

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ประเภทลูกเสือสามัญ

ลูกเสือชั้นตรี

โรงเรียนพุทธโสภณ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานการลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ สมาคมวงแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้พัฒนาโครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดีเพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน แกนกลาง 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลาง มีลักษณะเป็นกรอบปรับปรุง มีสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

โรงเรียนจึงได้นำหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชา ลูกเสือ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการสอน และนำหลักสูตรกิจกรรมกิจกรรมลูกเสือ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้เกิดผลกับผู้เรียนตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทุกฝ่ายที่ให้การสนับสนุน จนทำให้การจัดทำหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ สำเร็จไปด้วยดี

โรงเรียนพุทธิโศภน
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

หน้า

คำนิยม

คำนำ

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

1

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ

7

หน่วยที่ 2 ระเบียบแถว

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ระเบียบแถวเบื้องต้น

11

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 สัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด

21

หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ประวัติ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.พี.)

32

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 พระบิดาแห่งการลูกเสือไทย

38

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก

46

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การทำความเคารพ การแสดงรหัสและการจับมือซ้าย
และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ

55

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เวลาในขวดแก้ว

60

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 นาที่วิฤติ

66

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 สิ่งดีๆ ของฉัน

70

หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 คัดเชิงบวก

73

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ความซื่อสัตย์

78

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 สิทธิส่วนบุคคล

82

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ตันตระกุลไทย

85

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี

90

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

94

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 สิ่งประดิษฐ์จากขยะ

98

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การใช้ประโยชน์จากเงือนเชือก

101

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ทักษะการใช้เข็มทิศ

109

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การบันทึง

117

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การเตรียมสิ่งของ อาหารและการแสดง	125
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร	130
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 เด็กไทยไม่กินหวาน	136
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 เสริมสร้างสมรรถนะทางกาย	142
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 น้ำดื่มสะอาดและปลอดภัย	145
หน่วยที่ 6 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การประเมินผล	152
หน่วยที่ 7 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 พิธีเข้าประจำกอง และประดับเครื่องหมายลูกเสือตรี	162
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	167
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	178
ภาคผนวก ค กิจกรรมลูกเสือ	181
บรรณานุกรม	201

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ
ลูกเสือตรี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตร ข้อบังคับคณะ ลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1. ปฐมนิเทศ	1. ปฐมนิเทศ	1	
2. ระเบียบแถว	2. ระเบียบแถวเบื้องต้น	2	
	3. สัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด	1	
3. ความรู้เกี่ยวกับ ขบวนการลูกเสือ	4. ประวัติ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.)	1	
	5. พระบิดาแห่งการลูกเสือไทย	2	
	6. วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือ โลก	1	
	7. การทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้าย และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ	1	
	8. เวลาในขวดแก้ว	2	ทักษะชีวิต
	9. นาฬิกาวิฤต	1	ทักษะชีวิต
	10. สิ่งดี ๆ ของฉัน	1	ทักษะชีวิต
4. คำปฏิญาณและกฎ ของลูกเสือสามัญ	11. คิดเชิงบวก	1	
	12. ความซื่อสัตย์	1	ทักษะชีวิต
	13. สิทธิส่วนบุคคล	1	ทักษะชีวิต
	14. ตันตระกูลไทย	2	ทักษะชีวิต
	15. ความเป็นสุภาพบุรุษ กุลสตรี	1	ทักษะชีวิต
	16. การสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ	1	ทักษะชีวิต
	17. สิ่งประดิษฐ์จากขยะ	2	ทักษะชีวิต
5. กิจกรรมกลางแจ้ง	18. การใช้ประโยชน์จากเงือนเชือก	2	
	19. ทักษะในการใช้เข็มทิศ	2	
	20. การบันทึง	2	
	21. การเตรียมสิ่งของ อาหาร และการแสดง	1	
	22. การปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร	1	
	23. เด็กไทยไม่กินหวาน	3	
	24. เสริมสร้างสมรรถนะทางกาย	1	
	25. น้ำดื่มสะอาดปลอดภัย	2	

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตร ข้อบังคับคณะ ลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
6. ประเมินผล	26. การประเมินผล	2	
7. พิธีการ	27. พิธีเข้าประจำกอง และประดับเครื่องหมาย ลูกเสือตรี	1	
รวม 7 หน่วย กิจกรรม	รวม 27 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 1 การปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือรู้จักผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญในกองลูกเสือของตน
- 1.2 สร้างข้อตกลงในการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมตามตารางเรียน
- 1.3 ลูกเสือแต่งเครื่องแบบลูกเสือสามัญและประดับเครื่องหมายลูกเสือได้ถูกต้องและเรียบร้อย

2. เนื้อหา

- 2.1 รายชื่อผู้บังคับบัญชาลูกเสือในกองลูกเสือ
- 2.2 การแต่งเครื่องแบบลูกเสือสามัญและการประดับเครื่องหมายลูกเสือตามกฎหมายกระทรวง
- 2.3 ข้อตกลงเรื่องกิจกรรมตามตารางเรียน การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ชุดลูกเสือ (ของจริง) หรือแผนภาพเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ และลูกเสือสำรอง และสายสะพายเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 ลูกเสือรวมกองในห้องประชุมหรือใต้ร่มไม้ สถานที่ใด สถานที่หนึ่ง
- 4.2 ลูกเสือขับร้องเพลง ลูกเสือธีรราช
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือ แนะนำผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือรุ่นพี่ ที่จะมาช่วยนำกิจกรรมให้กับกองลูกเสือสามัญ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือ ชี้แจงตารางเวลาเรียน และกำหนดข้อตกลงร่วมกันในเรื่องของเวลาในการเปิดประชุมกองการเรียนรู้ ระบบหมู่ การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ
- 4.5 ลูกเสือเล่นเกม “แต่งกายดี มีชัยไปกว่าครึ่ง”
 - 1) ลูกเสือ ศึกษาเครื่องแบบลูกเสือสามัญที่ถูกต้องตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการจากแผนภาพ
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือนำเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ หมวก ผ้าผูกคอและห่วง แถบสี เครื่องหมายหมู่ เครื่องหมายลูกเสือตรี เข็มขัด ถุงเท้าสี kaki รองเท้า สีน้ำตาล (ตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ) เครื่องหมายนายหมู่ มาวางไว้ตรงหน้าหมู่ลูกเสือหมู่ละ 1 ชุด ลูกเสือแต่ละหมู่ ส่งตัวแทนเพื่อเป็นนายแบบ หมู่ละ 1 คน

- 3) ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณการแข่งขัน สมาชิกในหมู่ช่วยกันเอาเครื่องแบบและ
เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบไปประดับบนเครื่องแบบของลูกเสือที่เป็นนายแบบ
ให้ถูกต้องตามแผนภาพเครื่องแบบลูกเสือสามัญ ภายในเวลาที่กำหนด
- 4) เมื่อหมดเวลา หมู่ใดติดเครื่องหมายครบและถูกต้องตามตำแหน่ง หมู่ นั้นเป็นผู้ชนะ
- 4.6 ตรวจสอบความถูกต้องของการประดับเครื่องหมาย ตรวจสอบและเปรียบเทียบกับแผนภาพ
เครื่องแบบลูกเสือสามัญ
- 4.7 ผู้กำกับลูกเสือเปรียบเทียบการแต่งกายแบบลูกเสือสำรอง และการแต่งกายแบบลูกเสือ
สามัญ ตลอดจนนำเครื่องหมายวิชาพิเศษ และสายโยงยศ (ตามข้อบังคับคณะ ลูกเสือ
แห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2525
ข้อ 54 หน้า 70) มาจัดแสดงนิทรรศการให้ลูกเสือได้ศึกษา พร้อมทั้งวางแผนการพัฒนาตนเอง
เพื่อทดสอบตามเกณฑ์การรับเครื่องหมายลูกเสือตรี
- 8.4 ลูกเสือจับคู่ตรวจสอบการแต่งเครื่องแบบและการประดับเครื่องหมายให้ถูกต้องตาม
ระเบียบ
- 4.9 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจ การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม และการประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือ ของธีรราช
สืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
พวกเราจะรักร่วมกัน
มีจรรยา รักษาชื่อ
เลื่องลือต่อไปช้านาน
พวกเราล้วนชื่นบาน

ทะนงองอาจ
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น
จะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
สร้างเกียรติระบือ
ร่าเริงแจ่มใสใฝ่ใจรักให้ยืนนาน
เพราะกิจการลูกเสือไทย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกหมูกับฝูงแกะ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีลูกหมูตัวหนึ่งหลงเข้าไปอยู่ในฝูงแกะและหลบซ่อนอยู่ที่นั่นเรื่อยมาวันหนึ่งเมื่อคนเลี้ยงแกะมาพบเข้าก็พยายามไล่จับลูกหมูร้องเสียงหลงวิ่งหนีไปรอบๆ คอก

แกะตัวหนึ่งกล่าวต่าหน้าว่า “เจ้าจะวิ่งให้เหนื่อยและส่งเสียงร้องให้หนวกหูทำไม ทุกครั้งพวกข้าก็ยืนให้มนุษย์จับแต่โดยดี”

“มันต่างสถานการณ์กันนี่เพื่อนมนุษย์จับพวกเจ้าไปตัดขน ส่วนข้าถูกจับไปเชือด” ลูกหมูตอบพร้อมกับส่งเสียงร้องและพยายามวิ่งหนีสุดฝีเท้า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เราไม่ควรใช้ความคิดเห็นของตนเองเป็นเครื่องตัดสินหรือประเมินผู้อื่น
ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ

แผนภาพเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 2 ระเบียบแถว

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ระเบียบแถวเบื้องต้น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือบอกความหมายและแสดงรหัสลูกเสือได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ลูกเสือปฏิบัติตามระเบียบแถวเบื้องต้นได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การแสดงรหัสลูกเสือและความหมายของการแสดงรหัส
- 2.2 การฝึกระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า (ท่าตรง ท่าพัก ท่าหันอยู่กับที่ ท่าเดิน ท่าหยุด วันทยหัตถ์) และระเบียบแถวบุคคลท่ามีอาวุธ (ท่าตรง ท่าพัก ท่าวันทยาอวุธ – เรียบอาวุธ ท่าแบกอวุธ – เรียบอาวุธ)

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลงเกม
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนและฝึกซ้อมนายหมู่ลูกเสือเพื่อเป็นผู้ช่วยฝึกระเบียบแถว (ผู้กำกับลูกเสือเตรียมการนายหมู่ลูกเสือก่อนคาบเรียน)
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือเรียกกอง อธิบายความหมายและสาธิตการแสดงรหัส ที่ถูกต้อง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการรายงานตัวเข้าเรียนตามฐานและการเปลี่ยนฐาน
 - (4) กิจกรรมฝึกปฏิบัติตามฐาน ระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า โดยนายหมู่อธิบาย สาธิต พร้อมสั่งให้ปฏิบัติในแต่ละฐาน
 - ฐานที่ 1 ท่าตรง ท่าเคารพ ท่าพัก
 - ฐานที่ 2 ท่าหันอยู่กับที่ ท่าเดิน ท่าหยุด
 - ฐานที่ 3 ฝึกปฏิบัติระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่าที่ได้เรียนมาแล้ว

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- กิจกรรมฝึกปฏิบัติตามฐาน ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ โดยนายหมู่อธิบาย
สาธิต พร้อมสั่งให้ปฏิบัติในแต่ละฐาน

ฐานที่ 1 ท่าตรง ท่าพัก

ฐานที่ 2 ท่าวันทยาอวุธ – เรียบอาวุธ

ฐานที่ 3 ท่าแบกอวุธ – เรียบอาวุธ

ฐานที่ 4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาซักถามเกี่ยวกับปัญหาระหว่างฝึกระเบียบ

แถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ พร้อมเสนอแนะแนวทางแก้ไข

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่ง
- 5.2 ตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติระเบียบแถวเบื้องต้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

ลูกเสือ ไม่จับมือขวา

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา	ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน
มือขวาใช้เคารพกัน	มือขวาใช้เคารพกัน
ยื่นซ้ายออกมาพาลัน	จับมือ จับมือ
จับมือ นั้นหมายถึงมิตร	เหมือนญาติสนิท ควรคิดยึดถือ
ยิ้มด้วยเมื่อยามจับมือ	ยิ้มด้วยเมื่อยามจับมือ
เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน	เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน

เกม

แข่งเรือบก

อุปกรณ์ ปูนขาวโรยเส้น หรือใช้ไม้พลองวางในเส้นที่กำหนด

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนเป็นหมู่ แต่ละหมู่เข้าแถวห่างกัน 1 ช่วงแขน
2. ลูกเสือแต่ละหมู่หรือแถวเอามือจับเอวคนข้างหน้า
3. ให้แต่ละแถวเคลื่อนที่ไปถึงเส้นที่กำหนดด้วยการกระโดดพร้อมๆ กัน โดยไม่ให้มือหลุดจากเอวหรือขาดจากกัน แถวใดถึงเส้นที่กำหนดก่อนเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ช่างทำโลหะกับสุนัข

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว มีช่างทำโลหะคนหนึ่งตีทองเหลืองเสียงดังโปกเปกอยู่ในห้องทำงานของตน โดยมีสุนัขที่เลี้ยงไว้นอนหลับปุ๋ยในบริเวณใกล้ๆ กันนั้น

ครั้นถึงเวลาเที่ยงช่างทำโลหะหยุดงานเพื่อรับประทานอาหารสุนัขของเขาก็ตื่นขึ้นมายุ่งเคล้าเคลียและกระดิกหางอย่างประจบ ช่างทำโลหะโยนเศษกระดูกให้พร้อมกับกล่าวว่า“เสียงเคี้ยวอาหารของข้าคงดังกว่าเสียงตีทองเหลืองซินะ เจ้าจึงต้องตื่นขึ้นมาในเวลานี้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า แม้คนเกียจคร้านที่สุดในโลก ก็ยังขยันเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ของตน

การจับมือซ้าย

การจับมือกัน เป็นการทักทายกันวิธีหนึ่งของคนทั่วไป ถือเป็นแบบสากลที่คนทั่วโลกเข้าใจตรงกันโดยจะยื่นมือขวาให้อีกฝ่ายหนึ่งจับเพื่อแสดงความเป็นมิตรต่อกัน แต่ในวงการลูกเสือจะใช้การจับมือซ้ายแทน โดยมีประวัติความเป็นมาดังนี้

ในสมัยที่ทหารอังกฤษกับชนเผ่าซูลูทำสงครามกัน ดินิส ซูลู นักรบผู้กล้าได้ร่วมต่อสู้เต็มกำลัง ทำให้ทหารอังกฤษไม่สามารถเอาชนะได้ ต่อมา บี.-พี. ได้เป็นตัวแทนเข้าเจรจาสงบศึกกับชนเผ่าซูลูได้สำเร็จ บี.-พี. จึงยื่นมือขวาออกมาเพื่อจับมือแสดงความเป็นมิตรต่อกัน แต่หัวหน้าเผ่า ดินิส ซูลู ไม่ยอมจับมือขวา กลับยื่นมือซ้ายมาจับแทน พร้อมกับอธิบายว่า

"มือขวามือที่สกปรก ใช้จับอาวุธฆ่ากัน ถ้าเราเป็นมิตรต่อกันควรที่จะใช้มือซ้ายจับดีกว่า เพราะมือซ้ายเป็นมือสะอาด และอยู่ใกล้หัวใจ"

บี.-พี. เห็นด้วยกับคำพูดของหัวหน้าเผ่า ดินิส ชูลู จึงยื่นมือซ้ายออกไปสัมผัสกันหลังจากนั้น บี.-พี. ก็ได้้นำการจับมือซ้ายมาใช้ในวงการลูกเสือ เพื่อแสดงความเป็นมิตรต่อกัน และเป็นพวกเดียวกัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การสัมผัสมือซ้ายเป็นวิธีจับมือของลูกเสือ
ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. อุทิศการณ้ คุณธรรม

ใบความรู้ ระเบียบแถวเบื้องต้น

การแสดงรหัส

รหัสลูกเสือ เป็นเครื่องหมายที่แสดงให้รู้กันเฉพาะในวงการลูกเสือเท่านั้น ลูกเสือทุกคนเมื่อเห็นรหัสนี้ จะรับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกันทันทีว่า “เราเป็นพวกเดียวกัน”

โอกาสที่ใช้ในการแสดงรหัส

1. เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณตนเข้าประจำกอง และพิธีอื่น ๆ ที่มีการทบทวนคำปฏิญาณ

2. เมื่อพบกับลูกเสือชาติเดียวกันหรือต่างชาติเป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

วิธีแสดงรหัส ของลูกเสือ

1. ยืนอยู่ในท่าตรงมือซ้ายแนบลำตัว

2. ยกมือขวาเสมอไหล่ งอศอกชิดลำตัว

3. หันฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วหัวแม่มืองอจดปลายนิ้วก้อยไว้ นิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง

เหยียดตรงชิดติดกัน

ความหมาย

หัวแม่มืองอจดปลายนิ้วก้อยไว้ทำเป็นรูปวงกลม นิ้วทั้งสามเหยียดขึ้นไป หมายถึง หัวลูกเสือของรูปเฟลอร์เดอลีสในเครื่องหมายลูกเสือ

นิ้วทั้งสาม หมายถึง คำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ

นิ้วหัวแม่มือจรดนิ้วก้อย

บ่งบอกถึงความรักใคร่เหมือนญาติพี่น้องทั่วโลก

ระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า

ท่าตรง

เป็นท่าเบื้องต้นที่เป็นรากฐานการปฏิบัติท่าอื่น ๆ และให้เป็นท่าแสดงการเคารพท่าหนึ่งเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตรง” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. สันเท้าชิดกัน และอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าแยกห่างจากกันประมาณ 1 คืบ เข่าเหยียดตึงและบีบขาเข้าหากัน

2. ลำตัวยืดตรง ออกผาย ไหล่ผึ่งเสมอกัน
3. แขนทั้งสองข้างห้อยและเหยียดตรงแนบลำตัว พลิกข้อศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย นิ้วมือเหยียดชิดกัน นิ้วกลางของทั้งสองมือแตะขาที่กึ่งกลางตามแนวตะเข็บกางเกง เปิดฝ่ามือเล็กน้อย
4. ลำคอยืดตรง ไม่ยื่นคาง ตามองตรงข้างหน้าได้ระดับ น้ำหนักอยู่บนเท้าทั้งสองเท่ากัน ยืนนิ่ง ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

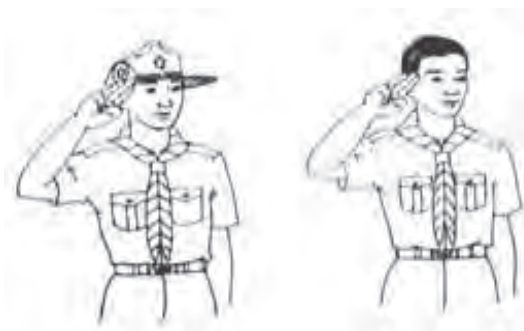
ท่าเคารพ

การแสดงความเคารพท่ามือเปล่า คำบอก “วันทยหัตถ์” และ “มือลง”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “วันทยหัตถ์” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. ยืนในท่าตรง
2. ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง แขนขวาท่อนบนยื่นไปข้างหน้าประมาณแนวไหล่ เมื่ออยู่ในที่แคบให้ลดข้อศอกลงได้ตามความเหมาะสม งอศอก ข้อมือไม่หัก เปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา นิ้วหัวแม่มืองอคลายนิ้วก้อยทำเป็นรูปวงกลม นิ้วชี้และขอบล่างของหมวกก่อนไปด้านหน้าแนวตาข้างขวา (กรณีไม่สวมหมวก ให้ทำวันทยหัตถ์โดยใช้ปลายนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา) นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดตรงเรียงชิดกัน

3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “มือลง” ให้ลดมือลงอยู่ในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง

ท่าพัก

เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อผ่อนคลายความเครียดในโอกาสต่างๆ คือ

พักตามปกติ ใช้ในโอกาสฟังคำอธิบาย ดูการแสดงตัวอย่าง

พักตามระเบียบ ใช้ในโอกาสรอพิธีการต่าง ๆ อยู่ในแถวกองเกียรติยศ

พักตามสบาย ใช้ในโอกาสรอคำสั่ง เพื่อรอการปฏิบัติต่อไป

พักนอกแถว ใช้ในโอกาสรอคำสั่งระยะเวลานานกว่าปกติ

ท่าพักตามปกติ

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “พัก” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. หย่อนเข่าขวาลงก่อน เท้าทั้งสองอยู่กับที่ หลังจากนั้นอาจเปลี่ยนเป็นหย่อนเข่าซ้ายก็ได้
2. ห้ามพุดคุย แต่เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้

3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว” ให้ยึดตัวขึ้นจัดทุกส่วนของร่างกายให้อยู่ในท่าตรง แต่ให้หย่อนเข่าขวาไว้เหมือนตอนเริ่มพักและเมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตรง” ให้กระตุกเข่าขวากลับไปอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าพักตามระเบียบ

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตามระเบียบ-พัก” ให้ลุกเสือปปฏิบัติ ดังนี้

1. แยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 1 ฟุต หรือเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและรวดเร็ว
2. ยกมือไขว้หลังไว้ได้เข็มขัดเล็กน้อยในแนวกึ่งกลางหลัง หลังมือซ้ายแนบลำตัว มือขวาทับมือซ้าย นิ้วหัวแม่มือขวาทับนิ้วหัวแม่มือซ้าย
3. ขาสองข้างตึง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสอง ตามองตรงขนานกับพื้น นั่งไม่เคลื่อนไหวร่างกาย
4. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว-ตรง” ให้ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาโดยเร็ว พร้อมกับมือทั้งสองกลับมาอยู่ในท่าตรงตามเดิม

ท่าพักตามสบาย

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตามสบาย..พัก” ให้ลุกเสือปปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้หย่อนเข่าขวาก่อนเหมือนกับท่าพักปกติให้พูดคุยกันได้ เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย แต่ต้องให้เท้าข้างหนึ่งอยู่กับที่
2. ห้ามนั่งหากผู้กำกับลูกเสือไม่อนุญาต
3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว-ตรง” ให้ปฏิบัติเหมือนกับท่าพักตามปกติ

ท่าพักนอกแถว

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “พักนอกแถว” ให้ลุกเสือปปฏิบัติดังนี้

1. ให้แยกออกจากแถวทันที
2. ให้ทุกคนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่เข้าแถว เพื่อจะได้กลับมาเข้าแถวโดยรวดเร็ว เมื่อได้ยินเสียงเรียกให้กลับมาเข้าแถวอีก เมื่อแยกแถวแล้วไม่ทำเสียงดังให้รบกวนผู้อื่น
3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว” ให้ทุกคนกลับมาเข้าแถวที่เดิมโดยจัดแถวให้เรียบร้อยเหมือนเดิมและอยู่ในท่าตรง

ท่าหันอยู่กับที่

ท่าขวาหัน เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ขวา...หัน” ให้ลุกเสือปปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้เปิดปลายเท้าขวา ยกส้นเท้าซ้าย และหมุนตัวไปทางขวา 90 องศา ให้ส้นเท้าขวาและปลายเท้าซ้ายอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวาเมื่อหมุนตัวแล้วให้ขาซ้ายเหยียดตรง บิดส้นเท้าออกข้างนอกพอดี
2. ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าซ้ายหัน เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ซ้าย...หัน” ให้ลุกเสือปปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้เปิดปลายเท้าซ้าย ยกสันเท้าขวา และหมุนตัวไปทางซ้าย 90 องศา ให้สันเท้าซ้าย และปลายเท้าขวาอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าซ้ายเมื่อหมุนแล้วให้ขาขวาเหยียดตรง บิดสันเท้าออกข้างนอกพอดี

2. ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้ายให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่ากลับหลังหัน เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “กลับหลัง...หัน” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้เปิดปลายเท้าขวา ยกสันเท้าซ้าย และหมุนตัวไปทางขวา 180 องศา ให้สันเท้าขวา และปลายเท้าซ้ายอยู่ติดกับพื้น ขณะที่หมุนตัวให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา เมื่อหมุนตัวแล้วให้เท้าซ้ายเหยียดตรง บิดสันเท้าซ้ายออกข้างนอกให้ตึง

2. ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาให้อยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าเดิน ท่าหยุด

คำบอก “หน้า – เดิน” และ “แถว – หยุด”

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “หน้า – เดิน” ให้ลูกเสือปฏิบัติ ดังนี้

โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดิน ขาเหยียดตึง ปลายเท้าจุ่ม สันเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ เมื่อจะวางเท้าและก้าวเท้าต่อไปให้นมน้ำหนักตัวไปข้างหน้า ตบเท้าเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้าให้งอศอกเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหลังให้เหยียดแขนตรงตามธรรมชาติ หันหลังมือออกนอกตัว แขนมือนิ้วเรียงชิดติดกันความยาวก้าวจากสันเท้าถึงสันเท้า 40 – 60 เซนติเมตร

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “แถว – หยุด” ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะติดต่อกัน คือ ก้าวต่อไปอีก 1 ก้าว และชักเท้าหลังไปชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรงอย่างแข็งแรง

ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ

ท่าตรง ท่าพัก

คำบอก “กอง (หมู่) – ตรง”

การปฏิบัติ

ท่าตรงและท่าพักในเวลาถือไม้พลอง เหมือนกับท่ามือเปล่า ไม้พลองอยู่ในท่าเรียบอาวุธ

ไม้พลองในท่าเรียบอาวุธ คือลูกเสืออยู่ในท่าตรง ถือไม้พลองด้วยมือขวาโดยไม้พลองอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวาและชิดกับเท้าขวา ไม้พลองอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือจับไม้พลองชิดขา นิ้วอื่นอีก 4 นิ้วชิดติดกันจับไม้พลองเฉียงลงไปเบื้องล่างปลายไม้พลองอยู่ในร่องไหล่ขวา ลำไม้พลองตั้งตรงแนบตัว

สำหรับพักตามระเบียบเหมือนกับท่ามือเปล่า มือขวาที่ถือไม้พลองให้เลื่อนขึ้นมาเสมอแล้ว ยื่นไม้พลองไปข้างหน้าเฉียงขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายโพล่หลังใต้เข็มขัดเล็กน้อยมือแบตามธรรมชาติและนิ้วเรียงชิดติดกัน

ท่ายืนท้าวุธ – เรียบอาวุธ

เป็นท่าแสดงการเคารพ เมื่อถือไม้พลอง

คำบอก “วันทยา – วุธ”

การปฏิบัติ

ลูกเสือปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยชิดกันคงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางเหยียดตรงชิดติดกันให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองในร่องไหล่ขวา

คำบอก “เรียบ – อารูธ”

การปฏิบัติ

เมื่อเลิกทำความเคารพ ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

ถ้าผู้รับการเคารพเคลื่อนที่มาทางขวาซ้าย หรือตรงหน้า ผู้ควบคุมแถวจะบอกทิศทางเสียก่อน “ขวา (ซ้ายหรือตรงหน้า) ระวัง – วันทยา – วุธ” ให้ลูกเสือทำวันทยาวิธ พร้อมกับหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพตอยู่ที่ผู้รับการเคารพ หันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านหน้าตนไปแล้วประมาณ 2 ก้าว จึงหันมาอยู่ในท่าตรง เมื่อผู้รับการเคารพผ่านพ้นแถวให้ผู้ควบคุมแถวบอกเลิกทำความเคารพ

การแสดงความเคารพ ใช้ในโอกาสต่อไปนี้

1. แสดงความเคารพต่อธงสำคัญๆ เช่น ธงชาติ ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงประจำจังหวัด ฯลฯ ในขณะที่ยืนหรือลงหรือมีผู้เชิญธงผ่านไป
2. แสดงความเคารพ เมื่อมีการบรรเลงเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์ มหาชัย
3. ถวายความเคารพแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและบุคคลที่ควรเคารพ
4. แสดงความเคารพต่อลูกเสือด้วยกันในเวลาที่พบกันเป็นครั้งแรกในวันหนึ่งๆ

ท่าแบกอารูธ – เรียบอารูธ

คำบอก “แบก – อารูธ”

การปฏิบัติ ลูกเสือปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกไม้พลองด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียดลำตัวไปข้างซ้ายให้โคนไม้พลองอยู่ในอุ้งมือซ้ายลำไม้พลองหรือไม้พลองตั้งอยู่ตรงร่องไหล่ซ้ายมือขวาจับไม้พลองอยู่ที่เดิม ศอกงอไปข้างหน้าแนวดูเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 2 ดันไม้พลองด้วยมือซ้ายพร้อมกับส่งไม้พลองด้วยมือขวาให้ไม้พลองพาดขึ้นไปบนไหล่ซ้าย แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ศอกซ้ายงอแขนทำมุม 100 องศากับลำตัว ขณะเดียวกันลดมือขวาลงในท่าตรงโดยเร็ว

ข้อควรระวัง ขณะลูกเสือทำท่าแบกอารูธจังหวะ 2 ระวังอย่าให้ศีรษะเคลื่อนหลบไม้พลองทรงศีรษะให้คงที่เหมือนอยู่ในท่าตรงเสมอ แขนซ้ายอยู่ในลักษณะที่ถูกตึงและนิ่ง ปลายไม้พลองจึงจะได้ระดับ ไม่เฉไปมา

คำบอก “เรียบ – อารูธ”

การปฏิบัติ ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกมือขวาขึ้นจับไม้พลอง ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้าย โดยลดไม้พลองลงชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 จับไม้พลองด้วยมือขวานำมาไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่ขวา (แขนขวาเหยียดเกือบสุด ระยะที่มือจับไม้พลองในท่าเรียบอาวุธ) ขณะเดียวกันยกมือซ้ายขึ้นกันไม้พลองที่ร่องไหล่ขวา ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 3 ลดแขนซ้ายอยู่ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม (ในจังหวะนี้เหยียดแขนขวาลงสุดระยะที่มือขวาจับไม้พลองอยู่ในท่าเรียบอาวุธ โดยไม้พลองจดพื้น)

ข้อสังเกต ตอนเหยียดแขนขวาจากจังหวะ 2 ลงสู่ระยะที่มือขวาจับไม้พลองในท่าเรียบอาวุธ ในจังหวะที่ 3 จะรู้สึกว่าต้นไม้พลองจดพื้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 2 ระเบียบแถว

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 สัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติตามสัญญาณมือ และสัญญาณนกหวีดได้ถูกต้อง

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายของสัญญาณมือและการปฏิบัติตามคำสั่งสัญญาณมือ
- 2.2 ความหมายของสัญญาณนกหวีดและการปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 นกหวีด
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 ให้นักเสือร่วมร้องเพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตการใช้สัญญาณมือ และสัญญาณนกหวีด แล้วให้นักเสือปฏิบัติตาม
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้นายหมู่ลูกเสือนำฝึกปฏิบัติ โดยการแสดงสัญญาณมือ และสัญญาณนกหวีด แล้วให้สมาชิกในหมู่ตนเองปฏิบัติตาม
 - 3) ผู้กำกับและลูกเสือร่วมสรุปอภิปรายถึงการปฏิบัติ
- 4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการปฏิบัติตามสัญญาณมือ และสัญญาณนกหวีด
- 5.2 สังเกตความพร้อมเพียง ความเป็นระเบียบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

สัญญาณนกหวีด

เป่ายาวหนึ่งครั้ง	ฟังได้ความว่า “หยุด”
เป่ายาวเป็นชุด	ให้รีบรุดทำต่อไป
สั้นติดต่อกัน	เร็วพลัน เข้าแถวทันใด
สั้นยาวนั้นไซ้	จำใส่ใจเพราะเกิดเหตุการณ์
นายหมู่มานี้	ฟังซิ สั้นสามยาวหนึ่ง
ลูกเสือเราฟัง	จดจำคำนี้ นี่คือนกหวีด

เกม

ไฟฟ้าช็อต

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 ทีม เท่าๆ กัน ลูกเสือทั้งสองทีมเข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง ห่างกันเล็กน้อย เมื่อได้รับสัญญาณเริ่ม ให้คนหัวแถวหันตัว เอามือไปแตะหัวไหล่คนที่ 2 คนที่ 2 ก็หันตัวเอามือไปแตะไหล่คนที่ 3 ต่อไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้าย ให้ร้องว่า “โอ๊ย”

การตัดสิน ทีมที่ร้อง “โอ๊ย” ก่อน เป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การใช้สัญญาณนกหวีด

ใช้ในการออกคำสั่งแก่ลูกเสือในการฝึกประจำวัน หรือในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออยู่ห่างไกลจากลูกเสือ สัญญาณที่ควรรู้มีดังนี้

1. หวีดยาว 1 ครั้ง

(_____)

ความหมาย - ถ้าเคลื่อนที่อยู่ที่หยุด

- ถ้าหยุดอยู่ที่ถือว่าเป็นสัญญาณเตือน, เตรียมตัว หรือ คอยฟังคำสั่ง

2. หวีดยาว 2 ครั้ง

(_____ , (_____)

ความหมาย - เดินต่อไป, เคลื่อนที่ต่อไป, ทำงานต่อไป

ผู้ปฏิบัติ - ปฏิบัติกิจกรรมที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป หรือ ให้ปฏิบัติ กิจกรรมที่สั่งนั้นต่อไป

3. หวีดสั้น 1 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง สลับกันไป หลายๆ ครั้ง

(_____) , (_____)

ความหมาย - เกิดเหตุ

ผู้ปฏิบัติ - ตรวจสอบเหตุการณ์ก่อนว่ามีอะไรเกิดขึ้น ควรรวมกันที่ผู้กำกับลูกเสือผู้บังคับบัญชา)) ก่อน เพื่อการสั่งการต่อไป แล้วแต่กรณี

4. หวีดสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง ติดต่อกันไปหลาย ๆ ชุด

(_____) , (_____)

ความหมาย - เรียกนายหมู่ลูกเสือให้มารับคำสั่ง

ผู้ปฏิบัติ - นายหมู่รีบมาพบผู้ให้สัญญาณ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ หรือไปพบไม่ได้ให้ส่งตัวแทนไป

5. หวีดสั้นติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง

(_____) , (_____)

ความหมาย - รวม, ประชุม หรือ รวมกอง

ผู้ปฏิบัติ - ทุกคนไปรวมกันที่ผู้ให้สัญญาณ

หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ 2 3 4 5 ให้ใช้สัญญาณ 1 ก่อนทุกครั้ง

เพื่อเป็นการเตือนให้รู้ว่าจะใช้สัญญาณอะไร (เพิ่มเติม)

การใช้สัญญาณมือ

ใช้แทนคำบอกคำสั่งขณะที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ห่างไกลจากลูกเสือ หรือไม่สามารถที่จะใช้คำบอกให้ลูกเสือได้ยินทั่วถึง หรือในกรณีที่ต้องการความสงบเงียบ ได้แก่

1) เตรียม คอยฟังคำสั่ง หรือหยุด

การให้สัญญาณ เหยียดแขนขาขึ้นตรงเหนือศีรษะ มือแบ นิ้วทั้งห้า เรียงชิดติดกัน หันฝ่ามือไปข้างหน้า เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือหยุดการเคลื่อนไหวหรือการกระทำใด ๆ ทั้งสิ้น พร้อมกับนิ่งคอยฟังคำสั่ง โดยหันหน้าไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อคอยฟังคำสั่ง แต่ถ้าอยู่ในแถวให้ยืนในท่าตรง

2) รวม หรือ กลับมา

การให้สัญญาณ เหยียดแขนขาขึ้นตรงเหนือ ศีรษะ แขนมือไปข้างหน้า นิ้ว มือทั้งห้าชิดติดกันและหมุนมือเป็นวงกลมจากซ้ายไปขวา เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรวมกองรับมาเข้าแถวรวมกัน

3) จัดแถวหน้ากระดาน

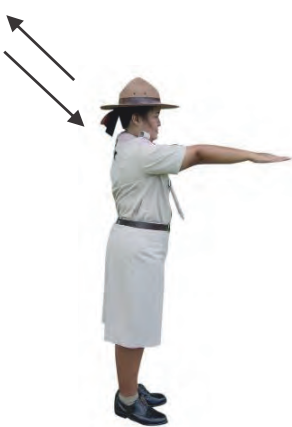
การให้สัญญาณ เหยียดแขนทั้งสองออกไปด้านข้างเสมอแนว ไหล่ ฝ่ามือแบไปข้างหน้านิ้วเรียงชิดติดกัน

เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดาน หันหน้าไปหา ผู้ให้สัญญาณ

4) จัดแถวตอน

การให้สัญญาณ เหยียดแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้า แนวเดียวกับไหล่ โดยให้แขนขนานกันและฝ่ามือแบเข้าหากัน เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือเข้าแถวตอน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

5) เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ

(ด้านหน้า ขวา/ซ้าย กึ่งขวา/กึ่งซ้าย และด้านหลัง)

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณหันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการ โดยชู แขนขวา

ขึ้นเหนือศีรษะสุดแขน ฝ่ามือแบไปข้างหน้า นิ้วชิดกัน แล้วลดแขน ลงข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่ เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือวิ่งไปยัง ทิศทางที่มือผู้ให้สัญญาณชี้ไป

6) เร่งจังหวะหรือทำให้เร็วขึ้น

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณขอแขนขวามือ กำเสมอป่า
ชูขึ้นตรงเหนือศีรษะแล้วลดลงหลายๆ ครั้งติดต่อกัน
เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรีบวิ่งหรือเร่งจังหวะสิ่งที่ทำอยู่ให้เร็วขึ้น

7) นอนลงหรือเข้าที่กำบัง

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณเหยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่
ฝ่ามือแบคว่ำลงนิ้วชิดกัน พร้อมกับลดแขนลงข้างหน้า แล้วยกขึ้นที่เดิม
หลายๆ ครั้ง เมื่อลูกเสือเห็นสัญญาณนี้ให้รีบนอนหรือเข้าที่กำบังทันที

หมายเหตุ ก่อนการให้สัญญาณแต่ละท่าให้ทำสัญญาณ ข้อ 1) ก่อนทุกครั้งไป
เพื่อเป็นการเตือนให้รู้ว่าจะให้สัญญาณอะไร

การใช้สัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล

การฝึกอบรมลูกเสือตามแบบสากลของลูกเสือทุกประเภท ผู้บังคับบัญชาที่จะเรียกแถวต้อง
เลือกสถานที่โล่งและกว้างพอเหมาะกับจำนวนของลูกเสือ ผู้ให้สัญญาณยืนตรงแล้วจึงให้สัญญาณเรียก
แถว คำเรียกแถวของลูกเสือสำรองใช้คำว่า “แพค” ส่วนลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ ใช้คำ
ว่า “กอง”

1) ทำพักตามระเบียบ

ขณะที่ลูกเสืออยู่ในแถว ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือเป็น 2 จังหวะดังนี้
จังหวะที่ 1 กำมือขวา งอข้อศอกให้มือที่กำอยู่ประมาณหัวเข่าชิด หัน
ฝ่ามือที่กำเข้าหาหัวเข่าชิด
จังหวะที่ 2 สลัดมือที่กำและหน้าแขนออกไปทางขวา เป็นมุม 180
องศาประมาณแนวเดียวกับเข่าชิดเป็นสัญญาณให้ลูกเสือ
“พัก”ตามระเบียบ

2) ทำตรง ขณะลูกเสือกำลังพักตามระเบียบ ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือเป็น 2 จังหวะดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือขวา แขนเหยียดตรงไปทางขวา ให้มือกำอยู่ในระดับเดียวกับเข็มขัด (เหมือนกับการสลัดแขนสัง “พัก” ในจังหวะที่ 2)

จังหวะที่ 2 กระตุกหน้าแขนเข้าหาตัว ให้มือที่กำกลับมาอยู่ตรงหัวเข็มขัด (เหมือนจังหวะที่ 1 ของสัญญาณสัง พัก) เมื่อเห็นสัญญาณนี้ให้ลูกเสือชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวา ลดแขนที่ไขว้หลังมาอยู่ในท่าตรง

3) แถวหน้ากระดานแถวเดียว

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวอยู่ในท่าตรงเหยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ มือแบหันฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วมือเรียงชิดติดกัน

ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียว หันหน้าเข้าหาผู้เรียก โดยนายหมู่ยืนทางซ้ายมือของผู้เรียก ให้ผู้เรียกอยู่กึ่งกลางแถวและห่างจากแถวประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่ยืนต่อกันไปทางซ้ายมือของนายหมู่จนถึงคนสุดท้ายคือรองนายหมู่

การจัดระยะเคียง ถ้าเป็น “ปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็น 1 ช่วงศอก คือ ให้ลูกเสือยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพก นิ้วเหยียดชิดติดกันอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบกับลำตัวและจดปลายศอกซ้ายของคนที่อยู่ด้านขวา จัดแถวให้ตรงโดยสะบัดหน้าแลขวา ให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 นับจากตัวลูกเสือเองเมื่อผู้เรียกตรวจแถวสั่งว่า “นิ่ง” ให้ลดมือลงพร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

ถ้า “เปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็นสุดช่วงแขนซ้ายของลูกเสือ โดยให้ทุกคน (ยกเว้นคนท้ายแถว) ยกแขนซ้ายขึ้นเสมอไหล่ เหยียดแขนตรงออกไปทางข้าง คอว่าฝ่ามือลง นิ้วชิดติดกัน ให้ปลายนิ้วซ้ายจดไหล่ขวาของคนต่อไป จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่ยืนแลตรงเป็นหลัก ลูกหมู่สะบัดหน้าแลขวาให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “นิ่ง” จึงลดมือลง สะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

4) แถวตอนเรียงหนึ่ง (กรณีมีหลายหมู่จะเรียกว่า “แถวตอนหมู่”)

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวอยู่ในท่าตรงเหยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ มือแบหันฝ่ามือเข้าหากัน นิ้วเรียงชิดติดกัน

ลูกเสือเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งโดยนายหมู่ยืนตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียก กะให้ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่เข้าแถวต่อหลังนายหมู่ต่อ ๆ กันไปจัดแถวให้ตรงคอคนหน้า ระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน และปิดท้ายด้วยรองนายหมู่

5) แถวตอนหมู่

แถวตอนเรียงหนึ่งหลายหมู่เรียกว่า “แถวตอนหมู่” สมมติว่ามี 5 หมู่ ให้หมู่ที่อยู่ตรงกลางคือหมู่ที่ 3 ยืนเป็นหลักตรงหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 1 เข้าแถวอยู่ในแนวเดียวกันไปทางซ้ายมือของผู้เรียก ส่วนหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 ก็เข้าแถวอยู่ในแนวเดียวกัน แต่ไปทางขวามือของผู้เรียก ระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงศอก ส่วนระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน

6) แถวหน้ากระดานหมู่ ปิดระยะ

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง เขยียดแขนตรงไปข้างหน้าขนานกับพื้น งอข้อศอกขึ้นเป็นมุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากัน

ลูกเสือหมู่แรกเข้าแถวตรงหน้าผู้เรียก อยู่ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว นายหมู่อยู่ทางซ้ายมือของผู้เรียก กะให้กึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียก ลูกหมู่อื่นต่อๆ ไปทางซ้ายของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก

หมู่อื่น ๆ เข้าแถวหน้ากระดานข้างหลังหมู่แรก ซ้อนกันไปตามลำดับ เว้นระยะต่อระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน

การจัดแถว เมื่อผู้สั่งว่า “จัดแถว” ให้ทุกคน (ยกเว้นคนสุดท้าย) ยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพก นิ้วเหยียดชิดกัน นิ้วกลางอยู่ในแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบลำตัว จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่อื่นแลตรงเป็นหลัก ลูกหมู่สะบัดหน้าแลขวาให้เห็นหน้าอกคนที่ 4

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

7) แถวหน้ากระดานหมู่ เปิดระยะ

ผู้เรียกยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง งอข้อศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็นแนวเดียวกับไหล่ หันหน้ามือไปข้างหน้าให้ลูกเสือเข้าแถวเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ แต่เว้นระยะต่อระหว่างหมู่ขยายออกไปทางด้านหลัง ห่างกันหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน หรือ 3 ก้าว

การจัดแถว และตรวจแถว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

8) แแถวรูปครึ่งวงกลม

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แขนเหยียดตรงด้านหน้าและลงข้างล่าง ค่ำฝ่ามือขวาหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวซ้ำ ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม 3 ครั้ง

นายหมู่ลูกเสือหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับผู้เรียกทางด้านซ้าย ห่างจากผู้เรียกพอสมควร ลูกหมู่ยืนต่อ ๆ กันไปทางซ้ายมือของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก (มือเท้าสะโพก) สะบัดหน้าไปทางขวารอคำสั่ง “นิ่ง”

หมู่ที่ 2 และหมู่อื่น ๆ เข้าแถวต่อจากด้านซ้ายของหมู่แรก ตามลำดับ เว้นระยะระหว่างหมู่ 1 ช่วงศอก รองนายหมู่สุดท้าย จะยืนตรงด้านขวาของผู้เรียก ในแนวเดียวกันกับนายหมู่ หมู่แรก

การจัดแถว ยกมือซ้ายขึ้นทาบสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก) จัดแถวให้เป็นรูปครึ่งวงกลม

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง

9) แแถวรูปวงกลม มี 2 แบบ

การเรียกแถวแบบผู้เรียกยืนอยู่ที่จุดศูนย์กลาง

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แขนงมือทั้ง 2 ข้าง แขนงเหยียดตรงลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือเข้าหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวประสานกันจากด้านหน้าจดด้านหลัง (โบกผ่านลำตัว 3 ครั้ง)

ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก เข้าแถวเช่นเดียวกับแถวครึ่งวงกลม ส่วนหมู่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนคนสุดท้าย(รองนายหมู่)ของหมู่สุดท้ายไปจดกับนายหมู่ของหมู่แรก ถือผู้เรียกเป็นศูนย์กลาง

การจัดแถว ลูกเสือยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก)จัดแถวให้เป็นรูปวงกลม

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง และนิ่ง

การเรียกแถวแบบผู้เรียกอยู่ที่เส้นรอบวง

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง กำมือขวา เหยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้า ยกขึ้นบนและเลยไปข้างหลัง หมุนกลับมาด้านหน้า ทำ 3 ครั้ง

ลูกเสือหมู่แรกยืนชิดด้านซ้ายมือของผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางซ้ายมือของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนรองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายไปจดข้อมือของผู้เรียกให้ผู้เรียกอยู่ในเส้นรอบวง

การจัดแถวและการตรวจแถว กระทำเช่นเดียวกับแบบแรก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ชุมทรัพย์ในไร่ร่อน

ที่ไร่ร่อนแห่งหนึ่ง มีพ่อผู้สูงอายุกับลูกชายจอมขี้เกียจ 3 คนอาศัยอยู่ ต่อมาพ่อล้มป่วยลงและก่อนที่จะสิ้นลมหายใจ ได้เรียกลูกชายทั้ง 3 มาสั่งเสียว่าอย่าขายที่ดิน เพราะพ่อได้ซ่อนชุมทรัพย์อันมหาศาลเอาไว้ให้ จงขุดดิน พรวนดิน ขุดหาให้ทั่วทุกตารางนิ้วของไร่

หลังจัดงานศพพ่อเรียบร้อย ลูกชายทั้ง 3 ก็ลงมือตักหน้าตักตาขุดดิน ไถคราด พรวนดินจนทั่วไร่ แต่พวกเขาไม่พบชุมทรัพย์อย่างที่พ่อบอกไว้ แม้แต่เศษเงินก็ยังไม่พบ

หนึ่งปีผ่านไปไร่ร่อนที่พวกเขาตักหน้าตักตาขุดพรวนดินเพื่อหาชุมทรัพย์ กลับเกิดผลอย่างที่ไม่ได้คาดคิด ไร่ร่อนในไร่ได้ออกดอกออกผลมากมายเต็มไปหมด เมื่อเป็นเช่นนั้นลูกชายทั้ง 3 จึงช่วยกันนำผลไร่ร่อนออกขายได้เงินจำนวนมาก พวกเขาเพิ่งจะรู้ตอนนี้เองว่าชุมทรัพย์ที่พ่อพูดถึงนั้นหมายถึงอะไร เขาควรจะทำงานหนัก ขยันขันแข็ง ในที่ดินของพ่อเพื่อสร้างผลผลิตในไร่ร่อนเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความขยันและสู้งานหนักเป็นบ่อเกิดของชุมทรัพย์

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. อุทิศการณ่ คุณธรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ประวัติ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.) เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเล่าประวัติของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.) และการกำเนิดลูกเสือโลก
พอสังเขปได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ประวัติของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.)
- 2.2 การกำเนิดลูกเสือโลก

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 รูปภาพ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.)
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือดูภาพ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.) แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับบุคคลในภาพ
 - 2) แจกใบความรู้เรื่อง ประวัติของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.) และให้หมู่ลูกเสือเล่นเกมตามล่าหาคำตอบ โดยกำหนดเวลาให้หาคำตอบให้ได้ภายใน 10 นาที ถ้าคำตอบถูกต้องจะได้แต้ม ข้อละ 5 คะแนน ดังนี้
 - 1. บุคคลในภาพชื่ออะไร
 - 2. มีอาชีพอะไร
 - 3. เป็นคนเมืองไหน
 - 4. วัยเด็กเขาชอบใช้ชีวิตอย่างไร
 - 5. ลักษณะนิสัยของเขาเป็นอย่างไร
 - 6. ชีวิตวัยทำงานของเขาเป็นอย่างไร

7. ชูลู คือใคร
 8. ประสบการณ์ของเขาที่ลูกเสือนำมาเป็นวิชาเรียน มีอะไรบ้าง
 9. เขาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสืออย่างไรบ้าง
 10. เขาเสียชีวิตที่ประเทศใด
- 3) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสืออ่านคำถามทีละข้อ หมูลูกเสือแข่งขันกันตอบคำถาม หมู่ที่ตอบคำถามได้ถูกต้องจะได้คะแนนข้อละ 5 คะแนน
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเฉลยคำตอบ พร้อมกับอธิบายรายละเอียดประวัติของบี.พี.เพิ่มเติม และเล่าถึงการกำเนิดลูกเสือโลก
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ตรวจสอบความรู้เรื่องประวัติลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.) จากเกมตามล่าหาคำตอบ
- 5.2 สอบถามความเข้าใจการกำเนิดลูกเสือโลก

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4 (ผู้กำกับลูกเสือสามารถเลือกใช้เพลงหรือเกมก็ได้ตามความเหมาะสม)

เพลง

วชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า เจ้าประชา	ก่อกำเนิดลูกเสือมา ข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือ เชื้อชาติไทย	เกิดเกียรติพระองค์ไว้ ด้วยภักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณ เทิดบูชา	ปฎิญาณรักภักษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี
มาเกิดลูกเสือ สร้างความดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทย ตั้งใจปอง

เกม

เกมการแข่งขันเรือบก

1. ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนเป็นหมู่ ๆ แต่ละหมู่เข้าแถวห่างกัน 1 ช่วงแขน
2. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่หรือแถวหนึ่งเอามือจับเอวคนข้างหน้า
3. ให้แต่ละแถวเคลื่อนที่ไปถึงเส้นที่กำหนดด้วยการกระโดดพร้อม ๆ กันโดยไม่ให้มือหลุดจากเอว หรือขาด แถวใดถึงเส้นที่กำหนดก่อนเป็นผู้ชนะ

อุปกรณ์ ปูนขาวโรยเส้น หรือใช้ไม้พลองวางในเส้นที่กำหนด

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ที่มาของ คำว่า SCOUT

คำว่าลูกเสือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า SCOUT ซึ่งมีที่มาจากอักษรตัวแรกของคำในภาษาอังกฤษ 5 คำ คือ

S เป็นอักษรตัวแรกของคำว่า SINCERITY แปลว่า ความจริงใจ

C เป็นอักษรตัวแรกของคำว่า COURTESY แปลว่า ความสุภาพอ่อนโยน

O เป็นอักษรตัวแรกของคำว่า OBEDIENCE แปลว่า การเชื่อฟัง

U เป็นอักษรตัวแรกของคำว่า UNITY แปลว่า ความสามัคคี

T เป็นอักษรตัวแรกของคำว่า THRIFTY แปลว่า ความมัธยัสถ์

ดังนั้นลูกเสือทุกคน จึงควรประกอบด้วยคุณสมบัติที่สำคัญเหล่านี้ด้วย

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ความกตัญญู
3. ซื่อสัตย์ สุจริต
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศการณื คุณธรรม

ใบความรู้

ประวัติของ ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ (บี.-พี.)

ลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ เป็นผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก มีชื่อเต็มว่า โรเบิร์ต สตีเฟสัน สไมธ์ เบเดน เพาเวลล์ เรียกย่อๆ ว่า บี.-พี.เกิดวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2400 ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ มีบิดาเป็นศาสตราจารย์สอนวิชาเรขาคณิตและธรรมชาติศึกษา ณ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด มารดาของเขาเป็นธิดาของพลเรือเอก ดับเบิลยู.ที.สไมธ์ แห่งราชนาวิกอังกฤษ บี.พี.ได้สมรสกับนางสาวโมลาฟ เซนต์ แคลร์ เมื่ออายุได้ 55 ปี

ชีวิตในวัยเด็ก

บี.-พี.เข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ต่อมาโรงเรียนมัธยมชือชาเตอร์เฮาส์ ที่เขาศึกษาอยู่ได้ย้ายไปอยู่ในชนบท ณ เมืองโกคาลมิง ในแคว้นเซอร์เรย์ ซึ่งอยู่ใกล้กับป่าใหญ่มีธรรมชาติสวยงาม มีลำธารน้ำไหลผ่าน เขาจึงมักใช้เวลาว่างหลบเข้าไปใช้ชีวิตศึกษาธรรมชาติ ชีวิตสัตว์และต้นไม้ เขาชอบวาดภาพ ร้องเพลง แสดงละคร นอกจากนี้บี.พี.ยังได้รับความรู้พิเศษจากพลเรือเอก สไมธ์ ผู้เป็นตา เกี่ยวกับการว่ายน้ำ เล่นสเก็ต ขี่ม้า การวัดแดดและดูดาวตลอดจนความรู้เชิงพราน ในช่วงปิดภาคเขาจึงมักจะท่องเที่ยวพักผ่อนไปกับพี่ชายอีก 3 คน

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษา บี.พี.สอบเข้าเรียนที่โรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ หลังจบการศึกษาเขาได้รับการแต่งตั้งเป็นนายร้อยตรีแห่งกองทัพบกของอังกฤษ และถูกส่งไปประจำการที่ประเทศอินเดียเมื่ออายุ 19 ปี

ชีวิตในการรับราชการทหาร

บี.-พี. รับราชการทหารในประเทศอินเดีย ประจำกองทหารม้าอัสซาร์ที่ 13 เป็นเวลา 8 ปี โดยปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ขณะที่มียศเป็นร้อยตรีเขาได้รับเงินเดือนน้อยมาก จึงดำเนินชีวิตอย่างประหยัด คือไม่สูบบุหรี่ ดื่มสุราแต่น้อย และยังหารายได้พิเศษโดยการเขียนเรื่องและเขียนภาพลงหนังสือพิมพ์ ชีวิตราชการทหารของเขาส่วนใหญ่อยู่ในประเทศอินเดียและอาฟริกาได้รับยศร้อยเอกตั้งแต่อายุ 26 ปี ในระหว่างนี้มีเหตุการณ์ที่แสดงถึงลักษณะพิเศษของเขาหลายอย่าง เช่น ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันกีฬาเท่งหมู่ป่า ขณะอยู่บนหลังม้าโดยใช้หอกสั้นเมื่อ พ.ศ. 2426 และมีเรื่องราวประทับใจที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือหลายครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2431 ไปปราบชนเผ่าซูลูซึ่งมีหัวหน้าเผ่าชื่อ ดินิส ซูลู ในอาฟริกาใต้ได้สำเร็จ เขานำประสบการณ์บางอย่างในครั้งนี้อมาใช้ในกิจการลูกเสือด้วย ได้แก่บทเพลงอินกอน ยามา

(หัวหน้า) อิน กอน -ยา-มา กอน-ยา-มา

(ลูกคู่) อิน-วู-ยู ยาโบห์ ยาโบห์ อิน-วู-ยู

สร้อยคอของดินิส ซูลู ทำด้วยไม้ แกะเป็นท่อนเล็กๆ ซึ่งต่อมา บี.พี.ได้นำมาเป็นปิดเครื่องหมาย วูดแบดจ์ สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง

ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2432 ที่เกาะมอลต้า บี.พี.ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยทูตทหาร ทำหน้าที่เป็นทหารสืบราชการลับ

ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2438 ทำการรบกับเผ่าอาซันติ ซึ่งมีกษัตริย์ชื่อว่า คิงเปรมเปห์ และได้รับชัยชนะ เหตุการณ์ครั้งนี้ บี.พี.ได้ประสบการณดังต่อไปนี้

1. การบุกเบิก เช่นการโค่นต้นไม้ การทำสะพาน การสร้างค่ายพัก
2. ทดลองการแต่งกายของตนเอง ใช้หมวกปีกแบบโคบาล จนได้รับฉายาจากพวกพื้นเมืองว่า คัมตะโค แปลว่าคนสวมหมวกปีกกว้าง
3. ประเพณีการจับมือซ้าย จากการแสดงความเป็นมิตรของคนพื้นเมือง

ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2439 พวกมาตาบิลี ซึ่งเป็นเผ่าหนึ่งของซูลู เดิมอยู่ในทรานสวาล และถูกพวกบัวร์ขับไล่ จึงอพยพไปอยู่ในมาติบิลี (ปัจจุบันเรียกโรดิเซีย) พวกมาตาบิลีก่อการกบฏรัฐบาลอังกฤษจึงสั่งทหารไปปราบ บี.พี.ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ครั้งนี้เขาได้รับประสบการณ์เรื่องการสอดแนม โดยเฉพาะการปฏิบัติงานตอนกลางคืน เลยได้รับฉายาว่า "อิมปีซ่า" แปลว่าหมาป่าผู้ไม่เคยนอนหลับ

ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2442 หลังจากที่ บี.พี.กลับจากการปฏิบัติงานที่ อินเดีย 2 ปี ก็ได้รับคำสั่งด่วนให้เดินทางไปอาฟริกาเพื่อหาทางป้องกันการรุกรานที่เมืองมาฟิคิง จากพวกบัวร์ (ชาวดัชท์ที่อพยพไปอยู่ในแอฟริกาใต้) ในทรานสวาลและออเรนจ์ฟรีสเตท ซึ่งจะตั้งตนเป็นเอกราช บี.พี.ได้นำกองทหารไปรักษาเมืองมาฟิคิง ซึ่งถูกล้อมโดยกองทหารบัวร์เป็นเวลานานถึง 217 วัน จนกระทั่งกองทัพใหญ่ไปถึงทำให้พวกบัวร์ต้องล่าถอยไป

ในการป้องกันเมืองมาฟิคิง บี.-พี.ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทนร่าเริงไม่ย่อท้อใช้สติปัญญาหาวิธีแก้ปัญหา ทำกลอุบายลวงข้าศึกให้เข้าใจผิด คิดว่ามีกำลังทหารมากมายและมีการป้องกันรักษาเมืองอย่างเข้มแข็ง ตลอดจนใช้เด็กอาสาสมัครที่ได้รับการอบรมทำหน้าที่ส่งข่าวปรากฏว่าทำงานได้ผลดี ทำให้ บี.พี. มีความประทับใจในตัวเด็กและเห็นว่า ถ้าฝึกอบรมเด็กให้ถูกทางแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมาก จึงได้ริเริ่มการลูกเสือในเวลาต่อมา จากเหตุการณ์ที่เมืองมาฟิคิง ทำให้ บี.พี.ได้รับฉายาว่า "ผู้ป้องกันมาฟิคิง"

การกำเนิดลูกเสือ

บี.-พี.เดินทางกลับอังกฤษในฐานะวีรบุรุษและได้นำประสบการณ์จากเมืองมาฟิคิงมาใช้เขาจัดให้เด็กๆ เข้ามาช่วยเหลือในการรักษาเมือง โดยทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวและสอดแนมของกองทัพ รักษาความสงบภายใน ปฏิบัติงานต่างๆ ที่อยู่ในความสามารถ เช่น อยู่ยามบนหอคอย ให้สัญญาณแก่ประชาชนเมื่อพวกบัวร์โจมตี เด็ก ๆ เหล่านี้สามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเข้มแข็ง ว่องไว ได้ผลดีไม่แพ้ผู้ใหญ่ ดังนั้น บี.พี. จึงคิดตั้งขบวนการลูกเสือขึ้น โดยนำความคิดและประสบการณ์ต่างๆ มาพัฒนาอย่างรอบคอบ จัดตั้งขบวนการลูกเสือขึ้นในปี พ.ศ. 2450 โดยบี.พี.ได้รวบรวมเด็กชาย 20 คน ไปอยู่ที่เกาะบราวน์ซี ในช่องแคบอังกฤษ นับเป็นการพักแรมของลูกเสือครั้งแรกของโลก

ปีต่อมาองลูกเสือได้เริ่มก่อตั้งขึ้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในอังกฤษ และขยายตัวแพร่หลายอย่างรวดเร็ว ขบวนการลูกเสือได้เจริญขึ้นตามลำดับ ทำให้ บี.พี.มองเห็นการณ์ไกลว่าลูกเสือจะเป็นงานสำคัญในชีวิต ช่วยฝึกอบรมเด็ก ๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างมากต่อไป บี.พี.จึงลาออกจากราชการทหาร มาใช้"ชีวิตที่สอง" ซึ่งเป็นชีวิตที่ให้บริการแก่ลูกเสือทั่วโลก

พ.ศ. 2454 บี.พี.เดินทางรอบโลก เพื่อพบลูกเสือประเทศต่างๆ เป็นการเริ่มต้นส่งเสริมความเป็นพี่น้องกันของลูกเสือทั่วโลก

พ.ศ. 2463 มีงานชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรก ในการชุมนุมครั้งนี้ลูกเสือทั่วโลกที่มาร่วมประชุมได้พร้อมใจกันประกาศให้ บี.พี.อยู่ในตำแหน่งประมุขคณะลูกเสือโลก

เมื่อการลูกเสือมีอายุครบ 21 ปี ซึ่งเปรียบเหมือนการบรรลุนิติภาวะ" ตามกฎหมายอังกฤษ มีลูกเสือทั่วโลกถึงกว่า 2 ล้านคน พระเจ้าจอร์จที่ 5 ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ บี.พี.เป็นบารอน จากนั้นมากิจการลูกเสือก็เจริญก้าวหน้าไม่หยุดยั้ง และมีการชุมนุมลูกเสือโลกอีกหลายครั้ง

เมื่อ บี.พี.มีอายุ 80 ปี เขาได้กลับไปพักผ่อนในช่วงสุดท้ายของชีวิตอยู่ที่ประเทศเคนยา ในทวีปอาฟริกาอีกครั้งหนึ่ง และถึงแก่กรรมที่นั่นเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2484

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 พระบิดาแห่งการลูกเสือไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเล่าพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวและการกำเนิดลูกเสือไทยพอสังเขปได้

2. เนื้อหา

2.1 พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และบทพระราชนิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

2.2 การกำเนิดลูกเสือไทย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันวิเคราะห์บทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวต่อไปนี้ว่าทรงมีเจตนาต้องการให้ลูกเสือเป็นคนอย่างไร?

ลูกเสือ บิไซเสือสัตว์ไพร

ใจกล้า ใจกล้าอาธรรม

ใจกล้า ต้องกล้าอย่างทหาร

เรายืมชื่อมาใช้ ด้วยใจกล้าหาญปานกัน

เช่นเสืออรัญ สัญชาติชนคนพาล

กล้ากรอ์ปกิจการแก่ชาติประเทศเขตตน

(2) สุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน 1 หมู่ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นช่วยเพิ่มเติมและ

สรุป

(3) แบ่งงานให้หมู่ลูกเสือศึกษาค้นคว้า หมู่ละ 1 เรื่อง โดยให้นำเสนอในลักษณะของผู้สื่อข่าวสารคดีในครั้งต่อไป ดังนี้

- พระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- การกำเนิดลูกเสือไทย
- พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอ เรื่องที่ไปศึกษาค้นคว้าตามรูปแบบผู้สื่อข่าวสารคดีที่หมู่

ถนัด

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ

(3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่แต่ละหมู่นำเสนอ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบเนื้อหา จากการนำเสนอในบทบาทผู้สื่อข่าวสารคดี

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

วชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า เจ้าประชา	ก่อกำเนิดลูกเสือมา ข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือ เชื้อชาติไทย	เกิดเกียรติพระองค์ไว้ ด้วยภักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณ เทิดบูชา	ปฎิญาณรักภักษัตริย์ ชาติ ศาสน์ศรี
มาเกิดลูกเสือ สร้างความดี	เพื่อศกดิ์ศรีลูกเสือไทย ตั้งใจปอง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือ ของธีรราช	ทะนงองอาจ
สืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์	สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น
พวกเราจะรักร่วมกัน	จะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยา รักษาชื่อ	สร้างเกียรติระบือ
เลื่องลือต่อไปช้านาน	ราเริงแจ่มใสไฟใจรักให้ยืนนาน
พวกเราล้วนชื่นบาน	เพราะกิจการลูกเสือไทย

เกม

เกมวิบาก

ผู้เล่นเข้าแถวหน้ากระดาน 2 แถว หันหน้าไปทางเดียวกัน ยืนอยู่ที่เส้นซึ่งห่างเส้นชัย 10 เมตร ผู้เล่นแถวหลังยกขาขวาชี้ให้ผู้เล่นที่อยู่ข้างหน้าจับขาไว้ มือทั้งสองของผู้เล่นแถวหลังจับบ่าของผู้เล่นคนหน้าไว้ เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มเล่นให้ผู้เล่นทุกคู่วิ่งไปข้างหน้าตรงไปยังเส้นชัย

การตัดสิน ผู้เล่นทุกคู่ต้องไม่แยกจากกันและต้องวิ่งในลักษณะสามขา คู่ใดล้มให้เริ่มวิ่งใหม่ตรงจุดที่ล้ม คู่ที่ถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

เกมวิ่งอลวน

ลูกเสือทุกคนหนึ่งเป็นวงกลมมือกอดอก แต่ละคนห่างกัน 1 ช่วงแขน เลือกลูกเสือออกมาสองคน คนหนึ่งเป็นคนไล่ อีกคนหนึ่งเป็นคนหนี เริ่มการเล่น คนไล่ต้องวิ่งไล่จับคนหนีให้ได้ การหนีจะอยู่ภายในวงกลมหรือวิ่งหลบหลีกในระหว่างผู้ที่นั่งอยู่ เมื่อไม่ต้องการหนีให้วิ่งไปนั่งข้างหน้าผู้ที่นั่งอยู่รอบวงกลมคนใดคนหนึ่ง ผู้ที่ถูกคนหนีนั่งข้างหน้าจะกลายเป็นผู้ไล่ทันที คนไล่เดิมจะกลายเป็นคนหนีต่อไป

การตัดสิน ลูกเสือที่เป็นคนหนีคนใด ถูกจับได้ต้องออกจากการแข่งขัน เลือกลูกเสือคนใหม่ขึ้นมาแทนคนหนีต่อไป

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ที่มาของชื่อ “บางกอก”

ที่มาของคำว่า “บางกอก” สันนิษฐานว่ามาจากการที่แม่น้ำเจ้าพระยาคดเคี้ยวไปมา บางแห่งมีสภาพเป็นเกาะเป็นโคก จึงเรียกกันว่า “บางเกาะ” หรือ “บางโคก” แล้วเพี้ยนเป็นบางกอก

บ้างก็ว่าเนื่องเพราะบริเวณนี้มีต้นมะกอกอยู่มาก จึงเรียกว่า “บางมะกอก” ข้อสันนิษฐานนี้อ้างอิงมาจากชื่อเดิมของวัดอรุณราชวราราม คือ วัดมะกอก (ก่อนจะเปลี่ยนเป็นวัดมะกอกนอก และวัดแจ้ง ตามลำดับ) ต่อมาคำว่า “บางมะกอก” ได้กร่อนคำไปเหลือแค่ “บางกอก”

คนต่างชาติส่วนใหญ่เรียกเมืองนี้ว่า “Bangkok” เพราะเดิมเป็นที่ตั้งของเมืองธนบุรีศรีมหาสมุทร ที่ชาวต่างชาติเรียกกันว่า “บางกอก” แต่จะออกเสียงเป็น “แบงก์ค็อก” มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีความสำคัญในฐานะเส้นทางออกสู่ทะเลและติดต่อค้าขายกับอาณาจักรต่างๆ ทั้งเป็นเมืองหน้าด่านขนอน คอยดูแลเก็บภาษีจากเรือสินค้าทุกลำที่ผ่านเข้าออก

การกอบกู้อิสรภาพจากพม่าหลังเสียกรุงเมื่อครั้งที่ 2 สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงสถาปนาเมืองธนบุรีศรีมหาสมุทรให้เป็นราชธานีแห่งใหม่ คือ กรุงธนบุรี เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2313

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ที่มาของบางเรื่องต้องจดจำ

ที่มาของชื่อ “กรุงเทพมหานคร”

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีพระราชดำริว่า กรุงธนบุรีมีสภาพเป็นเมืองอกแตกตรงกลางมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างราชธานีแห่งใหม่ทางปากตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีชัยภูมิดีกว่า ต่อสู้ป้องกันข้าศึกได้ง่ายกว่า โดยสืบทอดศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมจากพระราชวังหลวงของกรุงศรีอยุธยา พระราชทานนามว่า “กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา มหาดิลกภพ นพรัตนราชธานีบูรีรมย์ อุดมราชนิเวศน์มหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์” มีความหมายว่า “เมืองของเทวดา มหานครอันเป็นอมตะ สร้างมาด้วยแก้ว 9 ประการ และเป็นที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน เมืองที่มีพระราชวังหลายแห่งดุจเป็นนิมานของเทวดา ซึ่งพระวิษณุกรรมสร้างขึ้นตามบัญชาของพระอินทร์” ต่อมารัชกาลที่ 4 โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยน “บวรรัตนโกสินทร์” เป็น “อมรรัตนโกสินทร์” และเรียกกันว่า “กรุงรัตนโกสินทร์”

ใน พ.ศ.2514 รัฐบาลได้รวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเข้าด้วยกัน เป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรี หลังการปรับปรุงการปกครองใหม่เมื่อ พ.ศ.2515 จึงเปลี่ยนเรียกชื่อในภาษาราชการว่า กรุงเทพมหานคร และเรียกอย่างย่อว่า กรุงเทพฯ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า พระมหากษัตริย์ไทยทรงมีคุณูปการต่อชาติบ้านเมืองมาช้านานแล้ว

ที่มาข้อมูล ข่าวสด <http://dek-d.com>

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความรับผิดชอบ
2. กตัญญู
3. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้

พระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี) ทรงพระราชสมภพ เมื่อวันเสาร์ที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2434 ได้รับพระราชทานนามว่า **"สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหาชิรวุธ"** เมื่อทรงพระเยาว์ได้ศึกษาวิชาหนังสือไทยกับพระยาศรีสุนทรโวหาร พระชนมายุได้ 13 พรรษา ได้เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ในสาขาประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย วรรณคดี ที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด และวิชาทหารบก ที่โรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ หลังทรงจบการศึกษา ได้เสด็จนิวัติกลับประเทศไทยใน พ.ศ. 2453 และทรงเข้ารับราชการทันที

พระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติต่อจากสมเด็จพระบรมชนกนาถเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 ขณะนั้นมีพระชนมายุได้ 31 พรรษา ตลอดรัชสมัยของพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทำนุบำรุงประเทศชาติในด้านการปกครอง การทหาร การศึกษา การสาธารณสุข การคมนาคม การศาสนา โดยเฉพาะทางวรรณคดีทรงพระราชนิพนธ์ทั้งร้อยแก้วร้อยกรองประมาณ 200 เรื่องด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ประชาชนจึงถวายพระสมัญญาแด่พระองค์ว่า **"พระมหาธีรราชเจ้า"** ทรงอยู่ในราชสมบัติเพียง 16 ปี เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 พระชนมายุได้ 46 พรรษา แต่เนื่องด้วยพระราชกรณียกิจของพระองค์ทำให้เกิดคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างใหญ่หลวงรัฐบาลกับประชาชนจึงร่วมกันสร้างพระบรมรูปของพระองค์ประดิษฐานไว้ที่สวนลุมพินีและคณะลูกเสือแห่งชาติร่วมด้วยคณะลูกเสือทั่วราชอาณาจักรได้สร้างพระบรมรูปของพระองค์ประดิษฐานไว้หน้าค่ายลูกเสือวชิราวุธอำเภอสรรคบุรีราชวังวัดชลบุรี

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

ถึงแม้ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ จะทรงครองราชย์ไม่นาน แต่ก็ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

1. **ด้านการปกครอง** ได้ทรงตั้งสภาเผยแผร์พาณิชย์ (คือกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน) ตั้งกรมศิลปากร ปรับปรุงกระทรวงโยธาธิการเป็นกระทรวงคมนาคม ตราพระราชบัญญัตินามสกุล ทรงประดิษฐ์ธงไตรรงค์ ตั้งกองลูกเสือป่าและกองลูกเสือ

2. **ด้านการทหาร** ได้ทรงตั้งสภาป้องกันราชอาณาจักร กระทรวงทหารเรือ ตั้งกองบิน กองทัพบก (ได้พัฒนาจนกลายมาเป็นกองทัพอากาศในปัจจุบัน) สร้างเรือรบและจัดหายุทธโศปกรณ์ อันทันสมัยมาใช้

3. **ด้านการศึกษา** ได้ทรงปรับปรุงโรงเรียนข้าราชการพลเรือนจนเจริญก้าวหน้าเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปัจจุบัน โปรดให้ตั้งกรมมหาวิทยาลัยเพื่อจัดการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ตั้งโรงเรียนเพาะช่าง โรงเรียนพาณิชยการ โรงเรียนฝึกหัดครูสิทธิกรรรม ตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์

4. **ด้านการสาธารณสุข** โปรดให้ตั้งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตั้งสถานเสาวภา ตั้งกรมสาธารณสุข เปิดการประปา

5. **ด้านการคมนาคม** โปรดให้ตั้งกรมรถไฟหลวง เปิดสถานีวิทยุโทรเลขเปิดการรับส่งจดหมายทางอากาศ

6. **ด้านการศาล** ทรงจัดวางระเบียบบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

7. **ด้านการต่างประเทศ** ทรงนำประเทศไทยเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 1 ร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตรโดยส่งทหารไทยไปสู้รบเคียงบ่าเคียงไหล่กับทหารของชาติมหาอำนาจหลังจากสงครามโลกยุติลงสัมพันธมิตรเป็นฝ่ายชนะประเทศไทยจึงมีเกียรติภูมิตามไปด้วยพระองค์ทรงเห็นเป็นจิงหวะดี จึงได้ขอเจรจาแก้ไขสนธิสัญญาซึ่งเราเป็นฝ่ายเสียเปรียบมาก ที่ชาติตะวันตก 10 ชาติ ได้เคยทำไว้กับประเทศสยาม (ประเทศไทย) ที่สำคัญ ได้แก่ เรื่องการพิจารณาคดีคนต่างชาติที่มาทำผิดในเมืองไทย เรื่องการจัดเก็บภาษีศุลกากร การเจรจาได้ใช้เวลาหลายปี แต่ในที่สุดก็สำเร็จได้ด้วยความยากเย็น

8. **ด้านการวรรณคดี** ทรงมีพระทัยฝักใฝ่ทางอักษรศาสตร์มาก ได้ทรงพระราชนิพนธ์หนังสือ บทความ บทกวี บทละคร เรื่องสั้น ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นจำนวนประมาณ 200 เรื่อง ด้วยพระปรีชาสามารถด้านนี้ ประชาชนจึงถวายสมญานามแด่พระองค์ว่า **"สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า"**

การกำเนิดลูกเสือไทย

ยุคก่อตั้ง (พ.ศ. 2454-2468) รวม 14 ปี ในรัชกาลที่ 6

1 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 ทรงสถาปนาการเสือป่า

1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 ทรงสถาปนาลูกเสือไทย โดยตราข้อบังคับลักษณะการปกครองลูกเสือและตั้งสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติขึ้น โดยพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก หลังจากนั้นพระมหากษัตริย์องค์ต่อ ๆ มา ทรงเป็นสภานายกสภาลูกเสือแห่งชาติตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2490 ในยุคนี้มีเหตุการณ์สำคัญๆ เช่น

พ.ศ.2454 ตั้งลูกเสือกองแรกที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (คือโรงเรียนวชิราวุธ ปัจจุบัน)

เป็นกองลูกเสือในพระองค์ เรียกว่ากองลูกเสือกรุงเทพที่ 1

พ.ศ.2458 พระราชทานเหรียญราชินิยมให้แก่ลูกเสือโท ฝ่าย บุญเลี้ยง

- พ.ศ.2459 ตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือในพระบรมราชูปถัมภ์ขึ้น ณ สโมสรเสือป่า จังหวัดพระนคร
หลักสูตร 2 เดือน เปิดได้ 4 ปี ก็ล้มเลิกไป
- พ.ศ. 2463 ส่งผู้แทนลูกเสือไทยไปชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 1 ณ กรุงลอนดอน โดยมีนายสวัสดิ์ สุมิตร
เป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2465 คณะลูกเสือไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาชิกลูกเสือโลก เป็นกลุ่มแรกมีประเทศ
ต่างๆ รวม 31 ประเทศและถือว่าเป็นสมาชิกรุ่นแรกจัดตั้งคณะลูกเสือโลก
- พ.ศ. 2467 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 2 โดยพระยาภรตราชา เป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2468 การลูกเสือไทยสูญเสียพระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย รัชกาลที่ 6

บทพระราชนิพนธ์ ของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับลูกเสือ

“ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง	คงต้องบังคับขับไล่
เคี้ยวเชิฐเย็นคำกรำไป	ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย
เขาจะเห็นแก่หน้าค่าชื่อ	จะนับถือพงศ์พันธุ์นั้นอย่าหมาย
ไหนดจะต้องเหนื่อยยากลำบากกาย	ไหนดจะอายุทั่วทั้งโลกา”

“ข้าไม่ต้องการตำราเรียนที่เดินได้ ที่ขายยากได้นั้นคือเยาวชนที่เป็นสุภาพบุรุษ ชื่อสัตย์ สุจริตมี
อุปนิสัยใจคอดี”

“ลูกเสือบิไซ เสือสัตว์ไพร	เรายืมชื่อมาใช้ ด้วยใจกล้าหาญปานกัน
ใจกล้า มิใช่กล้าอาธรรม	เช่นเสืออรัญญูชาติชนคนพาล
ใจกล้าต้องกล้าอย่างทหาร	กล้ากรรปกิจการแห่งชาติประเทศเขตตน”

แบบสั่งสอนเสือป่าและลูกเสือ เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของเสือป่าและ
ลูกเสือเป็นตำราของของลูกเสือเพื่อใช้ในการฝึกอบรมในยุคนั้นซึ่งประกอบด้วยบทต่างๆ ดังนี้

- บทที่ 1 การสืบข่าวและการเดินทาง
- บทที่ 2 อาณัติสัญญาณ
- บทที่ 3 การช่างและความรู้เบื้องต้น
- บทที่ 4 การตั้งค่ายและที่พักแรม
- บทที่ 5 การอยู่ค่ายและที่พักแรม (ต่อ)
- บทที่ 6 ยามและด่าน
- บทที่ 7 การพิจารณาสังเกตและจำ
- บทที่ 8 การสะกดรอย
- บทที่ 9 การสันนิษฐาน
- บทที่ 10 การแฝงกายและเคลื่อนไหว

- บทที่ 11 รายงานและแจ้งเหตุ
- บทที่ 12 กำบัง
- บทที่ 13 ตั้งรับ
- บทที่ 14 ป้องกันตัว
- บทที่ 15 จับผู้ร้าย
- บทที่ 16 ช่วยชีวิตและกันภัย
- บทที่ 17 ปัจจุบันพยาบาล
- บทที่ 18 ปัจจุบันพยาบาล (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเล่าวิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลกพอสังเขปได้

2. เนื้อหา

วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงการกำเนิดลูกเสือไทยและลูกเสือโลก
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ได้ศึกษาเรื่องวิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลกจากใบความรู้ และสรุปเป็นแผนผังความคิด
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันอภิปรายถึงความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือไทยและลูกเสือโลก
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับวิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 ตรวจสอบแผนผังความคิดเรื่องวิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

ลูกเสืออบรม

ทำนองเพลงสีนวล

เสียงเพลงครื้นเครงในอารมณ์	เมื่อมาอบรมลูกเสือเปรมปรีดิ์
สุขทุกทัยสนใจเหลือที	ด้วยบารมีธีรราชเจ้าไทย
ท่านคงดลฤดีเราให้	สุขใจที่ได้เห็นฝักอบรมรับความร่มเย็น
ล้วนแต่เป็นผู้มีน้ำใจ	ลูกเสือก้าวหน้าพัฒนาชาติไทย
พร้อมเพรียงกายใจ	ลูกเสือไทยรุ่งเรือง

เกม

เกม “สวัสดี”

วิธีที่ 1 แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ๆ ละเท่าๆ กัน ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอนลึก หันหน้าไปทางผู้กำกับ เมื่อเริ่มเล่นให้คนที่ 1 ของแต่ละหมู่กลับหลังหัน พบกับคนที่ 2 แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำความเคารพและจับมือกัน คนที่ 2 เมื่อทำกับคนที่ 1 แล้ว ก็กลับหลังหันมาพบกับคนที่ 3 แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดี” ทำความเคารพและจับมือกัน ทำไปเช่นนี้จนหมดแถวหมู่ใดเสร็จก่อนหมู่นั้นชนะ

วิธีที่ 2 ให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม หันหน้าเข้าสู่ศูนย์กลางทุกคน ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นคนเริ่มต้นวิ่งรอบวงกลมด้านนอกไปแตะหลังผู้ที่ยืนเป็นวงกลมคนใดคนหนึ่ง คนที่ถูกแตะต้องออกวิ่งสวนทิศทางกับคนแรก เมื่อวิ่งไปพบกันที่ใดให้ทำวันทยหัตถ์และจับมือเขย่าพร้อมกับกล่าวคำว่า “สวัสดี” ดังๆ แล้วปล่อยมือซึ่งกันวิ่งเข้าที่ผู้ใดเข้าที่ไม่ได้เป็นผู้เริ่มต้นใหม่

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

การฆาตกรรมที่เอลสตัน

ขณะที่ โรเบิร์ต ไฮนด์มาร์ช เด็กเลี้ยงแกะกำลังเดินทางกลับบ้าน ได้สังเกตเห็นชายผู้หนึ่งกำลังนั่งแยกเท้าและกินอาหารอยู่บนพื้นดิน เขาได้สังเกตเห็นรูปร่างและชายผู้นั้น โดยเฉพาะตะปูที่มีลักษณะพิเศษบนพื้นรองเท้า โดยที่ชายผู้นั้นไม่รู้สึกรู้สีกตัว เมื่อเขาจะถึงบ้านได้เห็นคนมุงดูศพของนางมาร์กาเรต โครเรียร์ หญิงชราตายอยู่บนหน้ากระท่อม เขาสังเกตเห็นรอยเท้าที่มีลักษณะพิเศษในสวนเล็กๆ ข้างกระท่อมหญิงชรา ซึ่งเหมือนกับลักษณะตะปูที่รองเท้าของชายที่เขาพบ จึงมั่นใจว่าชายคนนั้นต้องเป็นคนร้าย จึงตัดสินใจแจ้งตำรวจ

หลังจากชายคนนั้นได้ถูกนำตัวขึ้นศาล สอบสวนดูแล้วว่าได้ทำความผิดจริง จึงได้ถูกแขวนคอที่เมืองนิวคัสเซิล ปรากฏว่าคนร้ายชื่อ วิลลี วินเตอร์ เป็นชาวยิปซี จากเรื่องนี้พอสรุปได้ว่า

1. เด็กเลี้ยงแกะสามารถใช้วิชาความรู้ทางลูกเสือ ด้วยการพิจารณา สังเกต และจำ จึงทำให้เขาได้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่จับผู้กระทำผิดมาลงโทษ

2. การเป็นผู้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง คือนำตำรวจไปจับคนร้ายได้ โดยไม่หวั่น ภัยอันตรายที่จะมาถึงตัว เป็นการกระทำที่น่าสรรเสริญ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเป็นคนช่างสังเกตจดจำ ย่อมนำมาใช้ประโยชน์ในภายหน้าได้

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความรับผิดชอบ
2. กตัญญู
3. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้ วิวัฒนาการลูกเสือโลก

วิวัฒนาการลูกเสือโลก

ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ (บี.พี.) เป็นผู้ก่อตั้งกิจการลูกเสือของโลกเป็นครั้งแรก และได้รับคัดเลือกเป็นประธานคณะลูกเสือทั่วโลก เมื่อ พ.ศ.2461

สาเหตุที่ บี.พี.คิดตั้งกองลูกเสือขึ้น เมื่อ พ.ศ.2442 บี.พี.ถูกส่งไปรักษาเมืองมาฟอีคิง เมืองขึ้นของอังกฤษในแอฟริกาใต้ เนื่องจากสงครามบัวร์ เมืองมาฟอีคิงถูกล้อมนานถึง 213 วัน ในระหว่างนี้ บี.พี.ได้จัดกองทหารเด็กซึ่งมีอายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป มีเด็กหนุ่มเป็นผู้บังคับบัญชา มีระเบียบแบบและได้รับการอบรมในการสื่อสารกับรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหมของอังกฤษ เด็กเหล่านี้มีความสามารถและกล้าหาญมาก เขาได้รับเหรียญกล้าหาญในสงครามครั้งนี้ด้วย

พ.ศ. 2447 - ได้เขียนโครงการอบรมเด็ก ซึ่งมีหลักการคล้ายลูกเสือ ให้เซอร์ วิลเลียม สมิธ นำไปทดลอง ตั้งสมาคมเด็กขึ้นในสกอตแลนด์

พ.ศ. 2450 - บี.พี.ถูกปลดเป็นทหารกองหนุน หลังจากนั้นท่านได้นำเด็ก 20 คน ไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของอังกฤษเป็นเวลา 9 คืน และได้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย คือ

- (1) การจัดแบ่งเด็กเป็นหมู่ ๆ ละ 5 คน มีนายหมู่รับผิดชอบในเรื่องความประพฤติ และการปฏิบัติในหมู่ของตน ปรากฏได้ผลดีมากในทางปฏิบัติ เด็กรู้จักหน้าที่รับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่า ระบบหมู่เป็นวิธีการที่ถูกต้องในการอบรมเด็ก
- (2) เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากครอบครัวมีฐานะใด ต่างชอบการอยู่ค่ายพักแรม และกิจกรรมกลางแจ้ง
- (3) วิธีที่ได้ผลที่สุดในการศึกษาวิชาลูกเสือ คือ การปฏิบัติจริงและโดยการเล่นเกม

พ.ศ. 2451 - แต่งตำราชี้แจงวัตถุประสงค์ สำคัญ คำปฏิญาณ และกฎ คติ รหัส การแสดง ความเคารพ การจับมือ เครื่องแบบ แนวการฝึกอบรมลูกเสือ

- มีการชุมนุมตั้งลูกเสืออังกฤษครั้งแรกที่คริสตัลพาเลซ (Crystal Palace) ใน
กรุงลอนดอน ในวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2452
- ตั้งสำนักงานลูกเสือ และในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2452 จัดตั้งกรรมการบริหาร
ลูกเสือชุดแรก โดยมี บี.พี.เป็นประธานกรรมการ
- บี.พี.ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นชั้นเซอร์ (Sir) เรียกชื่อเต็มว่าเซอร์โรเบิร์ต
เบเดน โพเอลล์
- พ.ศ. 2453 - มีการจัดตั้งลูกเสือหญิง (Girl Guide) โดยมี แอกลิส น้องสาวของ บี.พี.เป็นหัวหน้า
- พ.ศ. 2454 - ตั้งกองลูกเสือสมุทร
- พ.ศ. 2455 - บี.พี.เดินทางรอบโลก เยี่ยมการลูกเสือในประเทศต่าง ๆ
- บี.พี.สมรสกับ มีสโอลาฟ เซนต์แคลร์ โซมส์ เมื่อ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2455
- พ.ศ. 2457 - เกิดสงครามโลกครั้งแรก บี.พี.มอบลูกเสือให้ทำหน้าที่ช่วยทหาร เช่น รักษาสะพาน
และสายโทรศัพท์ ทำหน้าที่ผู้สื่อข่าว ช่วยงานในโรงพยาบาล
- พ.ศ. 2459 - ตั้งกองลูกเสือสำรอง
- พ.ศ. 2460 - เลดี เบเดน โพเอลล์ ได้รับเลือกให้เป็นประมุขของกองลูกเสือหญิง
- พ.ศ. 2461 - ตั้งกองลูกเสือวิสามัญ หรือ Rover Scout ขึ้น
- พ.ศ. 2462 - ตั้งกิลเวลล์ปาร์ค และเริ่มดำเนินการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นวุฒแบดจ์
- พ.ศ. 2463 - ชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่โอลิมเปีย ในกรุงลอนดอน ท่านได้รับการสถาปนา
เป็นประมุขของลูกเสือโลก (Chief Scout of the World)
- ที่ประชุมมีมติให้มีการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกทุก 2 ปี และจัดตั้งสำนักงานลูกเสือ
นานาชาติขึ้นที่กรุงลอนดอน
- พ.ศ. 2465 - เขียนหนังสือ (Rover to Succes) ซึ่งเป็นคู่มือสำหรับลูกเสือวิสามัญ
- พ.ศ. 2467 - มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 2 ณ เมืองเออเมลันเดน (Ermelunden)
ในประเทศเดนมาร์ก
- พ.ศ. 2469 - ตั้งกองลูกเสือพิการ
- พ.ศ. 2472 - มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 3 ณ อาร์โรว์ปาร์ค เมืองเบอร์เดนแฮค ในประเทศอังกฤษ
- พระเจ้ายอร์ชที่ 5 พระราชทานบรรดาศักดิ์ชั้น บารอน เรียกชื่อเต็มว่าลอร์ด เบเดน
โพเอลล์ แห่งกิลเวลล์
- พ.ศ. 2476 - มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 4 ณ เมืองเกอะเดอะเลอะ ประเทศฮังการี
- พ.ศ. 2480 - บี.พี.อายุ 80 ปี พระเจ้ายอร์ชที่ 6 พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- พ.ศ. 2481 - บี.พี.ไปอยู่ที่เมืองไนเยอรี ประเทศเคนยา
- พ.ศ. 2484 - บี.พี.ถึงแก่อนิจกรรม เมื่ออายุได้ 84 ปี ณ บ้านพักเมืองไนเยอรี เมื่อ 8 มกราคม พ.ศ.

คำว่า SCOUT มาจาก

- S ย่อมาจาก SINCERITY แปลว่า ความจริงใจ
C ย่อมาจาก COURTESY แปลว่า ความสุภาพอ่อนโยน
O ย่อมาจาก OBEDIENCE แปลว่า การเชื่อฟัง
U ย่อมาจาก UNITY แปลว่า ความเป็นใจเดียวกัน
T ย่อมาจาก THRIFTY แปลว่า ความมัธยัสถ์

องค์การลูกเสือโลก เกิดขึ้นที่อังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2451 โดยอาศัยความคิดเห็นและหนังสือ "การลูกเสือสำหรับเด็กชาย "

1. สมัชชาลูกเสือโลก

สมัชชาลูกเสือโลก คือ ที่ประชุมของผู้แทนคณะลูกเสือต่าง ๆ ปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ 119 ประเทศ เป็นผู้แทนลูกเสือประมาณ 16 ล้านคน ประเทศสมาชิกส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ประเทศละ 6 คน เงื่อนไขการเข้าประชุม คือ การยอมรับและปฏิบัติตามจุดหมาย และหลักการลูกเสือโลกอย่างอิสระ และไม่เกี่ยวกับการเมือง

สมัชชาลูกเสือโลก ประชุมกันทุก 3 ปี ในประเทศใดประเทศหนึ่งตามมติของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก

2. คณะกรรมการลูกเสือโลก

คณะกรรมการลูกเสือโลก ประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากสมาชิก 12 ประเทศ เลือกตั้งโดยที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก กรรมการลูกเสือโลกอยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี และเลือกตั้งกันเองเป็นประธานและรองประธานในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกทุก ๆ 3 ปี จะมีกรรมการพ้นจากตำแหน่ง 4 คน และจะเลือกตั้งกรรมการลูกเสือเข้าแทนที่โดยวิธีลงคะแนนลับจากที่ประชุมใหญ่ ซึ่งมีผู้แทนมาจาก 19 ประเทศ โดยปกติคณะกรรมการลูกเสือโลกจะมีการประชุมอย่างน้อยปีละครั้ง ณ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

3. สำนักงานลูกเสือโลก

สำนักงานลูกเสือโลก ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการการปฏิบัติตามคำสั่งหรือมติของสมัชชาลูกเสือโลกและคณะกรรมการลูกเสือโลก มีเลขาธิการเป็นหัวหน้าสำนักงานและมีเจ้าหน้าที่อีก 40 คนเป็นผู้ช่วย

พ.ศ. 2463 - ตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

พ.ศ. 2501 - ย้ายไปอยู่ที่กรุงออกตาวา ประเทศแคนาดา

พ.ศ. 2504 - การประชุมสมัชชาครั้งที่ 18 ณ กรุงลิสบอน ประเทศโปรตุเกส

พ.ศ. 2511 - ย้ายไปอยู่เมื่อเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีสำนักงานอีก 5 เขต คือ

1. เขตอินเตอร์-อเมริกา ตั้งอยู่ที่เมืองซานโฮเซ ประเทศ

สวิตเซอร์แลนด์

2. เขตเอเชีย-แปซิฟิก ตั้งอยู่ที่เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

3. เขตอาหรับ	ตั้งอยู่ที่เมืองโคโร ประเทศอียิปต์
4. เขตยุโรป	ตั้งอยู่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์
5. เขตแอฟริกา	ตั้งอยู่ที่เมืองไนโรบี ประเทศเคนยา

การประชุมสัมมนาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก

ประชุมครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2501 หลังจากนั้นได้มีการประชุมทุก 2 ปี และได้เปลี่ยนเป็นทุก 3 ปี ในปี พ.ศ. 2532 ในปีที่ไม่มีการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 ได้ เปลี่ยนชื่อเป็น " **Asia-Pacific Scout Conference** "

วิวัฒนาการลูกเสือไทย

แบ่งออกเป็น 5 ยุค ดังนี้

1. ยุคก่อตั้ง (พ.ศ. 2454-2468) รวม 14 ปี ในรัชกาลที่ 6

1 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 ทรงสถาปนาการเสือป่า

ทรงสถาปนาลูกเสือไทย โดยตราข้อบังคับลักษณะการปกครองลูกเสือและตั้งสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติขึ้น โดยพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก และหลังจากนั้น พระมหากษัตริย์องค์ต่อมา ทรงเป็นสภานายกสภาลูกเสือแห่งชาติตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2490 ในยุคนี้มีเหตุการณ์สำคัญๆ เช่น พ.ศ. 2454 ตั้งลูกเสือกองแรกที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง(คือโรงเรียนวชิราวุธ ปัจจุบัน) เป็นกองลูกเสือในพระองค์ เรียกว่ากองลูกเสือกรุงเทพที่ 1

พ.ศ. 2458 - พระราชทานเหรียญราชนิยมให้แก่ลูกเสือโท ฝ่าย บุญเลี้ยง

พ.ศ. 2459 - ตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือในพระบรมราชูปถัมภ์ขึ้น ณ สโมสรเสือป่า จังหวัดพระนครหลักสูตร 2 เดือน เปิดได้ 4 ปี ก็ล้ม

พ.ศ. 2463 - ส่งผู้แทนลูกเสือไทยไปชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 1 ณ กรุงลอนดอน โดยมี นายสวัสดิ์ สุมิตร เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2465 - คณะลูกเสือไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมัชชาลูกเสือโลก เป็นกลุ่มแรกมีประเทศต่างๆ รวม 31 ประเทศและถือว่าเป็นสมาชิกผู้ริเริ่มจัดตั้งคณะลูกเสือ

โลก

พ.ศ. 2467 - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 2 โดยพระยาภรตราชา เป็นหัวหน้าคณะ

คณะ

พ.ศ. 2468 - การลูกเสือไทยสูญเสียพระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยรัชการที่ 6

2. ยุคส่งเสริม (พ.ศ.2468-2482) สมัยรัชกาลที่ 7 จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุคนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

2.1 ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง รัชกาลที่ 7 ยังทรงเป็นสภานายกสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติอยู่

- พ.ศ. 2470 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ กรุงเทพฯ
 พ.ศ. 2472 - ส่งผู้แทนไปร่วมชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 3 ณ ประเทศอังกฤษ
 พ.ศ. 2473 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 2 ณ พระรามราชนิเวศน์ จังหวัดเพชรบุรี
 หลักสูตร 2 เดือนดำเนินการได้ 2 ปีก็เลิกแล้ว เพราะเปลี่ยนการปกครอง

2.2 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง รัชกาลที่ 7 ก่อนสละราชสมบัติและรัชกาลที่ 8 จนถึง สงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2475-2482)

- พ.ศ. 2476 - ตั้งกรมพลศึกษาขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีกองลูกเสืออยู่ในกรมพลศึกษา และส่งผู้แทนไปร่วมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 4 ประเทศอังกฤษ โดยมีนายอภัย จันทวิมล เป็นหัวหน้าคณะ
- ประกาศใช้ตราประจำคณะลูกเสือแห่งชาติ และกฎลูกเสือ 10 ข้อ
 - เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ซึ่งเรียกในทางราชการว่า การฝึกอบรมวิชาพลศึกษา(ว่าด้วยลูกเสือ) ประจำปี 2478 เป็นเวลา 1 เดือน
 - ประกาศตั้งการลูกเสือสมุทรเสนา พ.ศ. 2479 ประกาศใช้หลักสูตรลูกเสือเสนา และสมุทรเสนา
 - พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2479 กำหนดลักษณะธงประจำกองคณะลูกเสือแห่งชาติ และธงประจำกองลูกเสือ
- พ.ศ. 2482 - พระราชบัญญัติ ลูกเสือตั้งสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ จังหวัดลูกเสืออำเภอลูกเสือ และแบ่งลูกเสือออกเป็น 2 เหล่า คือ ลูกเสือเสนา และลูกเสือสมุทรเสนา
- พระราชบัญญัติให้ทรัพย์สินกองเสือป่าเป็นของคณะลูกเสือแห่งชาติ

3. ยุคประดับประดา (พ.ศ. 2483-2489) ระยะนี้การลูกเสือซบเซาลงมากเนื่องจากอยู่ในภาวะสงคราม

- พ.ศ. 2488 - สงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุด การลูกเสือเริ่มฟื้นฟูก้าวโลก
- รัชกาลที่ 8 เสด็จนิวัติสู่พระนคร และถูกลอบปลงพระชนม์

4. ยุคก้าวหน้า (พ.ศ. 2489-2514) เริ่มต้น รัชกาลที่ 9 แบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ

4.1 ระยะเริ่มก้าวหน้า (พ.ศ. 2489-2503)

- พ.ศ. 2496 - เริ่มดำเนินการสร้างค่ายลูกเสืออชิรวรุณ ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัด

ชลบุรี

- พ.ศ. 2497 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 3 ณ สนามกีฬาแห่งชาติ
 พ.ศ. 2500 - ส่งผู้แทนจากประเทศไทยไปร่วมชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 9 ณ ประเทศอังกฤษ เพื่อเฉลิมฉลองอายุครบ 100 ปี ของลอร์ด เบเดน โพเอลล์
 พ.ศ. 2501 - เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ขึ้นความรู้เบื้องต้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยตามหลักสูตรกิลเวลล์ปาร์ค

- จัดตั้งกองลูกเสือสำรองกองแรกขึ้นในประเทศไทย 5 สิงหาคม 2501
- พ.ศ.2503 - เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองชั้นวุฒิบัตย์ ครั้งที่ 1 ณ พระตำหนัก
อ่างศิลา จังหวัดชลบุรี
- ส่งผู้แทนไปร่วมประชุมสมัชชาลูกเสือโลกครั้งที่ 2 ณ ประเทศพม่า

4.2 ระยะก้าวหน้า (พ.ศ. 2504-2514)

พ.ศ. 2504 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 4 ณ สวนลุมพินี พระนคร เพื่อเฉลิมฉลองที่
คณะลูกเสือไทยมีอายุครบรอบ 50 ปี

- เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญชั้นวุฒิบัตย์รุ่นที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือ
วชิราวุธ

- วางศิลาฤกษ์ศาลาวชิราวุธ
- พ.ศ. 2505 - พลเอกถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี เปิดค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- 1 กรกฎาคม 2505 รัชกาลที่ 9 ทรงประกอบพิธีเปิดประชุมกองศาลาวชิราวุธ
- พ.ศ. 2506 - เปิดการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญชั้นวุฒิบัตย์ รุ่นที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือ

วชิราวุธ

- จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2506
- พ.ศ. 2507 - ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507
- เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นวุฒิบัตย์ ณ ค่ายลูกเสือ

วชิราวุธ

- พ.ศ. 2508 - ประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ณ ศาลาสันติธรรม กรุงเทพฯ(ประชุมทุกปี)
- จัดระเบียบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เหล่าสมุทรกองแรก ณ โรงเรียนสัตหีบ
- มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 5 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ.2509 - คณะลูกเสือไทยบริจาคเงินสร้างพุทธศาลา ณ กิลเวลล์ปาร์ค
- จัดระเบียบกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กองแรก ณ โรงเรียนเทพศิรินทร์
- พ.ศ. 2511 - กิลเวลล์ปาร์ค ถวายเครื่องหมายวุฒิบัตย์ กิตติมศักดิ์แด่รัชกาลที่ 9
- พ.ศ. 2512 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ.2514 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นผู้ให้ความรู้แห่งชาติ ครั้งที่ 1
ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- ส่งผู้แทนคณะลูกเสือไทยเข้าไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 13 ณ ประเทศ

ญี่ปุ่น

5. ยุคประชาชน (พ.ศ. 2514-ปัจจุบัน)

เนื่องจากปี 2514 เป็นปีที่มีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านเป็นครั้งแรก

- พ.ศ. 2516 - รับกิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นส่วนหนึ่งของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งให้นำวิชาลูกเสือเข้าอยู่หลักสูตรของโรงเรียน
 - รัชกาลที่ 9 ทรงประกอบพิธีเปิดประชุมกองการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 8 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ.2518 - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 14 ณ ประเทศเดนมาร์ก
- ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมสมัชชาลูกเสือโลกครั้งที่ 14 ณ ประเทศเดนมาร์ก
- พ.ศ.2519 - มีการอบรมผู้บริหารลูกเสืออาสาที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ.2520 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 9 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ.2521 - ได้ประกาศยกเลิกหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญของ กิลเวลล์ปาร์คและใช้ของสำนักงานลูกเสือโลก เขตเอเชีย-แปซิฟิก
- พ.ศ. 2524 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 10 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ เพื่อเฉลิมฉลองวันพระราชสมภพครบรอบ 100 ปี ของรัชกาลที่ 6
- นายแพทย์บุญสม มาติน ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการลูกเสือโลกจากการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 28 ณ เมืองดาการ์ ประเทศเซเนกัล
- พ.ศ. 2528 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 11 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ. 2532 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 12 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ. 2545 - ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ที่ค่ายหาดยาว ตำบล แสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ซึ่งจัดเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2545 ถึงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2546

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 การทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้าย

และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือทำความเคารพ แสดงรหัส และการจับมือซ้าย ได้ถูกต้อง
- 1.2 ลูกเสือบอกคติพจน์ของลูกเสือสามัญและความหมายของคติพจน์ได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การทำความเคารพ ทำมือเปล่าและ ทำถือไม้พลอง
- 2.2 การแสดงรหัส
- 2.3 การจับมือซ้าย
- 2.4 คติพจน์ของลูกเสือสามัญ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 ไม้พลอง
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาอธิบายพร้อมทั้งสาธิตวิธีการทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้าย แล้วให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติตาม
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้นายหมู่ลูกเสือนำสมาชิกในหมู่ของตนเอง ฝึกปฏิบัติการทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้าย จนสามารถปฏิบัติได้ทุกคน
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับความหมายของคติพจน์ และให้ลูกเสือบอกวิธีปฏิบัติตนตามคติพจน์ของลูกเสือสามัญ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกต การทำความเคารพ การแสดงรหัสและการจับมือซ้ายแบบลูกเสือ
- 5.2 ชักถามความหมายคติพจน์ของลูกเสือสามัญ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

ลูกเสือจับมือ

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา	ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน
มือขวาใช้เคารพกัน (ซ้าย)	ยื่นซ้ายออกมาพลงจับมือจับมือ
จับมือนั้นหมายถึงมิตร	เหมือนญาติสนิทควรคิดยึดถือ
ยิ้มด้วยเวลาจับมือ (ซ้าย)	เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน

เกม

เกมผู้วิเศษ

เลือกลูกเสือออกมา 3 – 4 คน สมมติว่าเป็นผู้วิเศษ เมื่อแตะถูกผู้ใดแล้ว คนนั้นจะต้องกลายเป็นหินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่น ๆ ต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้ การตัดสิน

1. เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหินเป็นผู้ชนะ
2. การเล่นเกมแบ่งเป็นหมู่ หมู่ใดเหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

กระต่ายกับเพื่อน

กระต่ายตัวหนึ่งภาคภูมิใจในนกหนาที่สัตว์ทุกตัวในป่าต่างก็เป็นเพื่อนรักของมัน วันหนึ่งเมื่อได้ยินเสียงหมาป่าดังมาจากชายทุ่งกระต่ายจึงไปหาม้าเพื่อขอให้ม้าพามันหนีจากอันตราย

“วันนี้ข้าไม่วางใจจริงๆ เพื่อนเอ๋ย” ม้าปฏิเสธ “เจ้าลองไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าวัวดูเถอะ” กระต่ายขอให้วัวช่วยไล่ขวิดขับไล่พวกหมาป่าแต่วัวก็อ้างว่าติดธุระสำคัญ เพราะนางวัวสาวนัดให้มันไปพบ “ลองไปหาเจ้าแพะดูซิ มันคงช่วยพาเจ้าหนีได้แน่” วัวแนะนำ

“แต่ขนของข้าแข็งและหยาบ อาจจะตำก้นของเจ้าให้บาดเจ็บได้นะ” แพะบอเบี่ยง “ไปขอให้เจ้าแกะช่วยดีกว่า เพราะขนของมันทั้งยาวและนุ่ม”

“ข้าก็อยากจะช่วยเจ้าเหมือนกัน” แกะพูดเอาใจ “แต่เจ้าก็รู้ว่าหมาป่ามันก็ชอบกินแกะเหมือนกันเอาไว้อขอความช่วยเหลืออย่างอื่นดีกว่านะ”

ขณะนั้นหมาป่าฝูงใหญ่ได้วิ่งฟันชายป่าเข้าใกล้มากแล้ว กระต่ายจึงตัดสินใจหนีด้วยขาของตนและโชคดีที่หนีพ้นอันตรายไปได้อย่างหวุดหวิด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถึงแม้จะมีเพื่อนมากมาย แต่การตัดสินใจก็ตามควรหวังพึ่งตนเองดีที่สุด

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. กตัญญู
3. ความรับผิดชอบ
4. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้

การทำความเคารพของลูกเสือ

การทำความเคารพแสดงให้เห็นถึงความมีระเบียบวินัย และเป็นผู้มีมารยาทเรียบร้อย ซึ่งทำให้เกิดความรักใคร่นับถือซึ่งกันและกัน การทำความเคารพของลูกเสือนีมี 2 วิธี คือ

1.1 การแสดงความเคารพท่ามือเปล่าหรือการทำวันทยหัตถ์

การฝึกขั้นต้น คำบอก " วันทยหัตถ์ "

การปฏิบัติ ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง นิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางเหยียดชิดติดกันใช้นิ้วหัวแม่มือกดนิ้วก้อยไว้ ให้ปลายนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา หรือถ้าสวมหมวกให้เอาปลายนิ้วชี้แตะที่ขอบล่างของหมวกก่อนข้างหน้าเล็กน้อย เปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา ข้อมือไม่หัก แขนขวาท่อนบนยื่นไปข้างหน้าประมาณแนวไหล่ เมื่ออยู่ในที่แคบให้ลดข้อศอกลงได้ตามความเหมาะสม ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะท่าตรง

เมื่อได้ยินคำบอก "มือลง " ให้ลดมือลงอยู่ในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง (ทำวันทยหัตถ์โดยปกติต่อจากท่าตรงเป็นท่าเคารพ เมื่ออยู่ตามลำพังนอกแถว

1.2 การแสดงความเคารพท่าถือไม้พลอง หรือ วันทยาอาวุธเป็นท่าแสดงความเคารพ

คำบอก " วันทยา-อาวุธ "

การปฏิบัติ ลูกเสืออยู่ในท่าตรง มือขวาถือไม้พลอง ให้โคนพลองอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวา ปลายพลองอยู่ในร่องไหล่แนบชิดติดกับลำตัว ยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยจรดกัน นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดชิดติดกัน ให้ข้อแรกปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองไว้

เมื่อได้ยินคำว่า " เรียบ-อาวุธ " ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

โอกาสแสดงความเคารพดังนี้

1. แสดงความเคารพต่อธงสำคัญๆ เช่น ธงชาติ ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงลูกเสือประจำจังหวัด ฯลฯ ในขณะที่เชิญธงขึ้นหรือลง หรือมีผู้เชิญธงผ่านไป
2. แสดงความเคารพ เมื่อมีการบรรเลงเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์ เพลงมหาชัย
3. ถวายความเคารพต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและบุคคลที่ควรเคารพ
4. แสดงความเคารพต่อลูกเสือด้วยกันในขณะที่พบกันเป็นครั้งแรกในวันหนึ่งๆ

การแสดงรหัส

รหัส แปลว่า เหตุลับหรือความลับเป็นเครื่องหมายที่แสดงให้เห็นให้เข้าใจในพวกเดียวกัน เป็นการแสดงกิริยาท่าทาง เสียง หรือเครื่องหมายใดๆ ก็ได้ วิธีแสดงรหัสของลูกเสือมี 2 แบบ คือ

1. วิธีแสดงรหัสแบบอเมริกาโดยยืนอยู่ในท่าตรง ยกแขนขวาเสมอไหล่ งอศอกตั้งฉากกับต้นแขนหันฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วหัวแม่มือองออกปลายนิ้วก้อยไว้ ทำเป็นรูปวงกลม เหยียดนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางตรง ชี้นิ้วขึ้นข้างบน
2. วิธีแสดงรหัสแบบอังกฤษเป็นวิธีที่ลูกเสือไทยใช้อยู่ โดยยืนอยู่ในท่าตรง งอพับข้อศอกขวาขึ้น แขนข้อศอกอยู่ข้างลำตัว หันฝ่ามือออก เหยียดนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง ชี้นิ้วขึ้นข้างบน เอานิ้วหัวแม่มือองออกปลายนิ้วก้อยไว้

การแสดงรหัสของลูกเสือเป็นการแสดงเพื่อให้ทราบว่า

1. เป็นการแสดงเพื่อให้รับรู้ และเข้าใจกันระหว่างพวก
2. เพื่อแสดงว่าเป็นพวกเดียวกัน
3. หมายถึงคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ

การใช้และโอกาสที่จะใช้รหัส

1. ใช้แสดงเมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณต่อผู้กำกับลูกเสือในการเข้าประจำกอง และทบทวนคำปฏิญาณ
2. เมื่อพบลูกเสือชาติเดียวกันหรือต่างชาติ เป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

การจับมือของลูกเสือ

การจับมือทักทายกันของลูกเสือให้จับด้วยมือซ้าย เพื่อเตือนลูกเสือว่าเป็นพวกเดียวกันทั่วโลก มีอุดมคติ ห่มั่นประพฤติดีความดี เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

วิธีการจับมือของลูกเสือมี 2 แบบ คือ

1. การจับมือแบบอังกฤษ โดยการยื่นมือซ้ายออกไปจับมือซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่ง เหมือนกับการจับมือชาวธรรมดา

2. การจับมือแบบอเมริกา โดยการยื่นมือซ้ายออกไปจับ โดยให้นิ้วก้อยแยกออกแล้วให้นิ้วก้อยกับนิ้วหัวแม่มือสอดเข้าหากัน นิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนางแนบประกบกัน (ในประเทศไทยนิยมใช้แบบอังกฤษ)

คติพจน์ของลูกเสือ

คติพจน์ คือถ้อยคำอันเป็นคติ ซึ่งเป็นความจริง เป็นแบบอย่างที่ดี ลูกเสือพึงรักษาและนำมาใช้เพื่อยึดถือปฏิบัติ

คติพจน์ของลูกเสือทั่วไปใช้คติพจน์ว่า **เสียชีพอย่าเสียสัตย์**มีความหมายว่า ให้ลูกเสือรักษาความซื่อสัตย์ มีสัจจะยิ่งชีวิต จะไม่ยอมละความสัตย์ ถึงแม้จะถูกบีบบังคับจนเป็นอันตรายถึงชีวิตก็ตาม ก็ยอมไม่เสียสัจจะ เพื่อเกียรติคุณคำปฏิญาณและคำมั่นสัญญาของลูกเสือ

คติพจน์ของลูกเสือสามัญใช้คติพจน์ว่า **จงเตรียมพร้อม**หมายความว่า ลูกเสือต้องเป็นผู้รอบคอบไม่ประมาท เตรียมพร้อมอยู่เสมอที่จะปฏิบัติกิจอันเป็นประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือด้วยความหวังใจ โดยไม่ประมาทและผิดพลาดเสียหาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เวลาในขวดแก้ว

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถทบทวนการใช้เวลาของตนเองในแต่ละวันได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถเรียงลำดับความสำคัญของกิจกรรมประจำวันได้
- 1.3 ลูกเสือสามารถบอกวิธีการใช้เวลาอย่างคุ้มค่าได้

2. เนื้อหา

การใช้เวลาอย่างคุ้มค่า

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบงาน
- 3.3 วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ขวดใสทรงสูงไม่น้อยกว่า 24 ซม.จำนวนเท่ากับจำนวนลูกเสือ ,
ไม้บรรทัด , กระดาษแข็งชิ้นขนาดทำเป็นกรวยสำหรับกรอกเม็ดทรายหรือเมล็ดพืชลง
ขวด , ทรายหรือเมล็ดพืชขนาดเล็กหลากสี
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

เตรียมการก่อนวันกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือจดบันทึกเวลาที่ใช้ในแต่ละวันตลอด 1 สัปดาห์ ตามตารางในใบกิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ลูกเสือนั่งเป็นหมู่ ผู้กำกับลูกเสือแจกขวดใสทรงสูงขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 24 ซม. ให้ลูกเสือคนละ 1 ใบพร้อมกับไม้บรรทัดกระดาษแข็งที่ใช้ทำเป็นกรวยสำหรับกรอกเม็ดทรายหรือเมล็ดพืช และทรายหรือเมล็ดพืชขนาดเล็ก หลายๆ สี (ควรมีทราย 6 สี หรือเมล็ดพืช 6 ชนิด เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วดำ ถั่วแดง เม็ดข้าวโพด เมล็ดลูกเดือย เป็นต้น)
- (2) ให้ลูกเสือแต่ละคนเติมทรายหรือเมล็ดพืชสีต่าง ๆ ผ่านกรวยกระดาษลงขวดของ

ตนเองเป็นชั้นๆ 6 ชั้น สีละ 1 ชั้น (เมล็ดพีช 6 ชนิด) แทนกิจกรรมทั้ง 6 อย่าง (นอน เวลาที่โรงเรียนรวมการเดินทางไปกลับ ดูหนังสือที่บ้าน กิจกรรมประจำวัน ดูโทรทัศน์ และกีฬาและนันทนาการอื่นนอกโรงเรียน) แล้วใช้ไม้บรรทัดวัด ความสูงของทรายหรือเมล็ดพีช 1 ซม. เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ตัวอย่าง เช่น

- นอน ทราย
- เวลาที่โรงเรียนรวมการเดินทางไปกลับ เมล็ดลูกเต๋อย
- ดูหนังสือที่บ้าน เมล็ดถั่วเขียว
- กิจกรรมประจำวัน ข้าวเปลือก
- ดูโทรทัศน์ เมล็ดถั่วแดง
- กีฬาและนันทนาการอื่นนอกโรงเรียน เมล็ดถั่วเหลือง

(3) ลูกเสือเขียนชื่อตนเองลงกระดาษ ผูกเชือกคล้องปากขวดตั้งไว้

(4) ผู้กำกับลูกเสือ ให้ลูกเสือได้แลกเปลี่ยนกันดูในหมู่ สมาชิกผลัดกันวิจารณ์ความเหมาะสมในการใช้เวลาของตนเอง มีผลดี/ผลเสียอย่างไร คิดว่าจะปรับปรุงการใช้ เวลาของตนเองอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์มากขึ้นและตั้งเป้าหมายการใช้เวลาของ ตนเองใหม่

(5) ผู้กำกับลูกเสือ และลูกเสือร่วมสรุปข้อคิดที่ได้

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2 (ห่างจากครั้งแรก 4 สัปดาห์)

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) เตรียมการ ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือเตรียมข้อมูล โดยจดบันทึกเวลาที่ ใช้ในแต่ละวันตลอด 1 สัปดาห์ ตามตารางในใบกิจกรรม

(2) วันกิจกรรม ลูกเสือนั่งเป็นหมู่ ให้ลูกเสือแต่ละคน เติมทราย/เมล็ดพีชสีต่าง ๆ แทนกิจกรรมทั้ง 6 อย่าง ลงขวดใสทรงสูงขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 24 ซม. เหมือนใน กิจกรรมครั้งที่ 1 โดยใช้ไม้บรรทัดวัดความสูงของทราย 1 ซม.เท่ากับ 1 ชั่วโมง ใส่ผ่านกรวย เป็นชั้น ๆ รวม 6 ชั้น

(3) ลูกเสือเปรียบเทียบขวดของตนเองทั้ง 2 ครั้ง เพื่อติดตามผลการปรับปรุงตนเอง

(4) ลูกเสือแลกเปลี่ยนกันดูในหมู่ และประเมินตนเองว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปบทเรียน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบการใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์และเกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการใช้เวลาอย่างมีคุณค่า

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

เวลาไม่คอยใคร

วันเวลาที่มีราคา มากยิ่งกว่าสิ่งใดๆ หากว่าใครไม่เสียเวลา
ปล่อยเวลาให้เลยไป วันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้ เวลาสิ้นไปเพราะใครกัน

ลูกเสือตรงเวลา

.....ลูกเสือ..... อยู่ไหน
มัวทำอะไรรับมา อย่าได้ชักช้าให้เนิ่นนานไป
พวกเราลูกเสือชาติเชื้อพันธ์เผ่าพงศ์ไทย ทำอะไรตรงเวลา
ซึชชะชะทำเป็นเดิน อย่ามัวหลงเพลินชมพฤษีไพร
ก้มก้มเงยเงยทำอะไร รู้ไหมเพื่อนคอย

เกม

เกม “ซึ่ม้าวงกลม”

อุปกรณ์ 1. สนาม 2. นกหวีดหรือสัญญาณอื่น

วิธีเล่น

1. จัดผู้เล่นนั่งเป็นหมู่ เป็นรูปวงกลมทุกคนหันหน้าไปตามเข็มนาฬิกา
2. เมื่อสัญญาณเริ่ม ให้รองนายหมู่วิ่งไปหานายหมู่แล้วกระโดดซึ่มหลังนายหมู่ นายหมู่แบกวิ่งวนไปตามเข็มนาฬการอบวงกลม 1 รอบจนถึงที่เดิม (ที่นายหมู่)
3. รองนายหมู่ลงจากหลังนายหมู่ แล้วทำหน้าที่แบกคนต่อไป (คนที่อยู่หลังนายหมู่) วิ่งวนไป
- 1 รอบ แล้วนำมาส่งที่เดิม รองนายหมู่หนึ่งแทนคนที่ 2
4. คนที่ 3 ทำหน้าที่แบกคนที่ 4 หมุนเวียนกันไปตามลำดับจนหมด
5. ผู้กำกับตรวจสอบความเรียบร้อยประกาศผล

เกมนักโทษแหกคุก

แบ่งลูกเสือเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นนักโทษที่หลบหนี อีกฝ่ายหนึ่งเป็นตำรวจ ขีดวงกลม ทำเป็นคุก เริ่มเล่นตำรวจไล่จับนักโทษมาเข้าคุก แล้วมีคนมาเฝ้า นักโทษก็สามารถมาช่วยเพื่อนได้ โดยฉุดออกจากวงกลม การเล่นผลัดกัน ใครจับนักโทษได้มากกว่ากันเป็นฝ่ายชนะ ตามกำหนดเวลา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

มดกับตั๊กแตน

ตั๊กแตนเจ้าสำราญตัวหนึ่ง มีนิสัยเกียจคร้านชอบความสะดวกสบาย ตลอดช่วงฤดูร้อนที่สัตว์อื่นๆพากันหาอาหารไปเก็บสะสมไว้ในรังมันมัวแต่ร้องทำเพลงสนุกสนานไปวันๆ

ครั้นถึงฤดูหนาวหิมะตกหนัก ตั๊กแตนไม่สามารถหาอาหารกินได้ต้องทนหิวอยู่หลายวัน ในที่สุดต้องชมซานมาที่รังมด ขอร้องมดว่า “ได้โปรดเถิดเพื่อน ขออาหารให้ฉันประทังชีวิตสักหน่อย หลังพ้นฤดูหนาวอันแสนทารุณนี้แล้ว ฉันสัญญาว่าจะหามาใช้คืนให้เป็นเท่าตัวเลย ” แต่มดกลับย้อนถามมันว่า

“อ้าว...ก็เมื่อตอนฤดูร้อนที่ใครๆเขาพากันทำมาหากินตัวเป็นเกลียว เจ้ามัวทำอะไรอยู่ล่ะ”

“ฉันไม่ได้อยู่เปล่าๆหรอกนะ ฉันร้องรำทำเพลงตลอดเวลาให้พวกเธอได้มีความสุข เมื่อตอนที่เธอและเพื่อนๆขนอาหารผ่านมาก็ได้ยินมิใช่หรือ” เจ้าตั๊กแตนตอบ

“ได้ยินซิ...ในเมื่อเจ้ามัวแต่ร้องเพลงตลอดฤดูร้อน เมื่อถึงฤดูหนาวก็จงเดินรำให้สนุกเถิด” กล่าวจบมดก็ปิดประตูรั้วทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างไร้ค่า ชีวิตย่อมพบแต่ความว่างเปล่า

กวางกับเสือ

กวางตัวหนึ่งออกเที่ยวหากินอยู่ที่ชายป่าในขณะที่และเล็มหญ้ากินเพลินอยู่กวางเหลือบไปเห็นนายพรานถือหน้าไม้เดินด้อมเข้ามาทางหมู่ไม้ก็ตกใจกลัวกระโดดหนีเข้าไปในป่านายพรานจึงสะกดรอยตามรุกเข้าไปจนกวางจวนตัวจะหนีไปไหนก็ไม่รอดจึงวิ่งเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำเสือ เมื่อเสือเห็นกวางวิ่งเข้าไปในถ้ำเสือจึงหมอบพุบลงที่ข้างก้อนหินใหญ่ไม่ให้กวางเห็น ปล่อยให้กวางวิ่งเข้าไปจนถึงก้นถ้ำเป็นทางตันแล้วเสือกก็กระโจนเข้าจับคอกวางล้มตายอยู่ ณ ที่ซ่อนนั้นเอง กวางในเวลาจะสิ้นใจก็ร้องขึ้นว่า “ดูเถอะ อันตรายย่อมมีอยู่ไม่ว่าที่ไหนเราหนีคนพ้นแล้ว ก็ยังมาปะเสือเข้าอีก ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่หลบหลีกอันตราย จงคิดดูเสียให้รอบคอบก่อนระวังอย่าวิ่งเข้าไปหาอันตรายอื่นๆ อีก

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. กตัญญู
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศการณคุณธรรม

ใบงาน

ให้ลูกเสือแต่ละคนจดบันทึกเวลาที่ใช้ในแต่ละวันตลอด 1 สัปดาห์ ใน 6 เรื่องต่อไปนี้ และหาค่าเฉลี่ยใน 1 วันสำหรับแต่ละกิจกรรมเป็นจำนวนชั่วโมง ลงในตารางด้านล่าง

1. นอน
2. เวลาที่โรงเรียนรวมการเดินทางไปกลับ
3. ดูหนังสือ/ทบทวนบทเรียน/ทำการบ้าน(ที่บ้าน)
4. กิจกรรมประจำวัน เช่น อาบน้ำ แปรงฟัน กินอาหาร ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน ฯลฯ
5. ดูโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ที่บ้าน
6. กีฬาและนันทนาการอื่นๆ นอกโรงเรียน เช่น เกม การออกกำลังกาย ไปดูภาพยนตร์

นอกบ้าน ไปเที่ยว อ่านการ์ตูน หนังสืออ่านเล่น ฯลฯ

วัน/เวลา กิจกรรม	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เฉลี่ย เวลา (ชั่วโมง)
1. นอน								
2. เวลาที่โรงเรียนรวม การเดินทางไปและ กลับ								
3. ดูหนังสือ/ทบทวน บทเรียน/ทำการบ้าน (ที่บ้าน)								
4. กิจกรรมประจำวัน								
5. ดูโทรทัศน์หรือ ภาพยนตร์ที่บ้าน								
6. กีฬาหรือ นันทนาการ								
7. กิจกรรมอื่นๆ								
รวมเวลา								

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 นาที่วิฤต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือฝึกการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา ในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้

2. เนื้อหา

การตัดสินใจ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ในสถานการณ์ “เห็นคนขโมยของในห้างสรรพสินค้า”

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายขั้นตอนของการตัดสินใจและแก้ปัญหา
 - 2) มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กรณี “จะอย่างไรถ้าเห็นคนกำลังขโมยของในห้างสรรพสินค้า” โดยวิเคราะห์ตามขั้นตอนการแก้ปัญหา เขียนลงตารางในใบกิจกรรม แล้วส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ
 - 3) สุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย วิเคราะห์ข้อดี/ข้อเสียของทางเลือก ที่แต่ละหมู่ร่วมกันคิด และเหตุผลในการเลือกทางออกของแต่ละหมู่
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของลูกเสือ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สังเกตกระบวนการคิดในการแก้ปัญหาของหมู่ลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

เพลงลูกเสือช่วยกัน (พม่าราชวาน)

เราเป็นลูกเสือต้องช่วยเหลือกันและกัน
ทำงานอะไรต้องเข้าไปช่วยกัน
เพื่อความสัมพันธ์ น้ำใจไมตรี
อย่าทำเมินเฉยนิ่งอยู่เลยไม่ดี
ต้องช่วยกันชี พี่น้องลูกเสือช่วยกัน

เกม

ยิงเรือ

วิธีเล่น

1. ลูกเสือแต่ละหมู่ตั้งชื่อหมู่ของตนเองเป็นชื่อเรือต่างๆ เช่น เรือสำราญ เรือเดินสมุทร เรือสินค้า.. เป็นต้น และเลือกสมาชิก 3 คน เป็นคนออกคำสั่ง โดยคนแรกสั่งบรรจุกระสุน คนที่ 2 สั่งเตรียมยิง และคนที่ 3 สั่งยิง โดยร้องว่า ยิงเรือ.....(ชื่อเรือที่จะยิง)
2. ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเริ่มเล่นทีละหมู่ ให้สมาชิกที่เป็นคนออกคำสั่ง สั่งในเรือของตนเองทุกคนในเรือต้องชี้ไปที่เรือที่เรียกชื่อลำเดียวกันและพร้อมกัน
3. หมู่ใดพร้อมเพรียง และชี้ได้ถูกต้องทุกคน ถือว่าผ่าน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

มดง่ามกับนกพิราบ

มดง่ามตัวหนึ่งเห็นนายพรานยกปืนขึ้นมากเพื่อส่องยิงนกพิราบแต่มดง่ามไม่ยอมให้นกพิราบต้องถูกลูกปืนของนายพรานจึงไต่ขึ้นไปบนขาของนายพรานแล้วคอยที่ที่นายพรานจะเหนี่ยวไกปืนมดง่ามก็กัดขาของนายพรานทำให้นายพรานสะดุ้งยิงปืนพลาดไปถูกกิ่งไม้ นกพิราบจึงไม่ถูกยิง

ต่อมาไม่นานมดง่ามรู้สึกกระหายน้ำจึงเดินไปที่บ่อน้ำแต่ขณะที่จะกินน้ำก็พลัดตกลงไปในบ่อน้ำมดง่ามจึงตะโกนร้องขอความช่วยเหลือนกพิราบซึ่งเกาะอยู่กิ่งไม้ใกล้ๆ ได้ยินเสียงก็เลยเออปากคาบไปไม้มาทั้งไว้ใกล้มดง่ามมดง่ามจึงรีบปีนขึ้นบนใบไม้ทันทีที่ทำได้รอดตายได้ในที่สุดส่วนนกพิราบนั้นก็ดีใจที่ได้มีโอกาสตอบแทนบุญคุณของมดง่าม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การช่วยเหลือผู้อื่นย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองอยู่เสมอ

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบงาน

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กรณี “จะอย่างไรถ้าเห็นคนกำลังขโมยของในห้างสรรพสินค้า” โดยวิเคราะห์ตามขั้นตอนการแก้ปัญหา เขียนลงในตารางข้างล่าง และส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือ

1. ระบุปัญหา : จะอย่างไรถ้าเห็นคนกำลังขโมยของในห้างสรรพสินค้า		
2. วิเคราะห์ทางเลือก : ลูกเสือมีทางเลือกดังนี้		
2.1		
2.2		
2.3		
2.4		
3. วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก		
ทางเลือก	ข้อดี	ข้อเสีย
2.1		
2.2		
2.3		
2.4		
4. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีข้อดีมากที่สุด และข้อเสียน้อยที่สุด ลูกเสือตัดสินใจเลือกทางเลือกข้อ.....		
5. จะแก้ไขข้อเสียที่เกิดจากทางเลือกโดย		

ใบความรู้

การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

การตัดสินใจใช้ในสถานการณ์ที่มีทางเลือกอยู่แล้ว มี 4 ขั้นตอนคือ

1. กำหนดทางเลือกที่มีอยู่
2. วิเคราะห์ข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือก
3. เลือกทางเลือกที่มีข้อดีมากที่สุด และข้อเสียน้อยที่สุด
4. หาทางแก้ข้อเสียของทางเลือกที่เลือกไว้ และนำทางเลือกไปปฏิบัติ

การแก้ไขปัญหา ใช้ในสถานการณ์ที่ยังไม่มีทางออกในการแก้ปัญหา มี 5 ขั้นตอนคือ

1. ระบุว่าอะไรคือปัญหา ถ้ามีหลายปัญหาให้เลือกปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วนมาแก้ไขก่อน
2. วิเคราะห์ว่ามีทางเลือกอะไรบ้างที่นำมาแก้ปัญหานี้ได้
2. วิเคราะห์ข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือก
3. เลือกทางเลือกที่มีข้อดีมากที่สุด และข้อเสียน้อยที่สุด
4. หาทางแก้ข้อเสียของทางเลือกที่เลือกไว้ และนำทางเลือกไปปฏิบัติ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 สิ่งดี ๆ ของฉัน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายถึงคุณค่าของตนเองและผู้อื่นได้

2. เนื้อหา

การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 กระดาษ เอ 4 ชนิดแผ่นหนา ปากกาสีต่าง ๆ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) หมู่ลูกเสือหนึ่งลุ่มวงผู้กำกับลูกเสือแจกกระดาษ คนละ 1 แผ่น ลูกเสือทุกคนเขียนชื่อตนเอง และวางมือซ้ายทาบบนกระดาษ ใช้ปากกาหรือดินสอขีดตามรูปมือลงในกระดาษ
- 2) ลูกเสือส่งกระดาษของตนให้เพื่อนที่นั่งอยู่ด้านขวามือ เขียนความดีหรือสิ่งดี ๆ ของเพื่อนที่มีชื่อในกระดาษนั้นโดยไม่ต้องลงชื่อ เมื่อเขียนเสร็จให้ส่งต่อคนที่อยู่ทางขวามือเขียนต่อ เวียนกระดาษนั้นไปจนครบรอบถึงเจ้าของกระดาษ
- 3) ลูกเสือเจ้าของกระดาษอ่านดัง ๆ ทีละคน พร้อมบอกความรู้สึกว่าตรงกับที่ตนเองคิดหรือไม่อย่างไร จนครบทุกคน
- 4) ลูกเสือกล่าวขอบคุณที่เพื่อน ๆ เห็นสิ่งดี ๆ ในตัวเขา ซึ่งบางเรื่องลูกเสือเองก็ไม่ต้องรู้ตัว
- 5) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายถามความรู้สึกต่อกิจกรรมและข้อคิดที่ได้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือเข้าใจตนเอง และเห็นคุณค่าตนเอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

สุขฤทัย

สุขฤทัยเพลินใจเพลินตา	สุขอุราเพลินตาเพลินใจ
โอ้ละเนื้อ โอ้ละเนื้อ	ฉันได้เจอเพื่อนใจ เพื่อนใจ (ซ้ำ)

ฉันคือคนเก่ง

(ทำนอง Holiday...ของ Bony M)

ฉันก็เก่ง เธอก็เก่ง	เราก็เจ๋ง ลูกเสือสามัญ
เราน้องพี่ มีความฝัน	ลูกเสือสามัญ คนดี คนเก่ง

ฉันมีดี

มือของฉันนั้นสะอาดดี	เสื้อของฉันนั้นก็สวยดี
กระโปรง/กางเกง ของฉันสวมใส่พอดี	ดู ดู ซี้ ฉันงามไหมเอ๋ย

เกม

เกมแข่งหุ่น

วิธีเล่น

ที่สนามมีเส้นเริ่มและเส้นชัย ห่างกัน 30 เมตร ผู้เล่นทุกคนยืนพร้อมที่เส้นเริ่ม เลือกผู้เล่นคนหนึ่งเป็นผู้นำ หลับตาพร้อมกันนับ 1 - 8 ผู้เล่นทุกคนวิ่งไปที่เส้นชัยทันที เมื่อผู้นำนับถึง 8 จะลืมหูลึกขึ้นผู้เล่นทุกคนจะต้องหยุดวิ่ง และอยู่ในลักษณะนั้นคล้ายหุ่น ถ้าผู้นำเห็นผู้เล่นคนใดขยับตัว ผู้เล่นคนนั้นต้องออกจากการแข่งขัน ผู้นำหลับตาใหม่และนับ 7 - 8 ใหม่ ผู้เล่นก็วิ่งต่อไป ทำเช่นนี้จนกระทั่งผู้เล่นถึงเส้นชัย

การตัดสิน ผู้ที่วิ่งถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

(เรื่องนี้ผู้กำกับลูกเสืออาจพิจารณาหาตัวอย่างตัวอย่างบุคคลอื่นได้ตามความเหมาะสม)

สมศักดิ์ เหมรัญ นักกีตาร์มือเดียว

สมศักดิ์ เล่าว่า เขาชอบเล่นดนตรีมาก โดยเฉพาะกีตาร์ แม้จะอ่านตัวโน้ตไม่ออกแต่ก็ฝึกเล่นดนตรีด้วยใจรักต่อมาเขาประสบอุบัติเหตุจนต้องใช้ชีวิตอยู่ด้วยแขนเพียงข้างเดียวทำให้เขารู้สึกท้อแท้ใจเป็นอย่างมากที่ไม่สามารถเล่นดนตรีได้ดังใจฝัน

จนเมื่อผ่านเหตุการณ์อันเลวร้ายครั้งนั้นไปได้หนึ่งปีประกอบกับได้กำลังใจอันเต็มเปี่ยมจากพี่ชาย ก็ทำให้ สมศักดิ์ เหมรัญกล้าลุกขึ้นสู้อีกครั้ง ตั้งแต่นั้นมาเขาก็เพียรฝึกเล่นกีตาร์มือเดียวมาตลอดจนคล่องแคล่ว

และเมื่อสมศักดิ์ ทราบข่าวว่ารายการ **Thailand's Got Talent** เปิดรับสมัครประกวดผู้ที่มีความสามารถ สมศักดิ์ เหมรัญ จึงไม่รอช้ารีบยื่นใบสมัครทันที โดยหวังจะโชว์ความสามารถพิเศษที่เกิดจากความตั้งใจ และทุ่มเทเพื่อส่งผ่านความหวัง และกำลังใจต่อไปยังเพื่อนร่วมโลกคนอื่น ๆ ที่กำลังท้อแท้ในชีวิต ให้อุทิศชีวิตและความมุ่งมั่นของเขาเป็นตัวอย่าง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความหวังและกำลังใจเป็นพลังสร้างความสำเร็จ

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. กตัญญู
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศการณ คุณธรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 คิดเชิงบวก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายความหมายและประโยชน์ของการคิดเชิงบวกได้

2. เนื้อหา

ประโยชน์ และวิธีการคิดเชิงบวก

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง เกม

3.2 เกม

3.2 ไปงาน

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนา ถึงการเล่นเกมน “ทำตรงกันข้าม” ที่ลูกเสือเพิ่งเล่นไป และตั้งคำถามว่า “ทำไมลูกเสือจึงเผลอทำตามผู้นำ หรือทำได้ซ้ำเป็นเพราะอะไร”
(เพราะคนเรามักจะคิดและทำตามความเคยชินแบบเดิม เมื่อต้องฝืนทำตรงกันข้ามจึงทำได้ซ้ำ)
- 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ทำกิจกรรม “คิดลบคิดบวก” ให้หลากหลายมากที่สุดตามใบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือได้ฝึกฝนการคิดที่หลากหลาย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการหาทางออกเพื่อการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
- 3) สุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานหมู่ละ 1 ข้อ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม และสรุปว่าวิธีการคิดเชิงบวกคือการคิดที่นำความสุขมาสู่ตนเอง มีทางออกในการแก้ปัญหา และไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน

- 4) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามให้ลูกเสือช่วยกันตอบในประเด็น
 - (1) ความคิดทางลบมีประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไรบ้าง
 - (2) ความคิดทางบวกมีประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไรบ้าง
- 5) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม (ความคิดทางลบนำไปสู่ความรู้สึกและพฤติกรรมตอบสนองทางลบ ในขณะที่ความคิดบวกนำไปสู่ความรู้สึกที่ดี และพฤติกรรมทางบวก ทำให้ไม่เสียสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และตัดสินใจแก้ปัญหาได้เหมาะสมกว่าความคิดทางลบ)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และเข้าใจตนเอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

อยู่ไหนก็สุข

อยู่ที่นี่ มีสุข อยู่ที่นั่นมีสุข อยู่ที่ไหนๆ ก็มีความสุขทุกเวลา ซ้ำ) ลา ลา)

ดิสซินี

ดิสซินีซาฟง ดิสซานาซานัง ดิสมานา มานา ฮาติกุซานัง ซ้ำ) ลา ลา)

เกม

ทำตรงกันข้าม

วิธีเล่น

เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าทางต่าง ๆ ผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ผู้นำทำ เช่น ผู้นำหัวเราะ – ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง – ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย – ลูกเสือก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อย ๆ

การตัดสิน ลูกเสือที่ทำตามผู้นำไม่ทำตรงข้าม หรือทำช้า จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

คนเลี้ยงแพะ

วันหนึ่งขณะเกิดพายุแรงมาก คนเลี้ยงแพะจึงพาฝูงแพะของตนไปหลบพายุในถ้ำ เมื่อเข้าไปแล้วก็พบฝูงแพะป่าฝูงใหญ่หลบอยู่ในถ้ำด้วยเช่นกัน จึงรำพึงกับตัวเองว่า"ฝูงแพะป่านี้มีจำนวนแพะมากกว่าฝูงแพะของเราหลายเท่า นักเราน่าจะเอาแพะป่าฝูงใหญ่นี้ไปเลี้ยงแทนฝูงเดิมคงจะดีกว่า"เมื่อคนเลี้ยงแพะคิดได้ดังนั้นจึงนำเอาใบไม้ที่เตรียมมาไว้ให้ฝูงแพะเดิมของตน ไปให้ฝูงแพะป่ากินจนหมด

เมื่อพายุสงบลงฝูงแพะป่าก็พากันวิ่งออกจากถ้ำเข้าป่าไปอย่างรวดเร็ว ส่วนฝูงแพะเดิมของตนก็ค่อยๆ ตายไปจนหมดเพราะอดอาหาร คนเลี้ยงแพะจึงได้แต่นั่งร้องไห้ให้เพื่อนบ้านหัวเราะเยาะต่อไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เห็นแก่มิตรใหม่จนทอดทิ้งมิตรเก่า ในที่สุดก็จะไม่เหลือใครเลย

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. กตัญญู

ใบงาน

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ระดมสมองความคิดทางลบ และความคิดทางบวก ที่มีต่อข้อความแต่ละข้อ
ให้ได้หลากหลายมากที่สุด เขียนลงในตาราง และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

ข้อความ	ความคิดทางลบ	ความคิดทางบวก
ทำถุงขนมตกพื้น ขนมหล่นออกจากถุง ตกพื้นไปครึ่งหนึ่ง		
เพื่อนยืมหนังสือ ไปอ่านแล้วทำขาด		
อยากได้เกมกด แต่แม่ไม่ซื้อให้		

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 ความซื่อสัตย์

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ได้

2. เนื้อหา

พฤติกรรมของความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 บัตรคำ
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่เรียงคำในบัตรคำที่ได้รับ วิเคราะห์ความหมายของข้อความที่เรียงได้ และยกตัวอย่างบุคคลในประวัติศาสตร์ / ละคร / นิทาน 1 ตัวอย่าง ส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - 2) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ ผู้กำกับลูกเสือช่วยสรุป จนครบทุกหมู่
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม “เพราะเหตุใดบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ จึงเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้”
(บุคคลที่มีความซื่อสัตย์ เป็นบุคคลที่คนทั่วไปยกย่อง สรรเสริญ จึงเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้)
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุป และเพิ่มเติมตามใบความรู้
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5.การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เพลง

ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ เป็นสมบัติของคนดี
มีความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอดถมไป

หากว่าใครไม่มี ชาตินี้เอาดีไม่ได้
คดโกงแล้วใคร จะรับไว้ให้ร่วมทำงาน

บัตรคำ

เสีย	ชีพ	อย่า	เสีย	สัตย์
------	-----	------	------	-------

ชื่อ	กิน	ไม่	หมด
คด	กิน	ไม่	นาน

มี	เกียรติ	เชื่อ	ถือ
ได้	ถ้า	ชื่อ	สัตย์

ผู้	สูญเสีย	ความ	ชื่อ	สัตย์	เหมือน
สูญเสีย	แล้ว	ทุก	สิ่ง	ทุก	อย่าง

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ปู่กับงู

ปู่กับงูเป็นเพื่อนที่คบหากันมานาน ปู่ นั้นชื่อตรงต่อ งูไม่เคยทรยศหักหลัง ตรงกันข้ามกับงูซึ่งมักไม่ชื่อตรง ทำให้ปู่ได้รับความเดือดร้อนอยู่เสมอ แม้จะพยายามตักเตือนอย่างไรแต่ งูก็ไม่ยอมกลับตัว จนในที่สุดปู่หมดความอดทนจึงใช้กำปั้นงูจนตาย

“ถ้าจิตใจของเจ้าชื่อตรงเหมือนร่างของเจ้าที่นอนยาวเหยียดอยู่เช่นนี้ เจ้าก็คงไม่ต้องพบจุดจบในวันนี้” ปู่กล่าวกับงูก่อนที่จะกลับลงสู่ของมันไปตามลำพัง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเลวไร้ความซื่อสัตย์ ยากที่จะสำนึกตัวได้แม้เมื่อตายจากโลกนี้ไปแล้ว

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. กตัญญู
4. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้ ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ตรงต่อความเป็นจริงมีความจริงใจ และถูกต้องตามทำนองคลองธรรมทั้งกายวาจาใจทั้งต่อตนเองผู้อื่นหน้าที่การงานและคำมั่นสัญญา รวมไปถึงการไม่คิดคดทรยศไม่คดโกงและไม่หลอกลวง

ตัวอย่าง

- ซื่อตรงต่อเวลา งาน การนัดหมาย คำมั่นสัญญาระเบียบประเพณี กฎหมาย
- ปฏิบัติหน้าที่การงานของตนเองด้วยความรับผิดชอบและด้วยความซื่อสัตย์ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องโดยการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ
- ประกอบสัมมาชีพ ทำหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วงด้วยความระมัดระวัง และเกิดผลดีต่อตนเองและสังคม
- ไม่พูดปด ฉ้อฉล สับปลับ กลับกลอก ไม่คดโกงไม่ให้ร้ายผู้อื่นกล้าที่จะรับความจริง

เรามักใช้คำพูดรวม ๆ ว่า “ความซื่อสัตย์สุจริต”

ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ ทำหน้าที่ของตนเองอย่างดีและเหมาะสม ไม่หลีกเลียงหรือ บิดพลิ้ว

ซื่อสัตย์ต่อการงาน คือ ทำงานอะไรก็ตั้งใจทำให้จริงให้สำเร็จประโยชน์

ซื่อสัตย์ต่อเวลา คือ เป็นคนรักษาคำมั่นสัญญา ตรงตามเวลาที่นัดหมาย

ซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความจริงใจต่อมิตร ต่อคู่ครอง ต่อผู้มีพระคุณ เป็นต้น

ซื่อสัตย์ต่อความดี คือ ยึดมั่นอยู่ในทางดี ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

ส่วนคำว่า "สุจริต" หมายถึง การประพฤติชอบซึ่งจะแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม 3 ทาง คือ

ประพฤติชอบทางกาย เรียกว่ากายสุจริต ได้แก่การไม่เบียดเบียนผู้อื่นทั้งชีวิต/ร่างกาย/ทรัพย์สิน/กรรมสิทธิ์ และไม่เบียดเบียนผู้อื่นทางด้านคู่ครอง และการไม่นอกใจคู่ครอง

ประพฤติชอบทางวาจา เรียกว่า วาสุจริต ได้แก่การไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่นด้วยการพูดคำเท็จ ไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่นด้วยการพูดยุยงให้แตกสามัคคีกัน ไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่นด้วยการพูดคำหยาบและไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่นด้วยการพูดเหลวไหล

ประพฤติชอบทางใจ เรียกว่า มโนสุจริต อันได้แก่ การไม่โลภ อยากได้ของคนอื่นในทางที่ผิด การไม่คิดปองร้ายคนอื่นและการเห็นชอบตามหลักแห่งเหตุและผล เช่น เห็นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 สิทธิส่วนบุคคล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นได้

2. เนื้อหา

สิทธิส่วนบุคคลที่ไม่ควรล่วงละเมิด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนา เกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล และการเคารพสิทธิของผู้อื่น และแจกใบความรู้

2) มอบหมายให้หมู่ลูกเสือแสดงบทบาทสมมติ หมู่ละ 1 กรณี ดังนี้

หมู่ที่ 1 ไม่เคารพสิทธิทางกาย

หมู่ที่ 2 ไม่เคารพสิทธิทางวาจา

หมู่ที่ 3 ไม่เคารพสิทธิของคนที่มาก่อน/หลัง

หมู่ที่ 4 ไม่เคารพสิทธิในความคิดเห็นของผู้อื่น

โดยกำหนดให้แสดงบทบาทสมมติ 2 รอบ รอบแรกเป็น “การไม่เคารพสิทธิผู้อื่น” รอบที่ 2 แก้ไขในกรณีเดียวกันให้เป็น “การเคารพสิทธิผู้อื่น” แล้วนำเสนอในกองลูกเสือ (ตัวอย่างเช่น กรณีหยิบบางลบของเพื่อนไปใช้ รอบแรก หยิบไปใช้โดยไม่ขออนุญาต และรอบ 2 ขออนุญาตก่อนเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงนำยางลบของเพื่อนไปใช้ และรับนำมาคืน)

3) ลูกเสือแต่ละหมู่แสดงบทบาทสมมติ ประกอบคำอธิบาย เมื่อแสดงบทบาทสมมติจบ

ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นแสดงความคิดเห็น จนครบทุกหมู่

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การเข้าใจตนเอง เห็นใจผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

ขอโทษ

เนื้อเพลง	ท่าทางประกอบเพลง
เพื่อนจำ เพื่อนจำ	สวมกอดหรือจับมือหรือสะกิดแขนของเพื่อน
โกรธหรือไร ไม่อึดเลย	ยิ้มมองหน้าแล้วเอียงคอพร้อมยกนิ้วก้อยให้เพื่อน
ขอโทษเถอะเพื่อนเอ๋ย	ยกมือไหว้
เราเคยเล่นด้วยกัน	จับมือแล้วก้าวเท้าสไลด์ไปข้างหน้า
พลั้งไปภัยโดยพลัน	ทั้งสองคนยกนิ้วมาเกี่ยวก้อยกัน
ยกโทษให้ฉันเถิดเอ๋ย	ทั้งคู่ต่างยกมือไหว้และรับไหว้ซึ่งกันและกัน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

อูฐกับเทพเจ้า

ในสมัยที่สัตว์ทั้งหลายยังสามารถพูดจาติดต่อกับเทพเจ้าได้ ยังมีอูฐตัวหนึ่งได้ร้องเรียนต่อเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ว่า “ไม่ยุติธรรมเลย ทำไมท่านจึงสร้างตัวข้าขึ้นมาไม่เหมือนกับสัตว์อื่นๆ ข้าไม่มีแม่แต่เขาไว้ป้องกันตัว ไร้เขี้ยวอันแหลมคม อู้งเล็บที่ทรงพลังหรือสิ่งอันใดที่พอที่จะปกป้องตัวเองจากศัตรูก็ไม่มีเลย ขอให้ท่านโปรดมอบสิ่งเหล่านี้แก่ข้าด้วยเถิด”

เทพเจ้าได้ยินดังนั้นก็พิโรธ ด้วยเห็นอูฐมีอวัยวะหลายอย่างที่ดีกว่าสัตว์อื่นอยู่แล้ว เช่น ขายาว มีจมูกที่สามารถเปิดปิดป้องกันทรายได้ ส่วนตานั้นก็มีสองชั้นเมื่อปิดเปลือกตาชั้นแรกป้องกันฝุ่นทราย

ก็ยังมองเห็นทาง นอกจากนั้นกระเพาะยังจุน้ำได้มาก ทำให้สามารถเดินทางในทะเลทรายโดยไม่ต้องกินน้ำได้เป็นเวลานานหลาย ๆ วัน แต่อูฐก็ยังไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ด้วยเหตุนี้เทพเจ้าจึงสาปให้หูของมันเล็กลงไปกว่าเดิมเพื่อเป็นการลงโทษ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมี และเป็นอยู่

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. อุทิศการณ คุณธรรม

ใบความรู้

สิทธิส่วนบุคคล และการเคารพสิทธิของผู้อื่น

บุคคลย่อมมีสิทธิอันชอบธรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับตามธรรมชาติ และตามกฎหมาย การเคารพสิทธิของผู้อื่นจึงหมายถึง การไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นในทุกด้าน ซึ่งจัดเป็นวิถีชีวิตประชาธิปไตยที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่

1. การเคารพสิทธิทางกาย ได้แก่
 - การต้อนรับ ทักทาย
 - การให้เกียรติผู้อื่น
 - การแสดงความเคารพแก่บุคคลซึ่งอาวุโสกว่า
 - การแสดงความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน
2. การเคารพสิทธิทางวาจา ได้แก่
 - การพูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะ
 - การใช้คำพูดเหมาะสมตามฐานะของบุคคล
 - การพูดจาสุภาพไม่ก้าวร้าว ส่อเสียด ไม่พูดในสิ่งที่ทำให้ผู้อื่น เกิดความเดือดร้อน
 - ไม่นำความลับของบุคคลอื่นไปเปิดเผย
 - ไม่พูดนินทาหรือโกหกหลอกลวง
3. การรู้จักเคารพในสิทธิของคนที่มาก่อนหลัง เช่นการเข้าคิว
4. การเคารพในความเป็นเจ้าของสิ่งของเครื่องใช้
5. การรู้จักขออนุญาต เมื่อล่วงล้ำเข้าไปในที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่น
6. เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเมื่อมีผู้พูดเสนอความคิดเห็น ควรฟังด้วยความตั้งใจและใคร่ครวญด้วยวิจารญาณ หากเห็นว่าเป็นการเสนอแนวความคิดที่ดีมีประโยชน์มากกว่าความคิดเห็นของตนเองก็ควรยอมรับและปฏิบัติตาม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ต้นตระกูลไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกถึงความสำคัญของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2. เนื้อหา

ประวัติบุคคลสำคัญหรือวีรบุรุษผู้ปกป้องชาติไทยในอดีต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาในกองลูกเสือ ถึงวีรบุรุษที่ปกป้องชาติไทยให้คนไทยได้อยู่อาศัยอย่างมีความสุขมาจนถึงปัจจุบัน
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันขับร้องเพลง “ต้นตระกูลไทย”
 - (3) หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์ความหมายของเพลงและวีรบุรุษที่กล่าวถึงในบทเพลงว่ามีความสำคัญอย่างไรในประวัติศาสตร์ไทย และระดมสมองว่านอกจากนี้ยังมีบุคคลสำคัญคนไหนอีกบ้างที่ลูกเสือเคยรู้ หรือ เคยได้ยิน และบุคคลนั้นมีความสำคัญต่อชาติไทยอย่างไร
 - (4) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมชื่อบุคคล/กลุ่มบุคคล ที่หมู่ลูกเสือได้ระดมสมองเพิ่มเติม
 - (5) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่เลือกทำตำนานประวัติบุคคลสำคัญ หมู่ละ 1 เรื่องที่ไม่ซ้ำกัน มาเล่าให้เพื่อนฟังในกองลูกเสือ โดยจะมีการแข่งขันกันว่า ลูกเสือหมู่ใดเล่าได้สนุกสนานและน่าสนใจมากที่สุด
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ตัวแทนหมู่ลูกเสือเล่าให้เพื่อนฟังที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ จนครบทุกหมู่
 - (2) กองลูกเสือร่วมกันโหวตว่าชอบเรื่องใดมากที่สุด ผู้กำกับลูกเสือชมเชยความสามารถของทุกหมู่
 - (3) หมู่ลูกเสือร่วมกันเขียนคำขวัญ รณรงค์ให้รักชาติ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ หมู่ละ 1 ข้อความ นำไปติดบอร์ด
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5.การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักและมีจิตสำนึกรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

สยามานุสติ

หากสยามยังอยู่	ยังยืนยง
เราก็เหมือนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ได้ฤ
เราก็เหมือนมอดม้วย	หมดสิ้นสกุลไทย
ใครรานใครรุกตัวแดนไทย	ไทยรบจนสุดใจ ขาดดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละสิ้นแล
เสียชีพไป เสียสิ้นชื่อ	ก้องเกียรติงาม

รักเมืองไทย

* รักเมืองไทย ชูชาติไทย ทะนุบำรุงให้รุ่งเรืองสมเป็นเมืองของไทย
* รักเมืองไทย ชูชาติไทย ทะนุบำรุงให้รุ่งเรืองสมเป็นเมืองของไทย
เราชาวไทยเกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (ซ้ำ)
ไม่เคยอ่อนน้อมเราไม่ยอมแพ้ใคร (ซ้ำ)
ศัตรูใจกล้ำมาแต่ทิศใดถ้าข่มเหงไทยคงได้เห็นดี (ซ้ำ *)
เราชาวไทยเกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (ซ้ำ)
เรารักเพื่อนบ้านเราไม่รานรุกใคร (ซ้ำ)
แต่รักษาสีทริภุชของไทยใครทำซ้ำใจไทยจะไม่ถอยเลย (ซ้ำ*)
เราชาวไทยเกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (ซ้ำ)
ถ้าถูกข่มเหง แล้วไม่เกรงผู้ใด (ซ้ำ)
ตั้งภูตวันดี มีพิษเหลือใจเรารักเมืองไทยยิ่งชีพเราเอย (ซ้ำ*)

ดนตรีระกุลไทย

(สร้อย) ดนตรีระกุลไทยใจท่านเหี่ยมหาญ รักษาดินแดนไทยไว้ให้ลูกหลาน
สู้จนสูญเสีย แม้ชีวิตของท่าน เพื่อถนอมบ้านเมืองไว้ให้เรา
ลุกขึ้นเถิดพี่น้องไทย อย่าให้ชีวิตสูญเปล่า
รักษาตียิ่งชีพของเรา เหมือนดังพงศ์เผ่าดนตรีระกุลไทย
ท่านพระยารามผู้มีความแข็งขัน สู้รบป้องกันมิได้ยอมแพ้พ่าย

พระราชมนูทหารสมัญญชาติ แสดงความสามารถ ได้ชัยชนะมากมาย
เจ้าพระยาโกษาเหล็ก ท่านเป็นแม่ทัพชั้นเอก ของสมเด็จพระนารายณ์
สีหราชเดโช ผจญสงครามใหญ่โต ต่อตีศัตรูแพ้ยาย
เจ้าคุณพิชัยดาบหัก ผู้กล้าหาญยิ่งนัก ล้วนเป็นต้นตระกูลไทย
หมู่บุคคลสำคัญ หัวหน้าชาวบางระจัน ที่เราหาชื่อได้
นายแท่น นายดอก นายอิน นายเมือง ขุนสรพพันเรือง นายทองแสงใหญ่
นายโชติ นายทองเหม็น ท่านเหล่านี้ล้วนเป็น ผู้กล้าหาญชาญชัย
นายจันทนวดเชี่ยวชาญนายทองแก้ว ทำชื่อเสียงเปริดแพรว ไล่ลายเลือดไทย
ชาวบางระจัน สำคัญยิ่งใหญ่ เป็นต้นตระกูลของไทย ที่ควรระลึกตลอดกาล
องค์พระสุริโยทัย ยอดยิ่งหญิงไทย สละพระองค์เพื่อชาติ
ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ป้องกันกลางนคร ไว้ด้วยความสามารถ
ท้าวสุนาริ ผู้เป็นนักรบสตรี กล้าหาญองอาจ
ป้องกันนิสานด้านศัตรูของชาติ ล้วนเป็นสตรีสามารถ ต้นตระกูลของไทย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หมีกับผึ้ง

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว มีหมิตัวหนึ่งกำลังหิวโซเดินเข้าไปในสวน มันได้พบกับรังผึ้งรังใหญ่
มากอยู่ที่กิ่งไม้ใหญ่ มันจึงจับมาจิกกินอย่างเอร็ดอร่อย โดยเฉพาะน้ำผึ้งเป็นสิ่งที่หมิโปรดปรานที่สุด
พวกผึ้งพยายามช่วยกันต่อสู้โดยใช้เหล็กในเป็นอาวุธ แต่ไม่สามารถเจาะทะลุขนอันหนาและปกปุยของ
หมิได้

แต่ในเวลาไม่นาน พวกผึ้งก็คิดหาหนทางใหม่ด้วยการพร้อมใจกันบินเข้าไปต่อยตรงบริเวณ
หน้าและตาของหมิ เมื่อหมิได้รับความเจ็บปวดไม่สามารถทนอยู่ได้จึงวิ่งหนีเข้าป่าไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ทำร้ายผู้อื่นย่อมได้รับการลงโทษและความสามัคคีย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จ

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. กตัญญู
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศตน คำนึงถึงผู้อื่น

ใบความรู้ ตำนาน บ้านบางระจัน

ในปี พ.ศ.2308 พม่าได้ส่งกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา เมื่อยกทัพถึงเมืองวิเศษชัยชาญ มีคนไทยกลุ่มหนึ่งได้ช่วยกันต่อสู้กับทัพพม่า ฆ่าพม่าตายไป 20 คน แล้วหนีมาที่บ้านบางระจัน

คนกลุ่มนี้ได้เข้าร่วมกับชาวบ้านบางระจัน ซึ่งรวมตัวกันได้ประมาณ 400 คน มีขุนสรรค์ พันเรือง นายทองเหม็น นายจันทร์หมวดเขี้ยว และนายทองแสงใหญ่ เป็นแกนนำ นิมนต์พระอาจารย์ธรรมโชติ (วัดเขานางบวช) ทำการปลุกเสกคาถาอาคมให้หนังเหนียวมีกำลังใจสู้ศึกกับพม่า พม่ายก ทัพมาตีถึง 7 ครั้ง ก็มีอาจเอหาชนะชาวบ้านบางระจันได้

ทัพพม่าจึงยกกำลังมาเสริม โดยมีอาวุธสำคัญคือปืนใหญ่ ชาวบ้านบางระจันรับศึกไม่ไหวจึงส่งนายเมือง นายอิน เดินทางไปกรุงศรีอยุธยา เพื่อขอปืนใหญ่แต่ได้รับการปฏิเสธ ชาวบ้านจึงรวบรวมทรัพย์สินที่มีทั้งหมด ทำการหล่อปืนใหญ่ใช้เองแต่ก็ราวใช้การไม่ได้

ยามนั้นพม่าได้แต่งตั้งนายกองคนใหม่นามว่า สุกี้ เข้าตีบ้านบางระจัน ทัพสุกี้ครั้งนี้มีกองปืนใหญ่มาด้วย ชาวบ้านบางระจันเอาปืนใหญ่เข้าสู้ ทั้ง ๆ ที่ราวอย่างไม่มีทางเลือก โดยทุกคนต่างรู้ชะตากรรมว่านี่คงเป็นครั้งสุดท้ายของบ้านบางระจันแล้ว แต่ทุกคนก็สู้จนตัวตายไม่เสียดายชีวิต

ชาวบ้านบางระจัน

ประวัติศาสตร์ จารึก บันทึกไว้
จารึกชื่อ เลือดเนื้อ ด้านภ้ยพาล
แผ่นดินนี้ ภูเกิด ภูต้องสู้
โดยไม่รู้ ความตาย จะแผ้วพาน
ถึงลูกหลาน เลือดเนื้อ ณ วันนี้
รู้หรือไม่ อยู่ได้ เพราะใครกัน
ถาลืมแล้ว วีรกรรม ที่ทำได้
บางระจัน เป็นเพียงหนึ่ง ที่ทุกข์ทน

มีเหล่าไทย ที่เป็นไท ในไพศาล
เรื่องเล่าขาน ตำนาน บางระจัน
ไม่อดสู สละชีพ เพื่อลูกหลาน
ถูกสังหาร ล้นแล้ว บางระจัน
ผู้ยังมี ลมหายใจ อย่างสุขสันต์
ควรยึดมั่น บางระจัน เป็นบทเรียน
ถาลืมได้ การสูญเสีย ทุกแห่งหน
ไทยทุกคน ควรตระหนัก จักเข้าใจ

ประพันธ์โดย : ธรรมรัฐ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความเป็นสุภาพบุรุษ กุลสตรี เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถบอกความหมายของคำว่าสุภาพบุรุษและกุลสตรีได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถบอกคุณค่าของการปฏิบัติตัวให้เป็นสุภาพบุรุษและกุลสตรีได้

2. เนื้อหา

การที่ลูกเสือมีความเข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตัวให้เป็นสุภาพบุรุษและกุลสตรี จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของลูกเสือต่อคนทั่วไปและส่งเสริมบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 กระดาษปรีฟ ปากกาเคมี
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) หม้อลูกเสือวาดโครงร่างภาพคนในกระดาษปรีฟ ครึ่งด้านซ้ายแบ่งให้เป็นหญิง และครึ่งด้านขวาแบ่งให้เป็นชาย จากนั้นช่วยกันเขียนคุณสมบัติของกุลสตรีและสุภาพบุรุษตามความคิดของหมู่ ลงที่ด้านข้างของภาพแต่ละด้าน ให้ได้มากที่สุด
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือเดินดูตามหมู่ เมื่อทุกหมู่ทำเสร็จ ให้ช่วยกันคิดและเลือกเฉพาะคุณสมบัติที่จำเป็นจริงๆ เพศละ 5 ข้อ
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือเดินดูตามหมู่ เมื่อทุกหมู่ทำเสร็จ ขอให้ช่วยกันคัดเลือกคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดเพียง 3 ข้อ พร้อมบอกเหตุผล และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - 4) ลูกเสือรายงานที่ละหมู่จนครบ
 - 5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปคุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพบุรุษและกุลสตรี

และเพิ่มเติมว่าในคุณสมบัติที่ควรมีทั้งหมด เมื่อพิจารณาแล้วก็ยังมีคุณสมบัติบางประการที่สำคัญและจำเป็นกว่าคุณสมบัติอื่น ๆ

- 6) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดว่า ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้าง และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ความตระหนักและเห็นคุณค่าของการเป็นสุภาพบุรุษ และกุลสตรี

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ลูกผู้ชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไวลายชิลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำ ก็ต้องทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
“เสียชีพอย่าเสียสัตย์” รักษาดีให้มั่นไว้ดังนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

เกม

เกมไหวพริบ

แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีมๆ ละเท่าๆ กัน ผู้เล่นทั้งสองทีมเข้าแถวเป็นวงกลม แล้วจะยืนหรือนั่งก็ได้ ผู้เล่นแต่ละคนของแต่ละทีมจะมีเบอร์ของตัวเอง ดังนั้นผู้เล่นทั้งสองทีมจะมีเบอร์เหมือนกันนำลูกวอลเลย์บอลวางไว้ตรงกลางวงกลม การเล่นเกมก็โดยให้ผู้นำเรียกหมายเลขหนึ่งขึ้นมา ผู้เล่นที่มีหมายเลขประจำตัวของแต่ละทีมรีบวิ่งมาแย่งลูกบอลตรงกลางสนาม เมื่อผู้ใดแย่งลูกบอลได้จากจุดที่แย่ง ก็ให้ปาลูกบอลไปยังผู้ที่แย่งลูกบอลไม่ได้ ผู้เล่นที่จะถูกปาต้องหลบให้ต้อยอยู่ในวงกลม

การตัดสิน

1. ใช้เวลา 3 นาที
2. ทีมใดแย่งลูกบอลได้มากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

อุปกรณ์ ลูกวอลเลย์บอล 1 ลูก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สองคนเพื่อนตาย

ในอดีตที่ผ่านมา มีกาฝูงหนึ่งบินมาจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มาพบกับกาของจังหวัดเพชรบุรี กาเพชรบุรีก็ถามว่า “จะรีบไปไหน ๆ” กาจากประจวบคีรีขันธ์ ก็ตอบว่า “จะไปหากินที่กรุงเทพฯ”

กาเพชรบุรีก็ให้กาประจวบคีรีขันธ์ทดสอบวิทยายุทธ์ โดยให้บินไปขโมยปลาสดของแม่ค้าคนหนึ่งที่กำลังพายเรือมาขายปลา ที่แม่น้ำเมืองเพชร กาประจวบคีรีขันธ์บินโผล่ไปจะจิกเอาปลาสด แม่ค้ารู้ทัน เจื่อไม้พายตีกา ช่วงจังหวะนั้น กาเมืองเพชรบุรีได้โอกาสจึงโฉบเข้าไปทางด้านหลังของแม่ค้าฉะพลอ แล้วกาทั้งสองตัวก็บินไปเกาะต้นไม้เดียวกัน กาเมืองเพชรบุรีก็ถามว่า “เป็นไงเล่า ขโมยปลายังทำไม่ได้ แล้วไปอยู่กรุงเทพฯ จะไหวหรือ ผู้คนกรุงเทพฯ ล้วนแต่หูไว ตาไว ไปหากินไม่รอดหรอก

กาประจวบคีรีขันธ์ ไตร่ตรองดูแล้วก็เห็นด้วยกับคำพูดของกาเมืองเพชรบุรี จึงขออยู่เป็นเพื่อนกันที่เมืองเพชรบุรีตั้งแต่นั้นมา กาทั้งสองจึงอยู่หากินด้วยกันที่เมืองเพชรด้วยความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความจริงใจเป็นบ่อเกิดแห่งมิตรภาพที่ดี การจะเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน ต้องมีความจริงใจ หวังดีต่อกันเป็นที่ยึดมั่น

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. กตัญญู
4. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้ ความเป็นสุภาพบุรุษและกุลสตรี

สุภาพบุรุษนั้นหาใช่.....บุคคลที่แต่งตัวดี...พูดจาไพเราะ...เก่งกาจด้านการเรียน...ร่ำรวยเงินทองไม่หากแต่เป็นบุคคลที่เป็นคนดีของสังคมและสามารถทำอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และเป็นคนที่สามารถทำให้ผู้อื่นมีความสุขได้

สุภาพบุรุษนั้นจริงใจ และสุภาพ มีน้ำใจ และรู้ว่าสิ่งไหนควรทำ และไม่ควรทำ มีความรับผิดชอบ มีผู้ยกตัวอย่างพฤติกรรมความเป็นสุภาพบุรุษไว้หลายประการ เช่น

- สุภาพบุรุษไม่ตะโกนโห่เรียกผู้หญิง
- สุภาพบุรุษไม่หยิบยืมเงินทองจากเพื่อน ยกเว้นในสถานการณ์ที่จำเป็นจริงๆ และเมื่อยืมมาแล้วจะต้องรีบใช้คืนทันทีที่เป็นไปได้
- สุภาพบุรุษไม่โอ้อวดความร่ำรวยในทรัพย์สินเงินทองและสิ่งของเครื่องใช้
- สุภาพบุรุษไม่มีพฤติกรรมต่อหน้าอย่างลับหลังอย่างไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม
- สุภาพบุรุษเคารพสิทธิของผู้อื่นและต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนเช่นเดียวกัน
- สุภาพบุรุษคือผู้ที่ยืนหยัดอยู่บนลำแข้งของตัวเองเป็นต้น

กุลสตรีตามความหมายในปัจจุบันคือ ผู้ที่ชวนขวญหาความรู้ให้กับตัวเองในทุกวิถีทางที่เป็นไปได้ นับตั้งแต่การศึกษาจนถึงเรียนรู้มารยาทสังคมทั่วไปจึงส่งผลให้มีกริยามารยาทงดงามและประสบความสำเร็จกุลสตรีรู้ว่าความสวยงามและมั่งคั่งสามารถจะหายไปได้ในพริบตาแต่นิสัยใจคอจะเป็นเกณฑ์วัดและตัดสินเธอในฐานะคนคนหนึ่งความสุภาพอ่อนโยนเป็นการแสดงความนับถืออย่างสูงที่เธอมีต่อตัวเองและผู้อื่นและถ้อยคำชื่นชมยกย่องและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างจริงใจจะสะท้อนให้เห็นค่านิยมในทางที่ดีงามของเธอ การเป็นกุลสตรีคือศิลปะไม่ใช่ชาตีกำเนิดคือสิ่งเรียนรู้จากได้จากความใส่ใจและการหมั่นฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถสื่อสารเพื่อบอกความต้องการได้

2. เนื้อหา

วิธีการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ บรรยายขั้นตอนทักษะการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ พร้อมยกตัวอย่าง
 - 2) หมู่ลูกเสือร่วมกันฝึกทักษะการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการตามใบกิจกรรม
 - 3) รวมกอง สุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงานที่ละสถานการณ์ และให้หมู่อื่นที่ได้สถานการณ์เดียวกันช่วยเพิ่มเติม ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันประเมินความถูกต้องจนครบทั้ง 3 สถานการณ์
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

เด็กกางร่ม

ฝน ฝน ฝน เด็กสองคนกางร่มหนึ่งคัน ฝนตกแรงไม่หวั่น ฝนตกแรงไม่หวั่น
ร่มหนึ่งคัน กางกันสองคน ฝน ฝน ฝน เด็กสามคนกางร่มหนึ่งคัน
ฝนตกแรงไม่หวั่น ฝนตกแรงไม่หวั่น ร่มหนึ่งคัน กางกันสามคน
ฝน ฝน ฝน เด็กสี่คนกางร่มหนึ่งคัน ฝนตกแรงไม่หวั่น ฝนตกแรงไม่หวั่น
ร่มหนึ่งคัน กางกันสี่คน เอ้า!!..

เกม

เกมรถไฟด่วน

แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง มือทั้งสองตะบ่าลูกเสือคนข้างหน้า เริ่มเล่น ให้ทุกคนวิ่งไปข้างหน้าในลักษณะแถวตอนเรียงหนึ่ง โดยมีต้องไม่หลุดจากบ่าคนข้างหน้า วิ่งไปจนคนสุดท้ายผ่านเส้นชัย

การตัดสิน หมู่ใดผ่านเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

คางคกกับสุนัขจิ้งจอก

คางคกคุยอวดสุนัขจิ้งจอกว่า "เจ้ารู้ไหมว่าข้าสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้ ข้าเป็นหมอเทวดา มียาวิเศษมากมายหลายขนานเจ้าเชื่อข้าเถอะนะ"

สุนัขจิ้งจอกได้ฟังก็หัวเราะเยาะแล้วว่า "ข้าก็อยากจะเชื่อเจ้าหรอกนะถ้าเจ้ารักษาผิวหนังตะปุ่มตะป่ำ ของเจ้าให้หายดีได้เสียก่อน "

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้คนย่อมเชื่อถือผลงานมากกว่าคำโอ้อวด

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบงาน

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ร่วมกันคิดประโยคสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ ตามขั้นตอนการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ 4 ขั้นตอน เขียนประโยคคำพูดลงในตารางด้านล่าง และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

สถานการณ์

หมู่ที่ 1 และ 4 ต้องการให้เพื่อนในหมู่ช่วยขนเต็นท์ไปเก็บ

หมู่ที่ 2 และ 5 ต้องการให้เพื่อนในหมู่มาประชุมเพื่อวางแผนจัดนิทรรศการในตอนบ่าย

หมู่ที่ 3 และ 6 ต้องการให้เพื่อนในกองลูกเสือร่วมกันบริจาคเงินช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่ภาคใต้

สถานการณ์

ขั้นตอน	ตัวอย่างคำพูด
1. บอกความรู้สึก อาจมีหรือไม่มีเหตุผลประกอบขึ้นกับสถานการณ์	1.
2. บอกความต้องการอย่างตรงไปตรงมา	2.
3. ถามความเห็น เป็นการให้เกียรติคู่สนทนา	3.
4. ขอบคุนหรือแสดงความชื่นชมเมื่ออีกฝ่ายยอมรับ	4.

ใบความรู้

การสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

หลักการสื่อสารทางบวก

1. ควบคุมอารมณ์ให้สงบขณะสื่อสาร เพราะการสื่อสารขณะกำลังอารมณ์ไม่ดี เช่น โกรธ อาจจะใช้คำพูดและท่าทางที่ไม่เหมาะสมได้
2. ต้องรู้ควรพูดเวลาใด และสถานที่ใดที่ควรพูด โดยคู่สนทนามีความพร้อมที่จะฟัง
3. เป็นการสื่อสารที่สร้างความรู้สึที่ดีต่อคู่สนทนา เช่น ทำให้เขาเกิดความภูมิใจ, ให้ความสำคัญ , ให้เกียรติ เป็นต้น ฯลฯ

ขั้นตอนการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ

ตัวอย่างสถานการณ์ : ต้องการยืมสมุดจดการบ้านของเพื่อน

ขั้นตอน	ตัวอย่างคำพูด
1. บอกความรู้สึก อาจมีหรือไม่มีเหตุผลประกอบ ขึ้นกับสถานการณ์	1. ดีใจจัง ได้เจอเธอพอดี
2. บอกความต้องการอย่างตรงไปตรงมา	2. อยากขอยืมสมุดจดการบ้านเธอหน่อย
3. ถามความเห็น เป็นการให้เกียรติคู่สนทนา	3. ได้ไหมจะ
4. ขอบคุนหรือแสดงความชื่นชมเมื่ออีกฝ่าย ยอมรับ	4. ขอบคุนมากนะ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 สิ่งประดิษฐ์จากขยะ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายความสำคัญของการลดปริมาณขยะ และร่วมกันทำสิ่งประดิษฐ์จากขยะได้

2. เนื้อหา

การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้จากวัสดุเหลือใช้ประเภทขยะ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 เศษวัสดุ วัสดุเหลือใช้ วัสดุขยะ อุปกรณ์การตัดและการประดิษฐ์

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) มอบหมายให้ลูกเสือรวบรวมกล่องนม / ถูนม / หรือขวดน้ำพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้

2) ผู้กำกับลูกเสือนำตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์จากกล่องนม ถูนมหรือขวดน้ำพลาสติก เช่น เสื่อรองนั่ง กระเป๋าทอ ตะกร้าใส่ของ ฯลฯ ให้ลูกเสือเลือกประดิษฐ์ตามวัสดุที่ลูกเสือมีอยู่

3) ลูกเสือแต่ละหมู่ เลือกประดิษฐ์สิ่งของตามแบบตัวอย่างที่หมู่สนใจ หลังทำเสร็จให้ส่งตัวแทนนำเสนอในกองลูกเสือพร้อมบอกประโยชน์ใช้สอย ผู้กำกับลูกเสือช่วยให้คำแนะนำ เช่น เรื่องการใช้ของมีคมเทคนิคการตัดต่อหรือการเย็บ

4) ลูกเสือนำสิ่งประดิษฐ์ของแต่ละหมู่มานำเสนอ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือ ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตกระบวนการคิดสร้างสรรค์จากสิ่งประดิษฐ์

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการลดปริมาณขยะและความรับผิดชอบต่อสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

เศษกระดาด

เศษกระดาดเจ้าเอ๋ย	ใครละเลยโยนเจ้าทิ้งไว้
คนทิ้งก็ช่างใจร้าย	คนทิ้งละก็ช่างใจร้าย
คนใดทิ้งผงเลอะเทอะ	ถ้ามันเราเจอจะช่วยบอกให้
เอากลับไปใช้ใหม่ทันใด	ฉันจะบอกให้รู้ไซ่เคลก็ดี

เกม

เกมลูกเสือลอดถ้ำ

ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนเป็นหมู่ๆ ไปยืนห่างกันประมาณ 1 เมตร และยืนแยกขา พอให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้คนหลังสุดคลานลอดขาคนหน้า และคนที่ 2 – 3 ฯลฯ คลานลอดขาตามไปเลยทีเดียว ไม่ต้องคอยให้คนหลังไปยืนหน้าคนหน้าสุด และให้ลอดตามไปเรื่อยๆ จนครบ 3 รอบ

การตัดสิน หมู่ใดเสร็จก่อนและนั่งลง หมู่นั้นเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

คนขี้เหนียวกับทองคำ

ชายคนหนึ่งเป็นคนขี้เหนียวมาก เขามักจะแอบเอาสมบัติฝังดินไว้รอบๆ บ้านไม่ยอมนำมาใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ ต่อมาเขากลัวว่าจะไม่ปลอดภัยถ้าฝังเงินทองไว้หลายแห่ง เขาจึงขายสมบัติทั้งหมดแล้วซื้อเป็นทองคำแท่งหนึ่งมาฝังไว้ที่หลังบ้านแล้วมันไปดูทุกวัน คนใช้ผู้หนึ่งสงสัยจึงแอบตามไปดูที่หลังบ้านแล้วก็ขุดเอาทองแท่งไปเสีย

วันต่อมาชายขี้เหนียวมาพบหลุมที่ว่างเปล่าก็เสียใจ ร้องไห้ร้องขอให้ไปบอกเพื่อนบ้านคนหนึ่ง เพื่อนบ้านจึงแนะนำแบบประชดประชันว่า

"ท่านก็เอาก้อนอิฐใส่ในหลุมแล้วคิดว่าเป็นทองคำสิ เพราะถึงอย่างไรท่านก็ไม่เอาออกมาใช้อยู่แล้ว"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ของมีค่า ถ้าไม่นำมาทำให้เกิดประโยชน์ก็ย่อมเป็นของไร้ค่า

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. กตัญญู
5. อุदारการณ์ คุณธรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนโดยใช้เชือกขนาดเดียวกันและเชือกที่มีขนาดต่างกันได้ถูกต้อง

2. เนื้อหา

การผูกเงื่อนและใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือกที่ใช้เชือกขนาดเดียวกัน (เงื่อนพิรอด เงื่อนประมง เงื่อนผูกกร่น เงื่อนผูกคนลาก) และเชือกที่มีขนาดต่างกันได้ (เงื่อนขัดสมาธิชั้นเดียว และ 2 ชั้น)

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เชือกขนาดเดียวกัน และเชือกที่มีขนาดต่างกัน
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับการผูกเชือกโดยลูกเสือจะเรียนเรื่องการผูกเงื่อน 2 ประเภทคือการผูกเงื่อนโดยใช้เชือกขนาดเดียวกัน และการผูกเงื่อนโดยใช้เชือกที่มีขนาดต่างกัน วิธีการเรียนจะเรียนเป็นฐาน 3 ฐาน แต่ละฐาน ลูกเสือจะได้เรียนรู้การผูกเงื่อน 1 ชนิด และการใช้ประโยชน์ของเงื่อนชนิดนั้น ๆ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเรียนจากระบบฐาน ดังนี้
ฐานที่ 1 เงื่อนพิรอดและการใช้ประโยชน์
ฐานที่ 2 เงื่อนประมงและการใช้ประโยชน์
ฐานที่ 3 เงื่อนผูกกร่นและการใช้ประโยชน์
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปบทเรียน พร้อมทั้งมอบหมายให้ลูกเสือฝึกฝนการผูกเงื่อนในเวลาว่าง

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเรียนจากระบบฐาน ดังนี้
 - ฐานที่ 1 เจื่อนผูกคนลากและการใช้ประโยชน์
 - ฐานที่ 2 เจื่อนขัดสมาธิขั้นเดียวและการใช้ประโยชน์
 - ฐานที่ 3 เจื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้นและการใช้ประโยชน์
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปบทเรียน พร้อมทั้งมอบหมายให้ลูกเสือฝึกฝนการผูกเจื่อนในเวลาว่าง
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ตรวจสอบความถูกต้องของการผูกเจื่อนเชือก และสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเจื่อนไปใช้ประโยชน์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

เพลงเจื่อนเชือก

เชือกขนาดเท่ากัน	ต่อกันด้วยเจื่อนพิรอด
สองเส้นไม่เท่ากันตลอด	สมาธิตลอดเป็นเส้นยาว
บ่วงสายธนู	อาจช่วยกู้ชีวิตยืนยาว
กระหวัดไม้ ไขเชือกเส้นยาว	ลากอ้าวๆ ไม่ขาดหลุดเลย

เกม

เกมครอบครัวสัตว์

อุปกรณ์ กระดาษเขียนชื่อสัตว์ ให้ครบจำนวนผู้เล่น

นำกระดาษเขียนชื่อสัตว์เป็นครอบครัว เช่น ครอบครัวที่ 1 เป็นครอบครัวเสือ เขียนพ่อเสือ แม่เสือ ลูกชายเสือ ลูกสาวเสือ ให้เขียนครอบครัวสัตว์จนครบจำนวนผู้เล่น แล้วนำกระดาษมาละกันให้ผู้เล่นแต่ละคนจับ เมื่อผู้เล่นแต่ละคนจับได้อะไรห้ามบอกผู้เล่นคนอื่นๆ

ผู้กำกับให้สัญญาณเล่น ให้ผู้เล่นทุกคนออกเสียงสัตว์ตามที่ตนเองจับฉลากได้ เพื่อหาครอบครัวตัวเอง ครอบครัวที่รวมกันได้ครบ ให้รวมกลุ่มกันแล้วนั่งลง

การตัดสิน ครอบครัวที่หนึ่งได้ถูกต้องและเสร็จก่อนเป็นทีมชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ราชสีห์กับวัว 4 ตัว

กาลครั้งหนึ่งมีวัวอยู่ 4 ตัว และเวลาออกหากินหญ้าในทุ่งหญ้าอันกว้างใหญ่ วัวทั้ง 4 จะไม่จากกันไปไหนตามลำพังเลย ไม่ว่าจะเป็นยามออกหาอาหาร หรือกระทั่งยามหลับนอน ราชสีห์ตัวหนึ่งเห็นวัวทั้งสี่เข้า ก็คิดที่จะล่ากินเป็นอาหาร แต่มันรู้ว่าถ้าวัวทั้งหมดอยู่รวมกันเช่นนี้ มันก็ไม่อาจเข้าจู่โจมได้ราชสีห์เจ้าเล่ห์จึงคิดอุบายให้วัวทั้งสี่แตกความสามัคคีกัน มันพยายามเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้วัวแต่ละตัวฟัง เพื่อก่อความระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน ในที่สุดแผนการของมันก็ประสบผลสำเร็จ วัวทั้งสี่ต่างมีแต่ความอิจฉาริษยา และระแวงกันอยู่ตลอดเวลา ในไม่ช้า มันก็แตกกลุ่ม แยกกันออกหาอาหารตามลำพัง ทำให้ราชสีห์สามารถฆ่าวัวแต่ละตัวเป็นอาหารได้อย่างง่ายดาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สามัคคีคือพลัง

ต้นโอ๊กผู้ยิ่งใหญ่

เย็นวันหนึ่ง เกิดพายุใหญ่พัดกระหน่ำจนต้นอ่อนนั้นพากันเอนลู่ไปตามกระแสลม ต้นโอ๊กใหญ่เห็นเช่นนั้นจึงถามต้นอ่อนว่า “ไหนเจ้าจึงไม่ยืนนิ่งต้านแรงลมเล่า” ต้นอ่อนตอบอย่างถ่อมตนว่า “ข้านี้เป็นต้นไม้อเล็ก ๆ ไม่มีแรงกำลังมากเช่นท่าน ลมพัดไปทางไหนจึงต้องเอนไปทางนั้น”

ต้นโอ๊กได้ฟังก็หัวเราะดังลั่นอย่างภาคภูมิใจในความยิ่งใหญ่ของตนคืนนั้นพายุยังคงโหมกระหน่ำรุนแรง ต้นโอ๊กที่ต้านแรงลมไม่ไหวจึงหักโค่นลง เหลือแต่ต้นอ่อนที่ยังมีชีวิตอยู่ และเมื่อพายุสงบลง ต้นอ่อนก็กลับยืนตรงได้อีกครั้ง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักโอนอ่อน ย่อมหยดยืนอยู่ได้นานกว่าความแข็งกระด้าง

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. กตัญญู
5. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้

1. การผูกเงื่อนโดยใช้เชือกขนาดเดียวกันและต่างขนาดกัน

ประเภทของเงื่อนเชือก แบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. ประเภทต่อเชือกเข้าด้วยกัน เพื่อให้ประโยชน์ต่อเชือกให้ยาวขึ้นผูกได้ 2 แบบได้แก่ การต่อเชือกขนาดเดียวกัน เช่น เงื่อนพิริอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนประมง การต่อเชือกต่างขนาดกัน เช่น เงื่อนขัดสมาธิ

2. ประเภททำเป็นป่วง เพื่อให้ประโยชน์สำหรับคล้องหรือสวมกับหลักเช่น เงื่อนป่วงสายธนู เงื่อนผูกคนลาก เงื่อนเก้าอี้ รอกเชือก

3. ประเภทผูกกับวัตถุ เพื่อให้ประโยชน์สำหรับผูกให้แน่น ใ้รั้งให้ตึงหรือดึงให้แน่น เช่น เงื่อนผูกซุง เงื่อนบุกเบิก เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนผูกถัง เงื่อนกระหวัดไม้ เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนขันชะเนาะ เงื่อนผูกประกะบ เงื่อนผูกกากบาท เงื่อนผูกทแยง

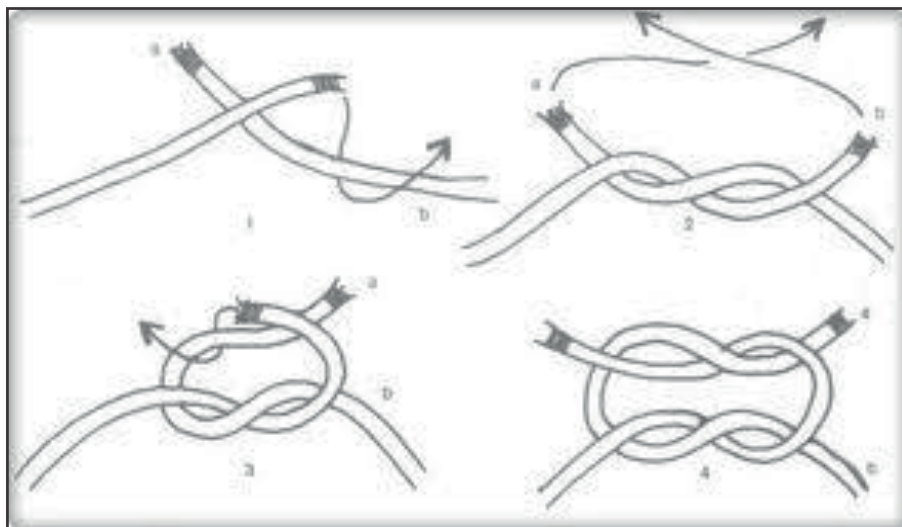
2. ประโยชน์และวิธีการผูกเงื่อน

เงื่อนพิริอด

ประโยชน์

1. ใช้ต่อเชือกขนาดเท่ากัน เหนียวเท่ากัน
2. ใช้ผูกปลายเชือกเส้นเดียวกัน เพื่อผูกมัดห่อสิ่งของและวัตถุต่างๆ
3. ใช้ประโยชน์ในการปฐมพยาบาลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ เช่น ผูกชายผ้าพันแผล ผูกชายผ้า
4. ผูกเชือกกรองเท้า ผูกโบ

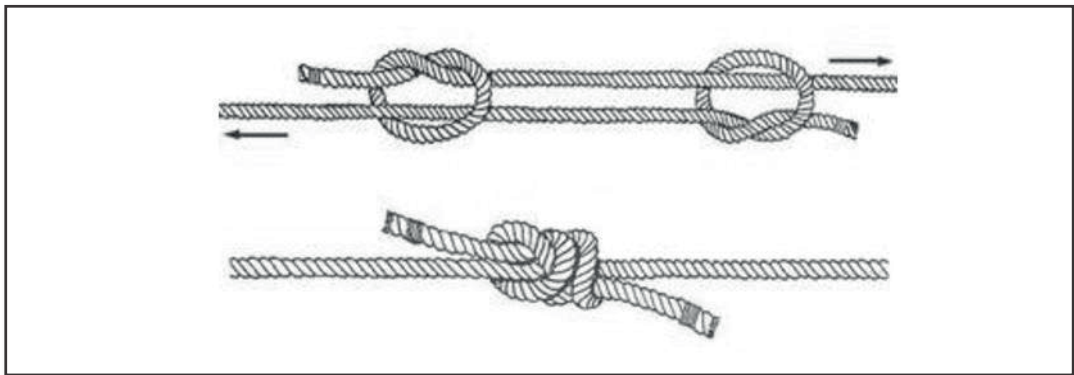
วิธีผูก

เงื่อนประมง (เงื่อนหัวล้านชนกัน)

- ประโยชน์**
1. ใช้ในการต่อเชือกที่มีขนาดเดียวกัน
 2. ใช้ต่อเชือกที่มีลักษณะเส้น หรือมีขนาดเล็ก เช่น ต่อสายเอ็นตกปลา
 3. ช่องกลางระหว่างปมนั้นใช้เชือกมัดยึดสิ่งของ หรือใช้เป็นห่วงรูดก็ได้ เช่น ใช้ผูกคอขวดเพื่อการถือหรือหิ้ว
 4. ใช้ต่อเชือกที่อยู่กันคนละจุด โยนเชือกให้กันและกัน แล้วผูก รูดปมเข้าต่อกัน

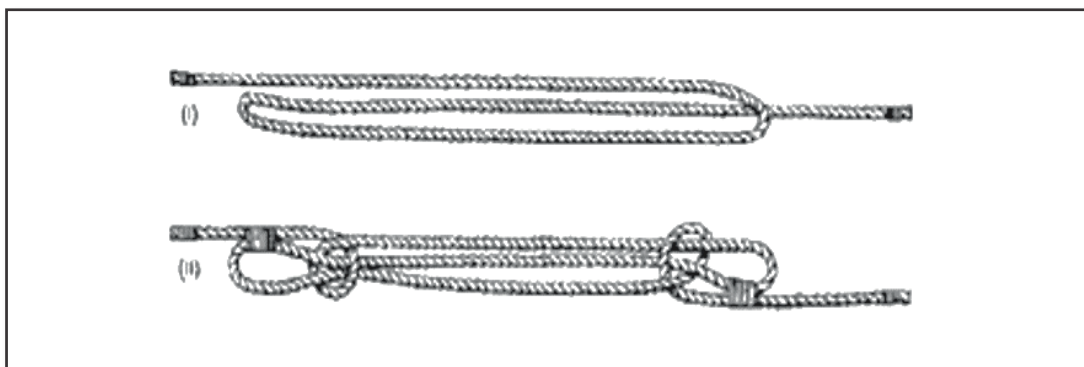
วิธีผูก นำเชือก 2 เส้นมาวางขนานกัน เอาปลายที่จะผูกแต่ละเส้นพันทับซึ่งกันและกันเสร็จแล้ว ม้วนปลายเชือกกลับมาพันรอบตัวของมันเอง 1 รอบ สอดปลายเชือกลอดห่วงดึงให้แน่นทำเหมือนกัน ทั้ง 2 เส้น หลังจากนั้นดึงกนกเชือกของทั้ง 2 เส้น ให้ปมที่เกิดขึ้นวิ่งมาชนกันเข้าจะเกิดเงื่อนหัวล้านชนกัน

เงื่อนผูกกร่น

ประโยชน์ ใช้ผูกกร่นทบเชือกที่ชำรุดเล็กน้อยให้มีความแข็งแรงมากขึ้น โดยไม่ต้องตัดเชือกทิ้งแล้ว มาต่อใหม่ ใช้ทบเชือกที่ยาวมากๆ ให้สั้นลง

วิธีผูก นำเชือกส่วนที่ชำรุดหรือส่วนที่จะร่นนั้นมาวางไว้ตรงกลาง ทบเชือกทั้ง 2 ข้างให้เหมือนรูปตัว Z โดยให้ส่วนที่จะทำการร่นนั้นอยู่ตรงกลางระหว่าง 2 เส้นที่ทบ เสร็จแล้วให้นำปลายเชือกทั้ง 2 ข้าง ม้วนกลับให้เป็นห่วงบิดให้ปลายเชือกอยู่ด้านในหรือทำลักษณะเดียวกันกับเงื่อนตะกรุดเบ็ดเสร็จแล้ว สวมเข้าไปที่คอพับเชือกที่ต้องการร่นลักษณะหักคอเชือกทำเหมือนกันทั้ง 2 ข้าง สอดปลายเชือกลอดผ่านช่องทบนี้ทั้ง 2 ข้าง แล้วดึงให้แน่นจะเกิดเงื่อนร่นเชือก

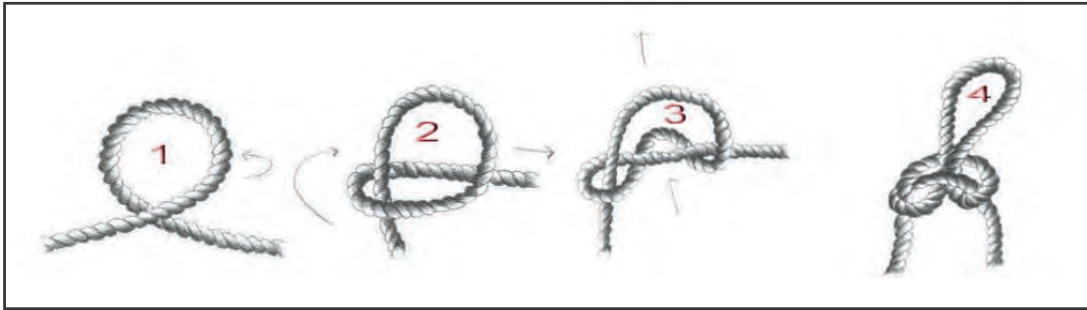

เงื่อนผูกคนลาก

ประโยชน์ เป็นเงื่อนที่ผูกเป็นบ่วงแล้วไม่หลุด ใช้ทำบ่วงคล้องไหล่เมื่อต้องการลากของหนัก ใช้ผูกของในการลากใช้ผูกลูกบันไดในการทำบันไดลิง

วิธีผูก

1. ขดเชือกเป็นบ่วงให้ด้านขวาทับด้านซ้าย
2. จับปลายเชือกด้านซ้ายอ้อมไปทางหลังบ่วง
3. ดึงบ่วงตัวล่างลอดเข้าใต้เส้นเชือกแล้วดึงขึ้นมา จากนั้นจัดเงื่อนให้เรียบร้อย

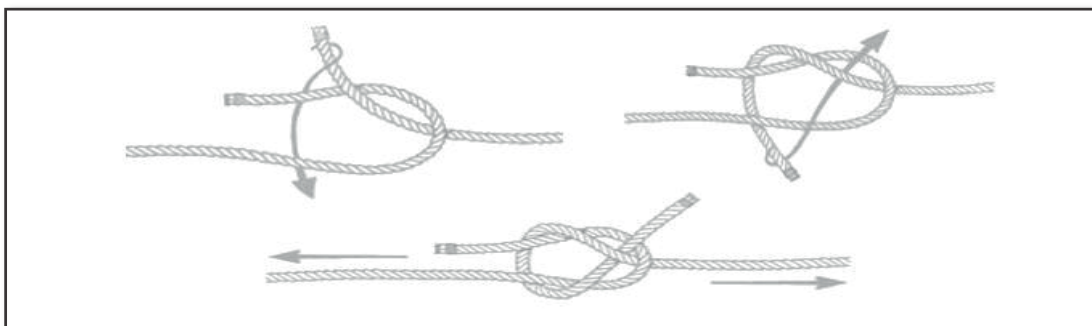
เงื่อนขัดสมาธิ เป็นเงื่อนที่มีประโยชน์ในการต่อเชือกที่มีขนาดต่างกัน หรือขนาดเท่ากัน โดยใช้เส้นใหญ่ทำเป็นบ่วงส่วนเส้นเล็กเป็นเส้นพันขัด

ประโยชน์ 1. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดต่างกัน

2. ใช้ผูกกับสิ่งที่มีลักษณะเป็นขอหรือเป็นห่วงอยู่แล้ว เช่น เชือกร้อยธงชาติ เป็นต้น
3. ใช้ต่อเส้นด้าย เส้นไหมทอผ้า

วิธีผูก

1. งอเชือกเส้นใหญ่ให้เป็นบ่วง สอดปลายเชือกเส้นเล็กเข้าไปในบ่วงที่ทำไว้ โดยสอดจากด้านล่าง
2. ม้วนปลายเชือกเส้นเล็กที่สอดลงอ้อมด้านหลังของบ่วงที่ทำไว้ครั้งแรก
3. จับปลายเชือกเส้นเล็กขึ้นไปลอดขัดตัวเอง แล้วจัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อยโดยการดึงตามทิศทางของลูกศร

เงื่อนไขข้อสมมติ 2 ชั้น

ประโยชน์ 1. ใช้ต่อเชือก 2 เส้นที่มีลักษณะ 1) ขนาดแตกต่างกันมาก, 2) เชือกเปียกทั้ง 2 เส้น,
3) เชือกอ่อนมากกับเชือกแข็งมาก, 4) เชือกที่ลื่น เช่น ไนล่อน
2. ใช้คล้องผูกสมอ

วิธีผูก 1. ผูกเชือกให้เป็นเงื่อนไขข้อสมมติชั้นเดียวก่อน

2. จับปลายเชือกเส้นเล็กที่ลอดขัดตัวเอง อ้อมหลังบ่วงเชือกเส้นใหญ่อีก 1 รอบ แล้ววกกลับมา
สอดขัดกับตัวเชือกเส้นใหญ่เช่นเดิม

3. ดึงตัวเชือกเส้นใหญ่ เพื่อให้เงื่อนไขแน่น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ทักษะการใช้เข็มทิศ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือสามารถบอกประวัติ, ส่วนประกอบ, วิธีใช้, วิธีเก็บรักษา, และประโยชน์ของเข็มทิศได้

1.2 ลูกเสือสามารถหาทิศโดยใช้เข็มทิศได้

2. เนื้อหา

ประวัติ ส่วนประกอบ วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา และประโยชน์ของเข็มทิศ การหาทิศโดยใช้เข็มทิศ การกำหนดมุมอาซิมุท เพื่อบอกจุดพิกัด และการกำหนดจุดพิกัดเพื่อบอกมุมอาซิมุท

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 เข็มทิศแบบซิลวา แผนภูมิส่วนประกอบของเข็มทิศ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องทิศและการหาทิศ ซึ่งมีได้หลายวิธี เช่น การสังเกตดวงอาทิตย์สังเกตดอกไม้บางชนิดที่บานรับแสงตะวัน และการใช้เข็มทิศซึ่งสามารถใช้ได้ทุกสถานที่และเวลา ลูกเสือจึงควรเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากเข็มทิศ

(2) หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่องเข็มทิศ ในเรื่องต่อไปนี้

- ประวัติเข็มทิศชาติแรกที่ผลิตเข็มทิศขึ้นใช้
- ความหมายและประโยชน์ของเข็มทิศ
- การเก็บรักษาเข็มทิศ
- วิธีใช้เข็มทิศ

4) ผู้กำกับลูกเสือเรียกรวมกอง แจกเข็มทิศแบบซิลวาให้ลูกเสือสองคนต่อ 1 เรือน ทบทวน

เรื่องที่ศึกษาจากใบความรู้ และบรรยายประกอบการใช้แผนภูมิ ในเรื่องส่วนประกอบของเข็มทิศแบบซิลวา

5) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายนายหมู่เพื่อทบทวนทักษะการใช้เข็มทิศและนำกลับไปสอนสมาชิกในคราวต่อไป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- การปฏิบัติการใช้เข็มทิศ

(1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้นายหมู่ทำการสอนสมาชิกในหมู่ 3 เรื่อง ดังนี้

- การหาทิศเหนือ

- การกำหนดมุมอาซิมุตเพื่อหาจุดพิกัด

- การหามุมอาซิมุตเมื่อกำหนดพิกัดให้

(2) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนความรู้โดยให้ลูกเสือเล่นเกม "หาทิศ"

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สอบถาม ความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบ วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา และประโยชน์ของเข็มทิศ

5.2 ตรวจสอบ ความถูกต้องของทักษะการใช้เข็มทิศ

5.3 สังเกต การมีส่วนร่วม และความตั้งใจในการเรียนรู้ในหมู่

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

ทศทั้งแปด

ทศทั้งแปดทศ	ขอให้คิดจำไว้เคยชิน
อุดรตรงข้ามทักษิณ	บูรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงหริ	ท่งอีกทีจำให้ขึ้นใจ
พายัพนั้นอยู่ทางไหน	ตรงข้ามไปคืออาคเนย์

เดินวนหาทิศ

เดินเอ๋ยเดินวน สี่คนสี่ทิศ	ขอถามสักนิด เธออยู่ทิศอะไร
ทุกคนโปรดได้เข้าใจ	ใครอยู่ทิศอะไรก็จงบอกมา
หนึ่ง บุญตา เธออยู่ทิศเหนือ	สอง บุญเหลือ นั้นอยู่ทิศใต้
สาม ตะวันออก บุญหลาย จำไว้	สี่ บุญให้ อยู่ทิศตะวันตกเอ๋ย

เกม

หาทิศ

วิธีเล่น 1. ผู้เล่นเข้าแถวตอนลึกตามจำนวนหมู่

2. ชีตเส้นจากหมู่ห่างออกไปประมาณ 8 เมตร วางเข็มทิศ กระดาษแข็งที่ตีเส้นตามทิศ 8 ทิศ และฝาขวดน้ำอัดลมที่เขียนตัวเลขมุมต่าง ๆ 8 มุม (0 , 45 , 90 , 135 , 180 , 225 , 270 , และ 315)

3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่ม นายหมู่ซึ่งอยู่หัวแถววิ่งไปหันเข็มทิศให้ตรงทิศเหนือ แล้วหยิบฝาขวดน้ำอัดลม 1 อันมาวางบนกระดาษให้ตรงมุมองศาที่เขียนไว้ แล้ววิ่งกลับไปสัมผัสมือคนที่ 2 ให้วิ่งมาหยิบฝาขวดน้ำอัดลมวางบนกระดาษให้ตรงตามองศาที่เขียนไว้ ทำเช่นนี้จนครบ 8 ฝา ถ้าคนไม่ครบ 8 คน ให้เล่นซ้ำคนแรกใหม่

4. หมู่ใดเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุด เป็นผู้ชนะ

เกมสิบทิศ

แบ่งผู้เล่นออกเป็นทีมหรือหมู่ๆ ละเท่าๆ กัน เข้าแถวตอนเรียงหนึ่งที่เส้นเริ่ม เมื่อได้รับสัญญาณให้ผู้เล่นคนแรกวิ่งไปแตะที่จุดตกลงกันไว้ โดยจะไปด้วยวิธีใดก็ได้ แล้ววิ่งกลับมาแตะคนที่ 2 ก็วิ่งไปแตะที่จุดนั้นอีก แต่วิธีการไปต้องแตกต่างกันกับคนแรก แล้วกลับมาแตะคนที่ 3 ให้ทำต่อไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคน

ยกตัวอย่าง คนที่ 1 วิ่งไป คนที่ 2 จะวิ่งไปไม่ได้ต้องทำอย่างอื่น เช่น กระโดดหรือคลาน คนที่ 3 , 4 , 5 , 6 ฯลฯ ก็เช่นเดียวกัน

การตัดสิน ทีมใดทำครบหมดก่อน โดยเคลื่อนไหวไม่ซ้ำแบบกัน เป็นทีมชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

คนหาปลา

ชายหนุ่มผู้หนึ่งนั่งเป่าขลุ่ยอย่างไพเราะอยู่แม่น้ำเพื่อหวังจะเรียกปลาขึ้นมาจากน้ำ แล้วตนจะได้จับเอาไปเป็นอาหาร เพลงแล้วเพลงเล่าผ่านไปก็ไม่มีปลาสักตัวผุดขึ้นจากน้ำตามเสียงขลุ่ยของเขา ชายหนุ่มรู้สึกโมโหมาก เขาจึงกลับบ้านไปเอาแหมาเหวี่ยงลงน้ำ ในไม่ช้าก็ได้ปลาตัวเล็กตัวน้อยขึ้นมามากมายหลายสิบตัว ชายหนุ่มคนหาปลาขัดเคืองใจนึกจึงบ่นตำหนิปลาว่า "ที่อย่างนี้มาทำกระโดดโลดเต้นกันใหญ่ ที่เป่าขลุ่ยให้ฟังกลับทำเฉย"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คิดทำการใด ควรหาวิธีการหรืออุปกรณ์ที่เหมาะสม กิจกรรมนั้นจึงจะสำเร็จ

ชายพเนจรออกตัณญ

ชายสองคนเดินทางพเนจรไปเรื่อย ๆ ท่ามกลางแสงแดดที่ร้อนจัด ขณะนั้นเป็นเวลาเที่ยงวันเมื่อพบไม้พุ่มหนึ่งจึงชวนกันหยุดพักได้ร่มเงาของพุ่มไม้ชายคนหนึ่งลงนอนพักได้ร่มไม้ มองดูพุ่มไม้ด้านบนแล้วบ่นว่า "ไม้พุ่มนี้ไม่มีผลให้เรากินเลยนะ"อีกคนก็เอ่ยบ้างว่า "จริงด้วยไม้พุ่มนี้ช่างไร้ประโยชน์เสียจริงๆ"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโง่ไม่รู้จักคิดให้รอบคอบก่อนพูด

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

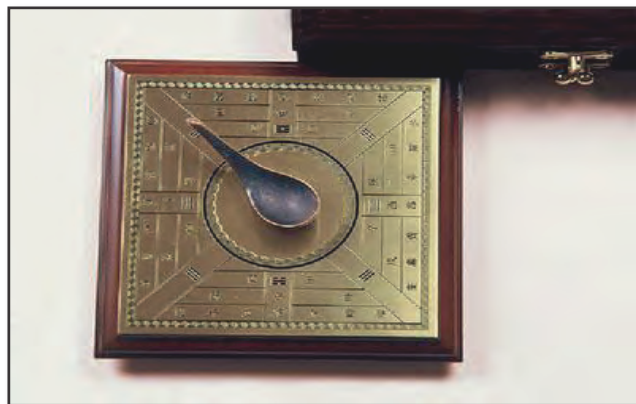
1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. กตัญญู
5. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้ ประวัติเข็มทิศ

เข็มทิศเป็น 1 ใน 4 สิ่งประดิษฐ์ที่สำคัญของจีนโบราณ (เข็มทิศ ดินปืน กระดาษ และการพิมพ์) มีประวัติยาวนานกว่า 2,000 ปี เข็มทิศในยุคแรกทำจากหินแม่เหล็กธรรมชาติรูปร่างคล้ายก้อนที่มีพื้นด้านล่างเรียบและมัน สามารถหมุนได้อย่างอิสระบนจานซึ่งทำจากทองแดงหรือไม้เมื่อเข็มทิศที่หมุนหยุดนิ่งแล้วส่วนที่เหมือนกันของเข็มทิศจะชี้ไปทางทิศใต้เสมอ ดังนั้นเข็มทิศจึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ซื่อหนาน” (เข็มชี้ทิศใต้) และเมื่อมีการใช้เข็มทิศกันแพร่หลายมากขึ้นจึงมีการปรับปรุงเข็มทิศให้สะดวกต่อการใช้งานมากขึ้น

นอกจากเป็นชาติแรกของโลกที่ประดิษฐ์เข็มทิศแล้ว จีนยังเป็นชาติแรกที่น่าเข็มทิศไปใช้ในการเดินเรือในต้นศตวรรษที่ 12 และช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ คือส่งผลให้กิจการเดินเรือได้รับการพัฒนา และเกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ พ่อค้าชาวอาหรับและชาวเปอร์เซียที่โดยสารเรือประมงของจีนบ่อย ๆ กลุ่มหนึ่ง ได้เรียนรู้วิธีการประดิษฐ์เข็มทิศและนำความรู้ดังกล่าวเผยแพร่ไปสู่โลกตะวันตก ต่อมาช่วงปลายศตวรรษที่ 12 ต้นศตวรรษที่ 13 ประเทศอาหรับและยุโรปจึงได้เริ่มใช้เข็มทิศในการเดินเรือซึ่งเกิดขึ้นหลังจากจีนถึงร้อยกว่าปี

เข็มทิศของจีนในยุคแรก

ความหมายและประโยชน์ของเข็มทิศ

เข็มทิศ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการหาทิศ โดยอาศัยแรงดึงดูดระหว่างสนามแม่เหล็กขั้วโลก (Magnetic Pole) กับเข็มแม่เหล็กซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของเครื่องมือนี้ เข็มแม่เหล็กจะแกว่งไกวได้โดยอิสระในแนวนอนเพื่อให้แนวเข็มชี้อยู่ในแนวเหนือใต้ ไปยังขั้วแม่เหล็กโลกตลอดเวลา หน้าปัดเข็มทิศซึ่งคล้ายกับหน้าปัดนาฬิกาจะมีการแบ่งโดยรอบเป็น 360 องศา นอกจากนี้เข็มทิศยังเป็นเครื่องมือสำหรับการหาทิศของจุดหรือวัตถุโดยมีหน่วยวัดเป็นองศา เปรียบเทียบกับจุดเริ่มต้น

ประโยชน์ของเข็มทิศ

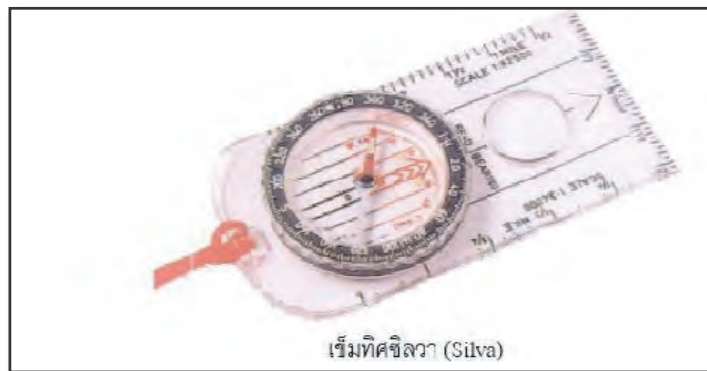
1. ใช้ประโยชน์ในการเดินทางโดยต้องมีแผนที่ประกอบ ทั้งทางบก ทางเรือ และทางเครื่องบิน
2. ใช้หาทิศทางจริงในแผนที่ เมื่อวางแผนที่ได้ตรงทิศแล้วจึงจะสามารถใช้แผนที่ได้ตาม

วัตถุประสงค์

3. เป็นเครื่องมือช่วยในการสำรวจ ของนักสำรวจ

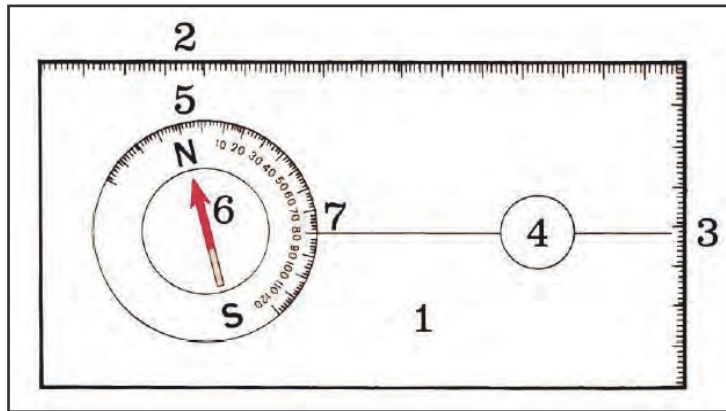
เข็มทิศแบบซิลวา

ผลิตในประเทศสวีเดนมีลักษณะเป็นเข็มทิศและไม่ปรอทรวมกันอยู่ เป็นเข็มทิศที่นิยมใช้ในวงการลูกเสือเพราะมีราคาถูก ใช้งานง่ายและพกพาสะดวก

ส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวา

1. แผ่นฐานเป็นตัววัตถุโปร่งใส
2. ที่ขอบมีมาตราส่วนเป็นนิ้วและ/หรือเซนติเมตร
3. มีลูกศรชี้ทิศทางที่จะไป
4. เลนส์ขยาย
5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้บนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศแบ่งออกเป็น 360 องศา
6. ปลายเข็มทิศเป็นแม่เหล็กสีแดงซึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุมอยู่บนหน้าปัดตรงโคนลูกศรชี้ทิศทาง

วิธีใช้เข็มทิศซิลวา

การหาทิศเหนือ

วางเข็มทิศในแนวระนาบ ปลายเข็มทิศข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือค่อย ๆ หมุนหน้าปัดของเข็มทิศให้ตำแหน่งตัวเลขหรืออักษรที่บอกทิศเหนือบนหน้าปัดตรงกับปลายเหนือของเข็มทิศเมื่อปรับเข็มตรงกับทิศเหนือแล้วจะสามารถอ่านทิศต่างๆ ได้อย่างถูกต้องจากหน้าปัดเข็มทิศ

ลูกเสือสามารถนำเข็มทิศไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นการเดินทางไกลการสำรวจป่าการผจญภัยการสำรวจและการเยือนสถานที่เป็นต้น เมื่อเริ่มออกเดินทางลูกเสือควรหาทิศที่จะมุ่งหน้าไปให้ทราบก่อนว่าเป็นทิศใด เมื่อเกิดหลงทิศหรือหลงทางจะสามารถหาทิศทางต่าง ๆ จากเข็มทิศได้

การกำหนดมุมอาซิมุทแล้วหาทิศทาง

กรณีบอกมุมอาซิมุทมาให้และต้องการรู้ว่าจะต้องเดินทางไปในทิศทางใดสมมุติว่ามุมอาซิมุท 60 องศา

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หมุนกรอบหน้าปัดของดัลป์เข็มทิศให้เลข 60 อยู่ตรงขีดตำแหน่งตั้งมุม
- 3) หันตัวเข็มทิศทั้งฐานไปจนกว่าเข็มแม่เหล็กสีแดงภายในดัลป์เข็มทิศชี้ตรงกับอักษร N บนกรอบหน้าปัด ทับสนิทกับเครื่องหมายหัวลูกศรที่พิมพ์ไว้
- 4) เมื่อลูกศรชี้ทิศทางชี้ไปทิศใด ให้เดินไปตามทิศทางนั้น โดยเล็งหาจุดเด่นที่อยู่ในแนวลูกศรชี้ทิศทางเป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น

การหามุมอาซิมุทเมื่อกำหนดทิศทางให้

กรณีที่จะหาค่าของมุมอาซิมุทจากตำบลที่เรายืนอยู่ ไปยังตำบลที่เราจะเดินทางไป

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หันลูกศรชี้ทิศทางไปยังจุดหรือตำแหน่งที่เราจะเดินทางไป
- 3) หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศไปจนกว่าอักษร N บนกรอบหน้าปัด อยู่ตรงปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงในดัลป์เข็มทิศ
- 4) ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดจะอยู่ตรงขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม คือค่าของมุมที่เราต้องการทราบ

ข้อควรระวังและการเก็บรักษาเข็มทิศ

1. จับถือด้วยความระมัดระวังเพราะหน้าปัดและเข็มบอบบางอ่อนไหวง่าย
2. อย่าให้ตกแรงกระแทกทำให้เสียได้
3. ไม่ควรอ่านเข็มทิศใกล้สิ่งที่เป็นแม่เหล็กหรือวงจรไฟฟ้า
4. อย่าให้เปียกน้ำจนขึ้นสนิม
5. อย่าให้ใกล้ความร้อนเข็มทิศจะบิดงอ
6. เมื่อไม่ใช้ควรปิดฝาและใส่ซอง

ระยะปลอดภัยในการใช้เข็มทิศ

การใช้งานใกล้โลหะ และไฟฟ้าแรงสูงอาจคลาดเคลื่อนได้ มีการกำหนดระยะห่างดังนี้

- หมวกเหล็ก 1 หลา
- ปืนเล็ก 1 หลา
- โทรศัพท์, ลวดหนาม 10 หลา
- สายโทรเลข 10 หลา
- ปืนใหญ่ 10 หลา
- รถยนต์, รถถัง 20 หลา
- สายไฟฟ้าแรงสูง 60 หลา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง (การมีส่วนร่วมในกิจกรรมลูกเสือในหมู่/ในกอง)

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 การบันเทิง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถแสดงละครกับเพื่อนลูกเสือได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถร้องเพลงหรือทำท่าทางประกอบเพลงได้
- 1.3 ลูกเสือสามารถทำหุ่นและเชิดหุ่นเป็นเรื่องสั้นๆ กับเพื่อนลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การแสดงละคร
- 2.2 การร้องเพลงหรือทำท่าทางประกอบเพลงที่มีดนตรีประกอบ
- 2.3 การทำหุ่นและเชิดหุ่น

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำหุ่นมือ ได้แก่ ถุงกระดาษ กล่องกระดาษ สีเมจิก กระดาษสี กรรไกร มีด กาว หรือแปรงเปือก
- 3.4 เครื่องดนตรีที่หาง่ายๆ ตามท้องถิ่น
- 3.5 หุ่นมือแบบต่างๆ
- 3.6 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับการแสดงต่าง ๆ เช่น การแสดงละคร การร้องเพลงทำท่าทางประกอบดนตรี และการเชิดหุ่น เป็นต้น

- (2) ให้ลูกเสื่อดูหุ่นมือจากเศษวัสดุต่าง ๆ เช่น หุ่นมือจากถุงเท้า ถุงกระดาษ กล่องกระดาษ เศษผ้า เป็นต้น

(3) ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปราย และคิดว่าจะใช้หุ่นมาประกอบการเล่นนิทาน เล่าข่าว หรือโฆษณาได้อย่างไร

(4) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการทำหุ่นมือ

(5) มอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือนำไปทำเป็นหุ่นเชิด ประกอบการเล่นนิทาน เล่าข่าว หรือโฆษณาตามที่กลุ่มสนใจ

(6) ให้หมู่ลูกเสือเลือกแสดงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ เช่น การร้องเพลง การทำท่าทาง ประกอบเพลง หรือการแสดงละครสั้น การเล่นนิทานโดยเชิดหุ่นประกอบ โดยฝึกในเวลาว่างเพื่อเตรียมแสดงเมื่อไปอยู่ค่ายพักแรม หรือ Day Camp

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอเรื่องราวการร้องเพลงต่าง ๆ ให้ลูกเสือบอกชื่อเพลงที่รู้จัก

(2) ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันแต่งเพลงประจำหมู่พร้อมคิดท่าทางประกอบ แล้วนำมาเสนอที่

ละหมู่

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 สังเกตความพร้อมในการแสดงจริงเมื่ออยู่ค่ายพักแรมหรือ Day Camp

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ 20

เพลง

แว่วเสียงแคน

ยามสนธยา	เหล่านกกาบินกลับรัง	เสียงแคนแว่วดัง
ชวนให้ฟังนะเจ้าเอ๋ย	โอดนวลเอ๋ยช่างเพลินอุรา	
แลนแลนแต	แต่แลนแลนแต (ซ้ำ)	
มาฟังเสียงแคนกันเถิดหนา	แสงเดือนเยือนขอบฟ้า	
ส่องแสงมาดังเช่นเคย	อย่าทำเฉยมาซิมาทำ	เจ้างามล้ำของเรียมนี้เอ๋ย

เปิด

ยามเมื่อเปิดมันเดินไป มองแล้วไม่น่าดูเลย
จำไว้เถิดเพื่อนเอ๋ย เอ๋ย จงอย่าเดินให้เหมือนเปิด

นกพิราบ

พริบ พริบ พริบ พริบ พริบ ขยับปีก (ซ้ำ) ฝูงนกพิราบ ดำและเทาน้ำรักจริงนา
บินเวียนวนอยู่บนหลังคา ไซร้ปีกหากันอยู่ไปมา พอแสงแดดจ้ำพากันคืนรัง

ลิง

เจี้ยก เจี้ยก เจี้ยก	เป็นเสียงเรียกของลิง
ลิงไม่อยู่นิ่ง	มันชอบวิ่งกันอยู่ไปมา
เจี้ยก เจี้ยก เจี้ยก	มันร้องเรียกพวกมันมา
ครั้นพอถึงเวลา	ออกเที่ยวหาผลไม้กิน

เกม

ตามผู้นำ

- วิธีเล่น** ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานหรือแถวตอนเรียงหนึ่ง เลือกหัวหน้าคนหนึ่ง ผู้เป็นหัวหน้าจะทำกิริยาท่าทางต่างๆ เช่น วิ่ง กระโดด หัวเราะ ร้องให้ ฯลฯ คนอื่นๆ จะต้องทำตามทุกอย่าง
- การตัดสิน**
1. ผู้ที่ไม่สามารถทำตามหัวหน้าได้ ต้องออกจากการแข่งขัน
 2. ผู้ชนะคือผู้เล่นที่อยู่ในแถวนานที่สุด

ทำตรงกันข้าม

วิธีเล่น เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าทางต่าง ๆ ผู้เล่นคนอื่นนั้น จะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ผู้นำทำ เช่น ผู้นำหัวเราะ ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย ลูกเสือก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อย ๆ

การตัดสิน ลูกเสือที่ทำตามผู้นำหรือทำซ้ำ จะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ประวัติของหุ่นกระบอกไทย

หุ่นกระบอกไทย กำเนิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งปรากฏอย่างชัดเจนในลายพระหัตถ์ที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงโต้ตอบกันในหนังสือสาส์นสมเด็จที่กล่าวถึงหุ่นกระบอก มีที่มาจากชายขอทานบอดคนหนึ่ง นักร้องเพลงพร้อม ๆ กับสีซอ และการขับร้องประกอบขณะสีซอ ชายตาบอดขอทานนี้เรียกชื่อให้สมญาว่า “ตาสังขาร” ซึ่งเป็นคนเก่งที่แบ่งใจเป็นสองภาคได้ คือ ทั้งเล่นดนตรีและใช้ขับร้อง เปรียบเทียบกับ “หุ่นกระบอก” ที่แสดงได้ง่ายกว่าคนหนึ่งแสดงเชิดหุ่นอีกคนหนึ่งขับร้อง คนจึงนิยม ทำหุ่นกระบอกในการแสดงมหรสพ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การบันเทิงของแต่ละชาติมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ

คิดก่อนพูด

ชาย 2 คนเป็นพี่น้องกัน พวกเขาเลี้ยงหมาสี่ขาตัวหนึ่ง วันหนึ่งชายผู้น้องออกไปเยี่ยมญาติระหว่างทางฝนตกลงมาอย่างหนักทำให้เสื้อผ้าสีขาวของเขาเปียกโชก เมื่อไปถึงบ้านญาติจึงเปลี่ยนใส่เสื้อผ้าชุดดำแทน เมื่อกลับบ้านในตอนเย็น หมาจำเขาไม่ได้จึงเห่ากระโชกเป็นการใหญ่ ชายผู้น้องโกรธมาก ร้องตำพาลงไล่ตีหมาไปรอบ ๆ บ้าน ชายผู้พี่มาพบเข้าจึงร้องห้ามพร้อมกับพูดว่า “อย่าตีมัน” ชายผู้น้องก็พูดว่า “ตีให้ตาย หมาจะจำ เจ้าของไม่ได้” ชายผู้พี่จึงกล่าวเตือนสติผู้น้องว่า “ถ้าหมาสีขาวของเรามันออกจากบ้านไปแล้วกลายเป็นหมาดำ เมื่อกลับมาเจ้าจะจำได้หรือไม่” ชายผู้น้องจึงได้สติ เพราะไม่สามารถตอบคำถามของพี่ได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เวลาเราจะทำหรือพูดอะไรก็ตามจะต้องคิดให้รอบคอบเสียก่อน

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. อุทิศการณื คุณธรรม

ใบความรู้

การบันเทิง การร้องเพลง การเชิดหุ่น

การบันเทิง

การบันเทิง หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้เกิดความสุขสนุกร่าเริง ผู้เป็นลูกเสียดังกล่าวแสดงออกในการบันเทิงตามโอกาสที่เหมาะสม เช่น การละเล่นหรือการแสดงที่จะทำให้เกิดความสุขรื่นเริงเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ได้แก่ การร้องเพลง การแสดงละคร การเชิดหุ่นต่าง ๆ

การร้องเพลง

การร้องเพลงพร้อมกันหลายๆ คน จะทำให้สนุกสนาน ผู้ร้องจะมีความมั่นใจในตัวเองมากกว่าการร้องเพลงคนเดียว

การร้องเพลงหมู่ ควรร้องให้ถูกจังหวะทำนองอย่างพร้อมเพรียงกัน ขณะร้องต้องคอยฟังเสียงของผู้อื่นด้วย ไม่ร้องดังเกินไปไม่ตะโกน หรือตะเบ็งเสียง เสียงเพลงที่ร้องนั้นจึงจะฟังไพเราะ

การเชิญชวนให้เพื่อนๆ ร้องเพลงร่วมกันเป็นสิ่งดี เพราะทำให้เกิดความกล้ามีความสนุกสนาน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เพลงหมู่ที่นำมาร้องควรเป็นเพลงที่เร้าใจ ปลุกใจให้เข้มแข็ง มีความกล้าหาญ หลีกเลียงในการประพฤติชั่ว ประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีงาม

เครื่องดนตรีประกอบการร้องเพลง

การร้องเพลงจะสนุกสนานมากขึ้น ถ้ามีเครื่องดนตรีประกอบเพื่อให้จังหวะ จะทำให้เกิดความพร้อมเพรียงกัน ลูกเสือที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ เช่น หีบเพลงปากเมโลเดียน กีตาร์ ขลุ่ย ฯลฯ ควรนำมาเล่นประกอบการร้องเพลง ซึ่งจะช่วยให้เพลงไพเราะ และน่าฟังยิ่งขึ้น

เครื่องดนตรีชนิดต่าง

การแสดงประกอบเพลงและดนตรี

การแสดงทำทางประกอบเพลงและดนตรี เช่น แสดงทำรำเลียนแบบสัตว์ต่าง ๆ ลูกเสือต้องฝึกแสดงทำทางประกอบเพลง โดยสังเกตจากเพื่อน หรือจากประสบการณ์ที่เคยพบเห็น และสังเกตทำทางของสัตว์บางชนิด แล้วนำมาปรับปรุงฝึกฝนให้ชำนาญ

หุ่นเชิด

หุ่น คือ สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น อาจเป็นหุ่นคน หุ่นสัตว์ หรือสิ่งของ แล้วนำมาเชิดให้เกิดทำทางและมีคำพูดจากเสียงของผู้เชิดประกอบ

หุ่นมีหลายชนิด เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นมือ หุ่นกระบอก หุ่นชัก และหุ่นเงา หรือหนังตะลุง

หุ่นกระบอก

หุ่นชัก

การแสดงหุ่นเพื่อความบันเทิง อาจเชิดหุ่นโดยเลือกนิทานที่สนุก มีตัวละครไม่มากนัก เมื่อเลือกที่จะเชิดหุ่นเรื่องอะไร มีตัวละครอย่างไรแล้ว ก็จัดทำหุ่นขึ้นตามตัวละครเหล่านั้น

การทำหุ่นมือจากถุงกระดาษ

วัสดุที่ใช้

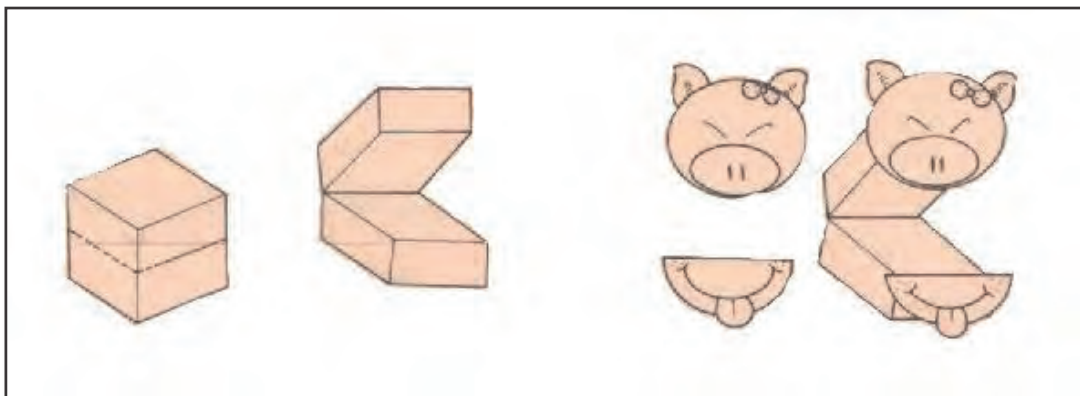
1. ถุงกระดาษสีน้ำตาลชนิดเนื้อหนา 1 ใบ
2. กระดาษแข็งสีเทาขาว
3. สีเมจิกหรือกระดาษสี ใช้ติดแทนการระบายสี
4. กรรไกรตัดกระดาษ
5. แป้งเปียก

วิธีทำ

1. วาดหุ่นที่ต้องการบนกระดาษเทาขาว แล้วใช้กรรไกรตัดหุ่นออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนตัวและส่วนตัวหุ่น
2. ระบายสีหุ่น หรือจะใช้กระดาษสีติดบางส่วนแทนการระบายสีก็ได้
3. ทาแป้งเปียกด้านหลังภาพ แล้วติดส่วนหัวหุ่นที่ก้นถุงกระดาษ ติดส่วนตัวหุ่นที่ข้างถุงกระดาษ ทิ้งให้แห้งแล้วนำไปเชิดได้

การทำหุ่นจากกล่องกระดาษ

กล่องกระดาษ

หุ่นที่ทำจากกล่องกระดาษ

วัสดุที่ใช้

1. กล่องกระดาษแข็งขนาดเล็กที่มีสอดเข้าได้
2. กระดาษแข็ง
3. สีเมจิกหรือกระดาษสี ใช้ติดแทนการระบายสี
4. กรรไกรตัดกระดาษ
5. แป้งเปียก

การเชิดหุ่น

ใช้ฝ่ามือและนิ้วมือสอดเข้าไปในหัวหุ่นแล้วเชิด ถ้าเป็นหุ่นที่มีแขนจะสอดนิ้วชี้ที่หัวหุ่นนิ้วกลางและนิ้วหัวแม่มือที่แขนทั้งสองข้าง เมื่อเคลื่อนไหวนิ้วทั้งสาม หุ่นจะดูคล้ายมีชีวิตขึ้นทันที

ถ้าเป็นหุ่นที่ไม่มีแขน จะสอดนิ้วหัวแม่มือที่ปากล่างของหุ่น นิ้วที่เหลือสอดไว้บนปากของหุ่น เมื่อขยับนิ้วเข้าหากัน หุ่นจะเคลื่อนไหวคล้ายกำลังพูด

การเชิดหุ่น

ต้องแบ่งหน้าที่กัน เริ่มจากการสร้างเวทีสำหรับเชิดหุ่น ทำฉาก และกำหนดตัวผู้เชิด คนหนึ่งอาจเชิดหุ่นได้ 1 ถึง 2 ตัว ขณะเชิดหุ่นต้องพูดตามบทหรือตามเรื่องที่กำหนดไว้ โดยท่องจำบทให้ได้ ถ้ามีดนตรีประกอบผู้ดูจะสนุกเพลิดเพลินมากขึ้น

ถ้าการเชิดหุ่นมีบทร้องเพลงรวมอยู่ด้วย และถ้าผู้เชิดบอกให้ผู้ดูร่วมร้องเพลงลูกเสื่อทุกคนควรร่วมร้องเพลงโดยพร้อมเพรียงกัน จะเพิ่มความสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้นอีกด้วย

กิจกรรมเสนอแนะ

1. แบ่งกลุ่มให้ลูกเสื่อร่วมกันจัดกิจกรรมแสดงประเภทต่าง ๆ เช่น การร้องเพลง การเต้นรำ การเล่านิทาน การแสดงละคร การเชิดหุ่น เป็นต้น โดยให้ลูกเสื่อแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมมาแล้วนำมาแสดงให้เพื่อนดู

2. ให้ลูกเสื่อแต่ละหมู่จัดทำอุปกรณ์หรือเครื่องดนตรีง่าย ๆ ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมบันเทิงต่าง ๆ เช่น หุ่นกระบอก หุ่นนิ้วมือ ส่วนกลองอาจทำจากกระป๋อง ปีกทำจากลำไผ่เล็ก ๆ และที่เคาะจังหวะทำจากฝาขวดน้ำอัดลม เป็นต้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การเตรียมสิ่งของ อาหาร และการแสดง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถเตรียมสิ่งของ อาหาร เพื่อการเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรมได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถเตรียมการแสดงได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การเตรียมสิ่งของสำหรับการอยู่ค่ายพักแรม
- 2.2 การเตรียมอุปกรณ์การประกอบอาหาร สำหรับการเดินทางไกล
- 2.3 การเตรียมการแสดง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 ฐานสาธิต การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การประกอบอาหาร และการแสดง
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือวิเคราะห์กันว่าถ้าจะเดินทางไกลไปยังสถานที่เราไม่คุ้นเคย เขาจะเตรียมสิ่งของอะไรไปบ้าง และหากเราเหินหาดูถึงบ้านเราจะมีการอย่างไรให้คลายเหงา
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือเรียนรู้จากฐานกิจกรรม ดังนี้
ฐานที่ 1 การจัดอุปกรณ์เครื่องใช้ ยารักษาโรค แสงสว่าง เครื่องนุ่งห่ม สำหรับไปอยู่ค่ายพักแรม
ฐานที่ 2 การบรรจุ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ใน เป้ หรือกระเป๋าส่วนตัวให้

เหมาะสม

ฐานที่ 3 การประกอบอาหาร การใช้อาหารแห้งสำเร็จรูป และอุปกรณ์ประกอบอาหาร

ฐานที่ 4 การแสดง เช่น ดนตรี ขับร้องเพลง การก่อกองไฟ การละเล่นต่าง ๆ

- 3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปสาระสำคัญที่ได้รับ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายการเตรียมการบันเทิง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมในการเตรียมสิ่งของ อาหาร เพื่อการเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรม

5.2 สังเกตการเตรียมตัวการแสดง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

สุขใจค่ายพักแรม

สุขใจเมื่อได้มาอยู่ค่าย	สุขใจเมื่อได้มาพักแรม
คืนนี้พระจันทร์สวยแจ่ม	พักแรมๆ สุขใจ
สุขใจเมื่อได้มาร้องเล่น	ร่มเย็นเมื่อได้มาพักใจ
สุขในที่เรผืนไฟ	สุขใจเมื่อได้มาพักแรม (ซ้ำ)

เกม

เกมขึ้นเขาลงห้วย

ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก ระยะระหว่างหมู่ 3 ก้าว ระยะต่อ 5 ก้าว ให้คนสุดท้ายรองนายหมู่ขึ้นตรง คนต่อมายืนก้มหลัง คนถัดไปยืนแยกขา (สลับเรื่อย ๆ ไปจนถึงหัวแถว)

เมื่อสัญญาณเริ่ม ให้รอนายหมู่เป็นผู้วิ่ง ข้ามคนที่อยู่ข้างหน้า แล้วมุดคนที่อยู่ถัดไป เมื่อไปถึงหัวแถว ก็ยกมือขึ้นให้สัญญาณ คนท้ายแถวจะเป็นผู้วิ่ง จะมุดหรือกระโดดก่อนสุดแต่คนที่ยืนอยู่ข้างหน้าจะยืนในท่าใด

การตัดสิน หมู่ใดหมดก่อน และนั่งลงก่อนจะชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

การขึ้นต้นไม้

การขึ้นต้นไม้ ถ้าต้นไม้ต้นนั้นมีกิ่งก้านสาขา ก็สามารถปีนขึ้นลงได้ง่าย ข้อควรระวังคือจับให้มั่น ระวังสะเก็ดของต้นไม้หลุดเกี่ยวกับเสื้อผ้าของเรา จึงควรเลือกขึ้นต้นไม้ที่ไม่มีสะเก็ด

กรณีต้นไม้เป็นต้นไม้ที่เป็นลำสูงชะลูด ไม่มีกิ่งก้านสาขา ผู้ขึ้นต้องใช้เครื่องมือช่วยผ่อนแรง เช่น เข็มขัดขึ้นต้นไม้ เชือกคล้องพุงตัว เหล็กหรือไม้ทำลูกทอยสำหรับเหยียบหรือเกาะยึด

ลูกเสือต้องตรวจสอบลูกทอยว่าอยู่ตอกติดแน่น สามารถรับน้ำหนักตัวเราได้ ไม่เช่นนั้นอาจเกิดอันตรายต่อตัวเราได้

ดังนั้นลูกเสือจึงไม่ควรปีนป่ายขึ้นต้นไม้ด้วยตนเอง และหากไม่มีอุปกรณ์ ไม่มั่นใจ ลูกเสือต้องหลีกเลี่ยง และไม่ขึ้นต้นไม้อย่างเด็ดขาด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ควรรอบคอบเพราะจะทำให้เราปลอดภัยเสมอ

ใบความรู้ การเตรียมสิ่งของสำหรับการเดินทางไกล

ในการเดินทางไกลระยะสั้นๆ ที่ใช้เวลาไม่นาน ลูกเสืออาจไม่ต้องเตรียมอาหารไปรับประทาน แต่ถ้าไปไกลและใช้เวลานานกว่าครึ่งวันก็ต้องเตรียมอาหารไปรับประทานด้วย เช่น ข้าวห่อ ข้าวต้มมัด หรืออาหารห่ออย่างอื่น ในกรณีเช่นนี้ลูกเสือจะต้องมีเครื่องหลัง (ย่าม) เพื่อใส่อาหารสำเร็จรูปและสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ หรือถ้ามีการพักแรมค้างคืน ก็ต้องมีการเตรียมการเรื่องเครื่องหลังให้พร้อม และเหมาะสมกับการเดินทางไกลไปพักค้างคืน อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. อุปกรณ์เฉพาะบุคคล หรือ อุปกรณ์ประจำตัว รวมทั้งเครื่องปัจจุบันพยาบาล
2. อุปกรณ์ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง

อุปกรณ์เฉพาะบุคคล ควรเป็นสิ่งจำเป็น และมีน้ำหนักไม่มากนัก ได้แก่

1. กระติกน้ำ ใส่น้ำสะอาดให้เต็ม
2. เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าขาวม้า ผ้าถุง สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ ไฟฉาย ช้อนส้อม จานข้าว ยาทากันยุง เป็นต้น
3. เครื่องแบบและเครื่องประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อ กางเกง (กระโปรงสำหรับเนตรนารี) ผ้าพันคอ หมวก เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า เป็นต้น
4. เข็มทิศ แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ดินสอ ปากกา
5. ฤดูฝนต้องเตรียมชุดกันฝน ฤดูหนาวให้เตรียมเสื้อกันหนาว
6. เครื่องนอน เช่น เต็นท์ ผ้าปูที่นอน เสื้อ ผ้าห่ม ถุงนอน เป็นต้น
7. ถุงพลาสติก เพื่อใช้สำหรับใส่เสื้อผ้าเปียกชื้นหรือเสื้อผ้าที่ใช้แล้ว
8. เชือกหรือยางเพื่อใช้ผูกมัดอุปกรณ์สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ

การเตรียมเครื่องปัจจุบันพยาบาลส่วนตัวสำหรับการเดินทางไกล

ในการปฏิบัติกิจกรรมเดินทางไกล บางครั้งลูกเสืออาจเกิดอาการเจ็บป่วยหรือไม่สบาย ดังนั้นควรเตรียมเครื่องปัจจุบันพยาบาลส่วนตัวไปด้วย ดังนี้

1. ยาประเภทต่าง ๆ เช่น ยาลม ยาแก้ปวดลดไข้ ยาแก้ปวดท้อง ยาแดง ยาเหลือง ทิงเจอร์ แอมโมเนีย ขี้ผึ้ง ฯลฯ
2. อุปกรณ์การปฐมพยาบาล เช่น ผ้าพันแผล ผ้ากอซ สำลี ฯลฯ

อุปกรณ์ ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง

เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทุกคนในหมู่หรือกอง ในการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกัน และต้องแบ่งหน้าที่กันนำสิ่งของไป เช่น

- นายหมู่ เอาตะเกียง มีดพริ้ว และแผนที่
- รองนายหมู่ นำพลั่วสนาม เต็นท์ กระจาดชำระ กระเป๋ายาและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล ถังน้ำ กะละมัง ไม้ขีดไฟ เชื้อไฟ ยาขัดรองเท้า ยาขัดโลหะ
- หัวหน้าคนครัว เตรียมกระทะ หม้อ ทัพพี หม้อ สำหรับปรุงอาหาร กระทะ มีดทำครัว
- รองหัวหน้าคนครัว นำกับข้าว เครื่องปรุง อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารกระป๋องสำหรับรับประทานทั้งหมด

สิ่งที่ไม่ควรบรรจุเครื่องหลัง

ไม่ควรนำสิ่งของอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นและของมีค่าทุกชนิดไป เช่น สายสร้อยทองคำ โทรศัพท์ราคาแพง เครื่องเล่นรวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ฯลฯ นำเงินติดตัวไปเท่าที่จำเป็นต้องใช้รวมทั้งไม่พกพาอาวุธทุกชนิด

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า

เครื่องหลัง คือ ถุงหรือกระเป๋าสำหรับใส่สิ่งของต่าง ๆ และใช้สะพายหลังเพื่อให้สามารถนำสิ่งของไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเครื่องหลังจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากสำหรับการเดินทางไกล เพราะลูกเสือต้องใช้บรรจุอุปกรณ์ประจำตัว อุปกรณ์ประจำหมู่ ซึ่งต้องนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เลือกเครื่องหลังที่มีขนาดพอเหมาะไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป
2. บรรจุสิ่งของที่มีน้ำหนักมากหรือสิ่งของที่ใช้ภายหลังไว้ข้างล่าง ส่วนสิ่งของที่ใช้ก่อนหรือใช้รีบด่วน เช่น ไฟฉาย เสือกันฝน ไม้ขีดไฟ ฯ ให้บรรจุไว้ข้างบนสุดเพื่อสามารถนำออกมาใช้ได้อย่างสะดวก
3. บรรจุสิ่งของนุ่ม ๆ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม เสื้อผ้า ฯลฯ ตรงส่วนที่สัมผัสกับหลังของลูกเสือเพื่อจะได้ไม่เจ็บหลังขณะเดินทาง
4. สิ่งของบางประเภท เช่น ยารักษาโรค ข้าวสาร เป็นต้น ควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติกก่อนแล้วจึงบรรจุลงเครื่องหลัง
5. ในกรณีที่ถุงนอน และผ้าห่มบรรจุเครื่องหลังไม่ได้ ให้ผูกถุงนอนและผ้าห่มนอนของลูกเสือไว้นอกเครื่องหลัง คลุมด้วยแผ่นพลาสติกใสเพื่อกันการเปียกน้ำ
6. เครื่องหลังที่ลูกเสือนำไปต้องไม่หนักจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกเสือเหนื่อยเร็ว น้ำหนักของเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 1 ใน 5 ของน้ำหนักตัวลูกเสือ เช่น ถ้าลูกเสือหนัก 60 กิโลกรัมเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 12 กิโลกรัม เป็นต้น

รองเท้าผ้าใบ

รองเท้าแตะ

ยารักษาโรค ของใช้ส่วนตัว

ชุดลำลอง

สมุดบันทึก

ไฟฉาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลูกเสือบอกความหมายของสัญญาณไฟจราจรและเครื่องหมายจราจรได้ถูกต้อง
2. ลูกเสือปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจรได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

2. เนื้อหา

กฎและเครื่องหมายจราจร

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือจัดสถานที่เป็นถนนจำลอง ทบสวนเครื่องหมายจราจร (สัญญาณไฟ

จราจร

สัญญาณไฟคนข้ามถนน ป้ายจราจร) และสาธิตการเดินถนนและข้ามถนนอย่าง

ปลอดภัย

- 2) หมูลูกเสือฝึกปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร สัญญาณไฟคนข้ามถนน ป้ายจราจร และการเดินถนนและข้ามถนนอย่างปลอดภัย
- 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5.4 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ชักถามความหมายของสัญญาณไฟจราจรและเครื่องหมายจราจร
- 5.2 สังเกตการปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เพลง

ข้ามถนน

อย่าเหม่อมองต้องดูข้างหน้า อีกซ้ายและขวาเมื่อจะข้ามถนน
หากยวดยานมากหลายก็ต้องอดใจทน อย่าตัดหน้ารถยนต์ทุกคนควรระวังเอย

มก แซะ มก แซะ แซะ มกตะลุ่มตุ่มมก (ซ้ำ)

ข้ามถนน

ข้ามถนนบนสะพานลอย หรือลอดอุโมงค์เหนื่อยหน่อย แต่ก็ปลอดภัยดี
ข้ามถนนบนทางม้าลาย มองขวามองซ้าย และมองขวาก็
หากปลอดภัยข้ามได้यरอรื ครึ่งหลังมองซ้ายอีกที เพราะอาจจะมีรถมา

เกม

เกมชิบ – แซบ

ทุกคนนั่งเป็นวงกลม มีลูกเสือคนหนึ่งอยู่ตรงกลาง ลูกเสือที่อยู่ในวงกลมต้องพยายามจำชื่อนามสกุล ของผู้ที่อยู่ทางขวาและซ้ายมือให้ได้ ผู้ที่อยู่ตรงกลางจะเดินไปรอบ ๆ วงกลม แล้วชี้มือไปยังลูกเสือคนหนึ่งแล้วพูดว่า “ชิบ” พร้อมกับนับ “1 – 2 – 3 -4 – 5” ผู้ที่ถูกชี้ต้องบอกชื่อ นามสกุล ของผู้ที่อยู่ทางซ้ายมือ ถ้าพูดว่า “แซบ” พร้อมกับนับ “1 – 2 – 3 -4 – 5” ผู้ที่ถูกชี้ต้องบอกชื่อ นามสกุล ของผู้ที่อยู่ทางขวามือ

การตัดสิน

1. ลูกเสือที่ถูกชี้จะต้องบอกชื่อ นามสกุลให้ครบก่อนนับถึง 5
2. ถ้าบอกลบ หรือบอกลำ หรือนึกไม่ออก ต้องเปลี่ยนมาอยู่กลางวงกลมคอยเป็นผู้ชี้ต่อไป

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

กบกับหนู

หนูแก่ตัวหนึ่งเดินทางรอนแรมมาถึงลำธารที่ชายป่าหนูต้องการจะข้ามไปยังฝั่งตรงข้ามจึงเข้าไปหา กบตัวน้อยที่อยู่ริมลำธารแล้วขอร้องให้กบช่วยพาข้ามลำธารไปฝั่งตรงกันข้ามเจ้ากบตัวน้อยมองดูหนูอย่างพิจารณาแล้วจึงปฏิเสธอย่างสุภาพว่า "โอ้ ฉันนะตัวเล็กพองๆ กับท่านแล้วจะพาท่านข้ามลำธารไปได้อย่างไรกันล่ะจ๊ะ " แต่หนูไม่ยอมเปลี่ยนความคิด อ้างว่าตนเป็นสัตว์ผู้อาวุโสกว่า ถ้ากบไม่ช่วย ตนจะไปป่าวประกาศให้สรรพสัตว์ทั้งหลายรู้ถึงความใจดำของกบเมื่อถูกขู่เข็ญเช่นนั้น กบจึงต้องจำยอมให้หนูเอาเท้าผูกกับเท้าของตน แล้วก็พาว่ายน้ำข้ามลำธารไปแต่ทว่าพอว่ายน้ำไปได้แค่ครึ่งทางเท่านั้นกบก็เริ่มหมดแรงก่อนที่จะทั้งคู่จะจมน้ำตายเหยี่ยวตัวหนึ่งก็โฉบลงมาจิกเอาทั้งกบและหนูไปกิน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คิดประโยชน์จากผู้ที่ไม่สามารถให้ได้ ย่อมมีแต่เสียหาย

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. กตัญญู
4. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบความรู้

เครื่องหมายจราจร และความปลอดภัยในการเดินทาง

เครื่องหมายจราจร

เป็นสัญลักษณ์ทางจราจรที่ใช้ในการควบคุมการจราจรมักเป็นสัญญาณแสงหรือป้าย เพื่อกำหนดหรือบังคับการเคลื่อนตัวของจราจร การจอด หรืออาจเป็นการเตือนหรือแนะนำทางจราจร

สัญญาณไฟจราจร

สัญญาณไฟจราจรโดยทั่วไปประกอบด้วยสัญญาณไฟสามสีติดตั้งตามทางแยกต่างเพื่อควบคุมการจราจรตามทางแยก โดยทั้งสามสี ได้แก่สีแดงให้รถหยุด สีเหลืองให้รถระวัง เตรียมหยุด และสีเขียวคือให้รถไปได้

สำหรับสัญญาณไฟจราจรพิเศษ เช่น มีสีเหลืองเพียงสีเดียวกระพริบอยู่ใช้สำหรับทางแยกที่ไม่พลุกพล่านหมายถึง ให้ระมัดระวังว่ามีทางแยกและดูความเหมาะสมในการออกรถได้เอง, สัญญาณไฟจราจรสำหรับการข้ามถนน เป็นต้น

สัญญาณไฟจราจรสำหรับการเดินรถ มี 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว

สีแดง หมายถึง ให้รถทุกคันหยุดหลังแนวเส้นที่กำหนดไว้

สีเหลือง หมายถึง ให้รถที่แล่นอยู่เตรียมหยุด หรือให้รถที่จอดอยู่เตรียมแล่น

สีเขียว หมายถึง ให้รถแล่นผ่านไปได้

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนน

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนนจะมีรูปคนในสัญญาณไฟ มี 2 สี คือ สีแดง และสีเขียว

สีแดง หมายถึง ห้ามข้ามถนน

สีเขียว หมายถึง ข้ามถนนได้

ป้ายจราจร เป็นป้ายควบคุมการจราจร แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

- ป้ายบังคับ มักจะมีพื้นสีขาว ขอบสีแดง เป็นป้ายกำหนด ต้องทำตาม เช่น ห้ามเลี้ยวขวา
- ป้ายเตือน มักจะมีพื้นสีขาว ขอบสีดำ จะเป็นป้ายแจ้งเตือนว่ามีอะไรอยู่ข้างหน้า
- ป้ายแนะนำ เป็นป้ายที่แนะนำการเดินทางต่างๆ อาทิ ทางลัด ป้ายบอกระยะทาง เป็นต้น

ป้ายจราจร	ความหมาย
	แสดงตำแหน่งทางข้ามถนน
	เครื่องหมายทางข้ามถนน
	โรงเรียน ระวังเด็ก :ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ข้างทางให้ขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังอุบัติเหตุ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียนถ้าเด็กนักเรียนกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดรถให้เด็กนักเรียนข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัยถ้าเป็นเวลาที่โรงเรียนกำลังสอนให้ดังใช้เสียงสัญญาณและห้ามให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใด ๆ
	ระวังคนข้ามถนน :ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้ามถนน หรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทางซึ่งมีคนเดินข้ามไปมาอยู่เสมอ ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและระมัดระวังคนข้ามถนนถ้ามีคนกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดให้คนเดินข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัย
	เฉพาะคนเดิน :บริเวณที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เฉพาะคนเดินเท่านั้น
	หยุด : รถทุกชนิดต้องหยุดเมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้ว จึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยระมัดระวัง
	ให้ทาง :รถทุกชนิดต้องระมัดระวังและให้ทางแก่รถและคนเดินเท้าในทางขวางหน้าผ่านไปก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้วจึงให้เคลื่อนต่อไปได้ด้วยความปลอดภัย

ความปลอดภัยในการเดินถนน และข้ามถนน

เพื่อความปลอดภัยของตนเอง ผู้อื่น และเป็นตัวอย่างที่ดี ควรปฏิบัติในการเดินถนน ดังนี้

1. ถนนที่มีทางเท้า เดินบนทางเท้าและเดินชิดด้านซ้ายของทางเท้า
2. ถนนที่ไม่มีทางเท้า เดินชิดขอบด้านขวาของถนน เมื่อมีรถแล่นสวนมาจะได้ระมัดระวัง
3. เดินถนนตอนกลางคืนควรถือไฟฉายส่องทาง และควรสวมเสื้อผ้าสีขาวหรือสีอ่อน
4. เด็กที่ยังข้ามถนนไม่เป็น ต้องมีผู้ใหญ่ดูแลโดยจงเด็กให้เด็กเดินด้านในห่างขอบถนน

การเดินข้ามถนน เพื่อความปลอดภัยให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้ามสะพานลอย ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้าม ทางม้าลาย หรือบริเวณจุดที่มีตำรวจอำนวยความสะดวก รอให้รถจอดสนิทก่อนจึงข้ามได้และระมัดระวังรถที่ขับแซงขึ้นมา
2. ถ้าไม่มีสะพานลอย หรือทางข้ามที่มีสัญญาณไฟ หรือทางม้าลาย ให้ข้ามถนนด้วยความระมัดระวัง หยุดที่ขอบทางก่อน มองดูรถทางขวา หันกลับมาดูรถทางซ้าย แล้วหันกลับไปดูรถทางขวาอีกครั้ง เมื่อไม่มีรถหรือรถอยู่ไกลจึงข้ามถนนอย่างระมัดระวัง โดยเดินทางตรง
3. ไม่ควรวิ่ง ไม่ควรเดินย้อนกลับกลางทาง และไม่ควรหยุดเก็บของที่ตกหล่นอยู่กลางถนน ไม่วิ่งเล่นหยอกล้อคุยโทรศัพท์ หาชองในกระเป๋หรือก้มเก็บของที่ตกหล่นขณะข้ามถนนเด็ดขาด เพราะอาจเสียหลัก หกล้มจนโดนรถเฉี่ยวชนได้
4. เพิ่มความระมัดระวังการข้ามถนนบริเวณทางแยกและบริเวณที่มีสิ่งบดบัง เช่น ทำยรถประจำทาง ซอยที่มีรถจอด
5. การข้ามถนนที่มีรถเดินทางเดียว ควรหยุดดูว่ารถวิ่งมาจากทางใดและระมัดระวังรถที่วิ่งย้อนศร หากเป็นถนนที่มีเกาะกลาง ควรข้ามทีละครึ่งถนน และหยุดพักที่เกาะกลางหากไม่มีรถค่อยข้ามครึ่งหลัง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 เด็กไทยไม่กินหวาน

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถอธิบายถึงผลเสียของการบริโภคน้ำตาลมากเกินไปได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถบอกวิธีปฏิบัติตนเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจากการบริโภคน้ำตาลได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ลูกเสือมีความสามารถในการวิเคราะห์ถึงปริมาณของน้ำตาล ในขนมที่มีรสหวานและเครื่องดื่มที่นิยมดื่มกันอยู่ในปัจจุบัน
- 2.2 ลูกเสือสามารถป้องกันตนเองจากปัญหาสุขภาพที่อาจตามมาได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.3 ภาพเด็กอ้วน และเด็กผอม
- 3.4 กล่อง กระป๋องหรือขวด เครื่องดื่ม น้ำอัดลม ที่มีข้อมูลโภชนาการชดละ 4 ชนิด เช่น นมชนิดต่าง ๆ น้ำอัดลมสีต่าง ๆ ชาพร้อมดื่มบรรจุขวด น้ำผลไม้ หรือเครื่องดื่มที่เติกดื่มเป็นประจำในท้องถิ่น จำนวนชดเท่ากับจำนวนหมู่ลูกเสือ
- 3.5 กระดาษปฐพี ปากกาเคมี
- 3.6 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสื่อดูภาพเด็กอ้วน/เด็กผอมแล้วชวนคิดชวนคุยว่า น่าจะเกิดจากสาเหตุใดได้บ้าง เช่น ลูกอม ขนมหวาน เครื่องดื่มที่มีน้ำตาลมาก ฯลฯ)

- (2) ผู้กำกับลูกเสือแจกกล่อง/ขวด/กระป๋อง เครื่องดื่ม ให้ลูกเสือหมู่ละ 1 ชุด และมอบหมาย ให้ลูกเสือแต่ละหมู่สำรวจปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่มแต่ละชนิด โดยคำนวณปริมาณ น้ำตาลออกมาเป็นจำนวนช้อนชาต่อกล่อง/ขวด/กระป๋อง (1 ช้อนชา = 4 กรัม)
 - (3) หลังการคำนวณให้เปรียบเทียบว่า เครื่องดื่มชนิดใดมีปริมาณน้ำตาลมากที่สุด และน้อยที่สุด แล้วส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - (4) ลูกเสือรายงานที่ละหมู่จนครบ
 - (5) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดว่าลูกเสือได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้
 - (6) กองลูกเสือร่วมกันรวบรวมผลการวิเคราะห์ของแต่ละหมู่ ทำเป็นตารางติดบอร์ด
 - (7) มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละคนจดบันทึก ชนิดและปริมาณ เครื่องดื่มและลูกอม ที่รับประทานใน 1 วัน เพื่อนำมาคุยกันครั้งต่อไป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือนั่งล้อมวงตามหมู่ พูดคุยแลกเปลี่ยน และช่วยกันวิเคราะห์ว่าสมาชิกแต่ละคน กินน้ำตาลจากเครื่องดื่มและลูกอม วันละกี่ช้อนชา (เครื่องดื่มดูจากตารางครั้งก่อน / ลูกอม 1 เม็ด มีน้ำตาลประมาณ 1 ช้อนชา)
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อมูลปริมาณน้ำตาลที่บริโภคต่อวัน สำหรับเด็กที่อยู่ในวัยลูกเสือสามัญชั้นประถมศึกษาปีที่ 4ไม่ควรกินน้ำตาลเกินวันละ 5 ช้อนชา
 - (3) ให้แต่ละหมู่สำรวจดูว่า มีสมาชิกกี่คนที่กินน้ำตาลจากลูกอมและเครื่องดื่มเกิน 5 ช้อนชาต่อวัน แล้วส่งตัวแทนรายงานในกอง
 - (4) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมดังนี้ “นอกจากลูกอมและเครื่องดื่ม แล้วลูกเสียยังได้น้ำตาลจากอาหารอื่น ๆ อีกด้วย เช่น บางคนชอบเติมน้ำตาลลงในถ้วยเตี๋ยวที่ละลาย ๆ ช้อน”
 - (5) ชวนคิดว่า “นอกจากถ้วยเตี๋ยว ลูกอม ขนม และเครื่องดื่มแล้ว ลูกเสือคิดว่ายังมีน้ำตาลในอาหารใดอีกบ้างที่ต้องควรระวัง”
 - (6) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมและสรุปคำตอบที่ได้ ชวนคิดว่าลูกเสือได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้

- (7) มอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่หาข้อมูล “วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป” หมู่ละ 3 ข้อ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงาน“วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป”
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมและให้ลูกเสือช่วยกันโหวตว่าวิธีใดที่ลูกเสือทำได้ง่ายที่สุด
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมว่า “น้ำตาลเป็นสิ่งที่ร่างกายไม่สามารถขับทิ้งได้ จึงสะสมอยู่ในร่างกาย จะลดปริมาณน้ำตาลได้ต้องเปลี่ยนน้ำตาลให้เป็นพลังงาน เช่น การเดินเร็วๆ 1 กิโลเมตร จึงจะลดน้ำตาลที่สะสมลงได้ = 4 ชั่วโมง”
 - (4) ให้แต่ละหมู่ร่วมกันวางแผนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสมาชิก ตาม “วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป” 2 วิธีที่โหวตได้ใน ข้อ 4 เขียนลง กระดาษปฐพีติดบอร์ด
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ
- 5.2 ตรวจสอบการอธิบายผลเสียของการบริโภคน้ำตาลมากเกินไป
- 5.3 สอบถามการปฏิบัติตน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาจากการรับประทานน้ำตาลมากเกินไป

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ และป้องกันผลเสียของการบริโภคน้ำตาลมากเกินไป

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

ขนมเปี๊ยะขนมปัง

ขนมเปี๊ยะขนมปัง (ซ้ำ)

ลอดช่องสาคุ (ซ้ำ)

ทองหยิบฝอยทองเม็ดขนุน

ขนมฝรั่งไส้หมู

ขนมขี้หนูข้าวพอง

วุ้นน้ำเชื่อมโอโออ้วนจัง (ซ้ำ)

กล้วยเตี๋ยวะหมี่

กล้วยเตี๋ยวะหมี่ (ซ้ำ)

ขนมจีนทอดมัน (ซ้ำ)

แกงเนื้อแกงหมูแกงไก่

กะทิแกงไทย หวานมัน

(ทำนองเพลงกินข้าวกับน้ำพริก)

แกงกะหรี่ไส้มัน

เนื้อสับเตี๋ยวะหมี่

แกงใส่พริกไทยโอโอ

ช่วยดับความเผ็ดจืดจาง

เด็กไทยไม่กินหวาน

เด็กไทยเราไม่กินหวาน

ปริมาณน้ำตาล

จะเกินความจำเป็น

กินผักสด กับเนื้อนุ่มไข่

โปรตีนก็มากมาย

วิตามินก็จำเป็น

ให้พลังงานดี มีคุณประโยชน์

ไม่มีโทษและโรคภัย

ร่างกายแข็งแรง

เกม

เชื่โรคติดต่อ

- วิธีเล่น
1. เขียนวงกลมรัศมีพอสมควร ให้คนอยู่ในวงกลมหลบคนที่วิ่งรอบ ๆ วงได้
 2. ให้ลูกเสือคนหนึ่งเป็นเชื่โรค วิ่งรอบ ๆ วงกลม
 3. ลูกเสือที่อยู่ในวงกลม อย่าให้เชื่โรคแตะถูกตัวได้ ใครถูกแตะต้องออกไปเป็นเชื่โรค

เรียงตัวอักษร

- วิธีเล่น
1. แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ แจกบัตรอักษรให้หมู่ละ 1 ชุด
 2. ให้ลูกเสือแข่งขันกันเรียงบัตรอักษร ให้เป็นข้อความว่า “ทำดีที่สุด” หมู่ใดเรียงเสร็จก่อน และถูกต้องถือว่าชนะ

เรือกรรเชียง

วิธีเล่น ให้แต่ละหมู่ยืนค่อมไม้พลอง ให้คนหน้าสุดหันหน้าเข้าหาคนอื่น ๆ ให้ทุกคนจับไม้พลองไว้ การเคลื่อนที่ เคลื่อนถอยหลัง คนหนึ่งเป็นคนตีกรรเชียง คนหัวแถวเป็นคนถือท้าย หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เด็กโลก

เด็กชายคนหนึ่งอยากกินลูกเกาลัดมาก จึงล้วงมือลงไปในโก แล้วกอบลูกเกาลัดจนเต็มกำมือ และไม่สามารถเอามือออกจาก ปากโกแคบๆ ได้เด็กชายจึงร้องให้อยู่อย่างนั้นเพราะไม่ยอมปล่อยลูกเกาลัด ออกจากมือเมื่อผู้ใหญ่คนหนึ่งเดินผ่านมาเห็นเข้าจึงว่า "ทำไมไม่ปล่อยลูกเกาลัดในมือเสียก่อน ถ้าล้วงหยิบเกาลัด ทีละลูกเดียว ก็สามารถหยิบกินได้จนอิ่มเหมือนกัน มือก็ไม่ติด ปากโกด้วย" เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ได้ทีละน้อย ก็สามารถเก็บให้เป็นมากได้

ห่านออกไข่เป็นทองคำ

เช้าวันหนึ่งชาวนาเดินเข้าไปในเล้า เห็นห่านที่เลี้ยงไว้ออกไข่เป็นทองคำสวยงามมาก ก็รู้สึกดีใจและตื่นเต้น รีบนำไข่ไปให้ภรรยาดู ทั้งสองตกลงใจนำไข่ทองคำไปขายจึงก็ได้เงินมาจำนวนหนึ่งเพียงพอที่จะใช้จ่ายในครอบครัวและซื้อสิ่งของที่ต้องการ วันต่อมาแม่ห่านตัวเดิมก็ออกไข่เป็นทองคำอีก สองสามีภรรยาต่างดีใจที่มีห่านวิเศษไว้ในครอบครอง ทุกเช้าจึงเก็บไข่ห่านทองคำไปขายจนมีฐานะร่ำรวยขึ้น ด้วยความโลภทั้งสองคนจึงปรึกษากันว่า

“เราจะฆ่าวัวเก็บไข่ห่านทองคำไปขายวันละฟองอยู่ทำไม สู้จับห่านมาฆ่านำทองทั้งหมดที่มีอยู่ในท้องของมันไปขายทีเดียวไม่ดีกว่าหรือ”

เมื่อความเห็นตรงกัน ชาวนาจึงฆ่าห่านแต่เมื่อผ่าท้องดูกลับพบว่าภายในท้องห่านมีแต่ความว่างเปล่า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลภนักมักลาภหาย

ลากับเงา

ชายหนุ่มคนหนึ่งตกลงเช่าลาตัวหนึ่ง เพื่อขี่เดินทางข้ามท้องถื่นอันทุรกันดารและแห้งแล้ง โดยมีเจ้าของลาติดตามไปด้วย ครั้นถึงเวลาเที่ยงแดดร้อนจัด ชายหนุ่มจึงลงจากหลังลามานั่งพักกับพื้นทรายโดยอาศัยร่มเงาของลาเป็นที่บังแดด เจ้าของลาซึ่งยืนตากแดดอยู่เห็นดังนั้นก็ไม่ยอมอ้างว่าเขาจะมีสิทธิ์ที่จะเข้าไปหลบแดดในเงาของลามากกว่า แต่ชายหนุ่มโต้แย้งว่า “ข้าได้จ่ายค่าเช่าให้ท่านถูกต้องแล้ว ข้าก็ควรจะมีสิทธิ์ที่จะใช้เงาของลาได้”

แต่เจ้าของลาไม่ยอมเถียงว่า “ท่านขอเช่าแต่ตัวลาเท่านั้น ไม่ได้ขอเช่าเงาของลาด้วย ดังนั้นท่านไม่มีสิทธิ์” ว่าแล้วก็พยายามแทรกเข้ามาหลบในเงาของลา

เมื่อไม่มีใครยอมใครจึงเกิดการทะเลาะชกต่อยกันขึ้น ในระหว่างนั้นเองลาเกิดตกใจ มันจึงวิ่งหนีหายไป ในที่สุดชายทั้งสองก็เลยต้องเดินตากแดดไปตลอดทาง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อไรซึ่งความสามัคคี ประโยชน์อันพึงมีก็หายไป

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. กตัญญู
5. อุदारการณ์ คุณธรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 เสริมสร้างสมรรถนะทางกาย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเลือกวิธีออกกำลังกายตามวัยและความถนัดของตนเองได้

2. เนื้อหา

การออกกำลังกายที่สร้างเสริมสุขภาพและสมรรถนะทางกาย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หมูลูกเสือนั่งล้อมวงพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในเรื่องต่อไปนี้ และสรุปผลการพูดคุย
ส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

- ทำไมลูกเสือจึงต้องเสริมสร้างสมรรถนะทางกายของตนเองให้แข็งแรงขึ้น
- การออกกำลังกายมีประโยชน์ต่อสุขภาพของลูกเสืออย่างไร
- สมาชิกแต่ละคนมีความสนใจในการออกกำลังกายชนิดใดบ้างเพราะอะไร

2) สุ่มให้ตัวแทนหมูลูกเสือรายงานหมู่ละ 1 ประเด็น และให้หมู่อื่นเพิ่มเติม ผู้กำกับลูกเสือ
นำอภิปรายซักถาม และสรุป

3) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวม จัดกลุ่มการออกกำลังกายประเภทต่าง ๆ ที่ลูกเสือสนใจ และ
ให้ลูกเสือได้เลือกออกกำลังกายตามที่ตนเองทำได้จริง ๆ เหมาะสมกับวัยและ

ปลอดภัย โดยมีการบันทึกสะสมแต้มการออกกำลังกาย ตามระยะเวลาที่กำหนด

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 ติดตามผลการออกกำลังกายของลูกเสือต่อเนื่อง

5.2 บันทึกสะสมแต่ผลการออกกำลังกาย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

เพลง

ออกกำลังกาย

ออกกำลังด้วยการร้องรำ ทำเพลง ให้ครื้นเครง เสียงเพลงบรรเลงจับใจ
รำร้องกันไป ไม่มีหม่นหมองทุกข์ เพราะเราดีใจ ด้วยการร้องรำทำเพลง

กระโดด

กระโดด กระโดด กระโดด กระโดดให้พร้อมเพรียงกัน
กระโดด เพื่อสร้างพลัง กำลังให้กับพวกเรา
ลา ลั่นลา ลาลั่นลา ลา ลา ลา ล่า (ซ้ำ)

เกม

เกมจับข้ามแม่น้ำ

ขีดเส้นขนาน 2 เส้น บนพื้นสนามห่างกันประมาณ 50 เซนติเมตร เส้น 2 เส้นนี้เปรียบเสมือนสายน้ำ แต่ละด้านของเส้นขนาน 2 เส้นนี้ ขีดเส้นอีก 1 เส้น ขนานกัน ห่างกันประมาณ 5 เมตร ซึ่งเปรียบเสมือนฝั่งน้ำ แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 ทีมๆ ละเท่าๆ กัน หันหน้าเข้าหากัน ยืนเหยียบเส้นแม่น้ำ เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มแข่งขัน ลูกเสือแต่ละข้างต้องพยายามดึงและจับลูกเสือฝ่ายตรงข้ามให้ได้พร้อมทั้งลากขึ้นมาไว้บนฝั่งแม่น้ำของตนเอง ผู้ที่ถูกจับไว้บนฝั่งตรงข้ามสามารถจะได้รับการช่วยเหลือจากฝ่ายของตนเอง โดยที่ฝ่ายของตนเองว่ายน้ำ (วิ่ง) ข้ามฝั่งมาดึง ลูกเสืออีกฝ่ายหนึ่งก็ต้องป้องกันไว้และพยายามจับฝ่ายตรงข้ามให้ได้มากที่สุด

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

คนตาบอดกับลูกสุนัขป่า

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว มีคนตาบอดอยากได้สุนัขไว้ในการนำทาง มีคนนำลูกสุนัขป่าตัวหนึ่ง มามอบให้ คนตาบอดใช้มือลูกลมำสัมผัสไปทั่วตัวแล้วจึงรำพึงว่า “เราไม่แน่ใจหรอกว่ามันเป็นลูกสุนัขบ้าน หรือลูกสุนัขป่า แต่มันใจได้เลยว่า ไม่อาจไว้วางใจมันได้ หากปล่อยให้เข้าไปอยู่ในฝูงแกะ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนไม่ดีย่อมแสดงธาตุแท้ออกมาถ้าขาดการควบคุม

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. ความรับผิดชอบ
4. อุदारการณ์ คุณธรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 5 กิจกรรมกลางแจ้ง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 น้ำดื่มสะอาดและปลอดภัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเลือกดื่มน้ำที่สะอาด และปลอดภัยได้

2. เนื้อหา

น้ำดื่มที่สะอาดและปลอดภัย

3. สื่อ วัสดุอุปกรณ์

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เกม
- 3.2 แบบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ออกสำรวจแหล่งน้ำดื่มในโรงเรียน โดยใช้แบบสำรวจ ดังนี้
 - ความสะอาดของแหล่งน้ำดื่ม
 - ตักดื่มน้ำหรือตักน้ำเหยียบมีการทำความสะอาดบ่อยแค่ไหน
 - แหล่งน้ำดื่มมีเพียงพอหรือไม่
 - ความสะอาดของแหล่งน้ำดื่มและน้ำดื่มที่ร้านค้าอาหารนำมาบริการ
 - มีการเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อส่งตรวจคุณภาพน้ำดื่มหรือไม่ ฯลฯ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือเรียกรวบกอง ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานผลการสำรวจที่ละหมู่
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือรวบรวมผลการสำรวจ และวางแผนดำเนินการแก้ไขในส่วนที่ลูกเสือดำเนินการได้เอง และแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เหลือ เช่น การเก็บ

ตัวอย่างน้ำส่งตรวจตามมาตรฐานของกรมอนามัย การแก้ไขแหล่งน้ำดื่มที่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น

- (4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ดำเนินการแก้ไขในส่วนที่ลูกเสือดำเนินการได้เอง เช่น การทำความสะอาดแหล่งน้ำดื่ม ถ้วยน้ำดื่ม การรณรงค์ให้ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด เป็นต้น
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันติดตามผลการตรวจคุณภาพน้ำดื่ม และการแก้ไขจากหน่วยงานเกี่ยวข้อง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือเรียกรวมกอง ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สังเกตกระบวนการคิดจากการอภิปราย

6.องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของน้ำดื่มที่สะอาด และปลอดภัย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง

น้ำ

แสงแดดแผดร้อน	น้ำกลายเป็นไอ	ลอยไปสู่ท้องฟ้า
รวมกันเป็นเมฆมา	ตกมาเป็นฝนน้ำใจ	ฮือ ฮือ ฮือ ฮือ
ฝนพรหมผืนป่า	กลายมาเป็นลำธาร	รวมกันเป็นแม่น้ำ
ไหลลงสู่ทะเล	ฮือ ฮือ ฮือ ฮือ	(ร้องซ้ำ) จบ

น้ำดี

น้ำดี ๆ นั้นเราก็มีมากมาย	ถ้าไม่รักษาไว้ น้ำก็เสียได้เสียดี
ไปซื้อกินราคาก็แพงहु้ย	น้ำดื่มตอนนี้ราคาแพงกว่าน้ำมัน
หากรู้วิธีกักเก็บน้ำฝน	ลูกเสือทุกคนประหยัดเงินทันที
เอาน้ำเสียมาทำเป็นน้ำดี	ทำยากทำเย็นแถมยังไม่ค่อยสะอาดซี
เราต้องหาวิธี	เก็บกักรักษาน้ำดีเอ๋ย.....(จบ)

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

แพะอยากกินน้ำ

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้วมีแพะตัวหนึ่งเดินมาที่บ่อน้ำ เมื่อชะโงกหน้าลงไปก็เห็น สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งอยู่ในบ่อ จึงเอ่ยถามว่า “เพื่อนเอ๋ย บ่อนี้ น้ำลึกมากหรือไม่” สุนัขจิ้งจอกซึ่งพลัดตกลงมาในบ่อแล้วหาทางขึ้นไปได้ไม่ได้ จึงโปบตอบไปด้วยความเจ้าเล่ห์ว่า “ไม่ลึกเลยเพื่อนเอ๋ย น้ำในบ่อนี้ก็ใสและเย็นชื่นใจดีจริง ๆ เจ้าลงมากินน้ำเถิด” แพะไม่ทันคิดให้รอบคอบก็รีบกระโดดลงไปในบ่อทันที สุนัขจิ้งจอกจึงเหยียบเขาแพะแล้วปีนขึ้นมาที่ปากบ่อได้สำเร็จ แล้วก็หันมาหัวเราะเยาะในความโง่เขลาเบาปัญญาของแพะ ก่อนจากไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ก่อนที่จะเชื่อสิ่งใดหรือเชื่อใคร ให้คิดพิจารณาให้รอบคอบก่อน

การดื่มน้ำ

ดื่มได้ทั้งน้ำเย็น น้ำร้อน หรือน้ำอุณหภูมิปกติ ไม่เป็นปัญหาอะไรทั้งสิ้นหลักการง่าย ๆ คือ น้ำเย็น ควรดื่มเวลาออกกำลังกาย จะดูดซึมเร็ว แต่มีข้อห้ามในผู้หญิงที่มีประจำเดือน ไม่ควรดื่มน้ำเย็น เพราะจะทำให้ปวดท้องมากขึ้น

ส่วนน้ำอุ่น ควรดื่มเพื่อกระตุ้นลำไส้ ทำให้ลำไส้บีบตัวดี เช่น เวลาท้องเสีย เจ็บคอ เป็นหวัด สำหรับเรื่องที่หลายคนสงสัยว่า การดื่มน้ำมาก ๆ ไตจะทำงานหนักหรือไม่ คำตอบก็คือต้องดื่มมากเป็น 10 ลิตรติดต่อกันจึงจะเป็นพิษต่อร่างกาย ส่วนคนทั่วไปดื่มน้ำอย่างมากที่สุดก็แค่ 5 ลิตร จึงไม่มีอันตรายแต่อย่างใด

การดื่มน้ำยังช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้น และช่วยทำให้สมองปลอดโปร่งอีกด้วย ในคนที่มีอาการคล้ายจะเป็นหวัด เช่น ปากแห้ง ตาแห้ง ควรดื่มน้ำมาก ๆ จะช่วยให้หายเร็วขึ้นได้แต่ละวันเราควรดื่มน้ำอย่างน้อยแค่ไหน ? คำตอบคือ ควรดื่มน้ำตามน้ำหนักตัว คือ ดื่มน้ำ 1 ออนซ์ ต่อน้ำหนักตัว 1 กก. เช่น ถ้าน้ำหนักตัว 60 กก.ก็ต้องดื่มน้ำ 60 ออนซ์โดยน้ำ 1 ออนซ์ก็ประมาณ 30 ซีซี คนน้ำหนัก 60 กก.ก็ต้องดื่มน้ำประมาณ 1,800 ซีซี. เป็นต้น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การดื่มน้ำเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ความพอเพียง
2. ความรับผิดชอบ
3. กตัญญู
4. อุदारการณ์ คุณธรรม

ใบงาน
แบบสำรวจ

หมู่ลูกเสือร่วมกันสำรวจแหล่งน้ำดื่มตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบสำรวจด้านล่างนี้

1. ตำแหน่งที่สำรวจ	
.....	
2. ข้อมูลที่สำรวจ	
หัวข้อการสำรวจ	ผลการสำรวจ
2.1 สภาพของแหล่งน้ำดื่ม ที่พบ และความสะอาด	
2.2 ผู้รับผิดชอบทำความสะอาด และความถี่ในการทำความสะอาด	
2.3 ความเพียงพอของแหล่งน้ำ ดื่ม	
2.4 สัมภาษณ์ความต้องการให้ ปรับปรุงของนักเรียนที่มาดื่มน้ำ	
2.5 เก็บตัวอย่างน้ำส่งตรวจ คุณภาพหรือไม่	
2.6 หมายเหตุ	

ใบความรู้ น้ำดื่ม

ชนิดของน้ำดื่ม

1) น้ำประปาดื่มได้

ปัจจุบันน้ำประปาของการประปานครหลวงผ่านการผลิตและควบคุมคุณภาพทุกขั้นตอนตามมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก จึงดื่มได้อย่างปลอดภัยแต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบเดินท่อประปา ท่อเหล็กมีอายุใช้งานไม่เกิน 5 ปี ที่ปลอดภัยคือท่อพลาสติกเพราะไม่เป็นสนิมการดื่มน้ำประปาจะช่วยฆ่าเชื้อโรค ลดความกระด้างและลดกลิ่นคลอรีนได้ด้วย ส่วนการกรองจะขึ้นอยู่กับตัวกรองที่เลือกใช้ บางบ้านอาจใช้ตัวกรองถ่าน(Activated carbon) และเรซิน (Resin) ซึ่งก็สะอาดเพียงพอใกล้เคียงน้ำดื่มบรรจุขวดเว้นแต่ไม่ได้ผ่านขั้นตอนการฆ่าเชื้อด้วยรังสีอัลตราไวโอเลตหรือโอโซน

แหล่งน้ำประปาปลายทางสำหรับดื่ม เช่น ท่อประปา ต้องไม่เป็นสนิมหรือมีรอยแตกรั่ว เพราะสิ่งสกปรกจะปนเปื้อนง่าย นอกจากนี้ควรต้องรักษาความสะอาด ก๊อกน้ำ ตู้กดน้ำ ตู้น้ำพุถ้วยสำหรับดื่มน้ำ และบริเวณโดยรอบอยู่เสมอ

2) น้ำฝนที่กักเก็บไว้ตามบ่อหรือถังเก็บน้ำ

จำเป็นต้องตรวจสอบสภาพแหล่งเก็บน้ำฝนซึ่งอาจมีฝุ่นผงหรือใบไม้ปนเปื้อนลงไปได้ เช่น ฝาอาจปิดไม่สนิท แตกกร้าว และท่อที่ต่อออกมาสำหรับดื่มไม่ควรเป็นสนิม ไม่แตกกร้าว ถ้วยน้ำดื่มและสภาพแวดล้อมต้องสะอาดเช่นกัน

3) น้ำดื่มบรรจุขวด

ได้มาจากแหล่งน้ำบาดาลและน้ำประปาผ่านการกรองชั้นถ่านเพื่อกดกลิ่นและผ่านสารเรซินเพื่อกดความกระด้างขั้นตอนสุดท้ายคือการฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ที่อาจปนเปื้อนในน้ำด้วยการผ่านแสงอัลตราไวโอเลตหรือก๊าซโอโซน ที่เราเรียกกันจนคุ้นเคยว่าน้ำ UV หรือน้ำโอโซนนั่นเอง

4) น้ำธรรมชาติ

ได้แก่ น้ำพุ น้ำแร่ น้ำบ่อ และน้ำพุที่เจาะขึ้นมาจากแหล่งใต้ดิน ไม่รวมแหล่งน้ำสาธารณะและน้ำประปาในการผลิตน้ำธรรมชาติจะกรองเศษฝุ่นละอองและการฆ่าเชื้อโรคเท่านั้นทำให้น้ำแร่บรรจุขวดมีความใกล้เคียงกับน้ำจากแหล่งกำเนิด และมีคุณสมบัติแตกต่างกันตามแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใช้ผลิตจึงต้องมีการกำหนดค่าปริมาณเกลือแร่ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและสตรีมีครรภ์ที่มีระบบย่อยอาหารไม่ดีเท่าคนทั่วไป เพราะน้ำแร่จะออกฤทธิ์เป็นยาระบาย หากมีปริมาณซัลเฟตมากกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร (ยกเว้นแคลเซียมซัลเฟต)

ขวดใส่น้ำดื่ม

ขวดที่นิยมใช้บรรจุน้ำดื่มมี 4 ชนิด คือ ขวดแก้วใส ขวดพลาสติกใสและแข็ง ขวดพลาสติกเพท ซึ่งมีลักษณะใสและกรอบ และสุดท้าย ขวดพลาสติกขาวขุ่น

ขวด 3 ชนิดแรกใช้บรรจุน้ำดื่มได้ดีกว่าขวดพลาสติกสีขาวขุ่นเคยมีการทดลองนำน้ำดื่มบรรจุขวดสีขาวขุ่นไปตั้งกลางแดดนาน ๆ จะมีกลิ่นของพลาสติกปนมากับน้ำ แม้ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค แต่ก็ทำให้คุณภาพของน้ำลดลง ข้อเสียอีกประการหนึ่งคือขวดขาวขุ่นไม่เหมาะที่จะนำมารีไซเคิลต่างจากขวดอีกสามชนิดที่รีไซเคิลง่ายและใช้ได้ทนทานกว่าส่วนวันหมดอายุของน้ำดื่มบรรจุขวดนั้นคือประมาณ 2 ปีนับจากวันผลิตที่ระบุไว้บนฉลาก

การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มในภาชนะบรรจุปิดสนิท

เพื่อความปลอดภัยในการบริโภค แม้จะเป็นเพียงน้ำดื่มธรรมดา ๆ ก็ควรอ่านฉลากก่อนซื้อ โดยสังเกตรายละเอียด เช่น ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต ปริมาตรสุทธิ และต้องมีเครื่องหมาย อย.พร้อมเลขทะเบียน 13 หลักนอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับภาชนะที่บรรจุน้ำดื่ม ต้องสะอาด ไม่รั่วซึมฝาปิดผนึกไม่มีร่องรอยการเปิดใช้ หากเป็นน้ำชนิดถังขนาดใหญ่ (แกลลอน) ควรตรวจสอบฉลากพลาสติกที่รัดปากถึงตามรายละเอียดที่กล่าวข้างต้น และควรสังเกตลักษณะของน้ำต้องใสสะอาด ไม่มีตะกอน กลิ่น หรือรสชาติที่ผิดปกติอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม หากพบเห็นการผลิตน้ำดื่มที่น่าสงสัยว่าจะไม่มีคุณภาพมาตรฐาน หรือไม่ผ่านการพิจารณาอนุญาตจาก อย. ควรแจ้งร้องเรียนที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2590-7354 – 5 หรือทางจดหมายที่ ตู้ ปณ. 52 ปทจ. นนทบุรี 11000 สำหรับในส่วนภูมิภาคสามารถแจ้งได้ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้นหรือสาธารณสุขอำเภอ และเบอร์คุ้มครองผู้บริโภค

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยที่ 6 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การประเมินผล

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินผลการผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 แบบประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 แบบประเมินตนเองของลูกเสือประจำปีการศึกษา
- 3.4 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

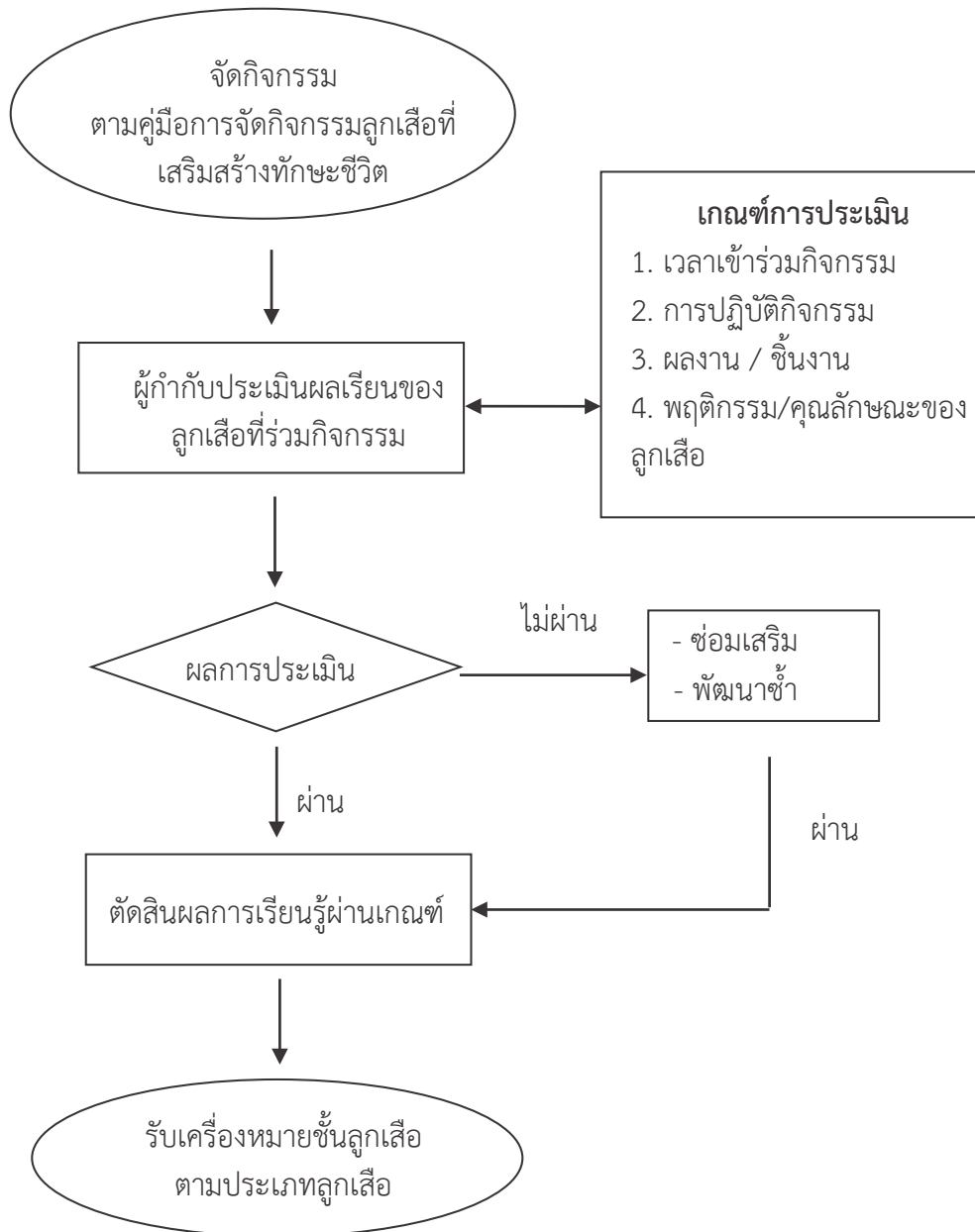
5. การประเมินผล

- 5.1 จากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

1. แนวทางการประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

Flow Chart กระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินตนเองของลูกเสือประจำปีการศึกษา.....

ชื่อลูกเสือ..... ลูกเสือ..... ชั้น..... ปีการศึกษา.....

การ ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น การพัฒนา
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่น ๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	30 ชั่วโมง/ปี 1 ครั้ง / ปี 1 ครั้ง / ปี 1 ครั้ง / ปี 1 ครั้ง / ปี 1 ครั้ง / ปี 1 ครั้ง / ปี 2 ครั้ง / ปี 1 ครั้ง / ปี			
2	2. มีผลงานชิ้นงานจากการเรียนรู้ / กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่น ๆ เช่น รายงานฯ	1 รายการ/ปี 1 รายการ/ปี 1 รายการ/ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ รับเครื่องหมายวิชาพิเศษตามประเภท ของลูกเสือ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุปผลการประเมินตนเอง

☐ ฉันมั่นใจว่าผ่านแน่นอน

☐ ฉันยังไม่พร้อมรับการประเมิน

☐ ฉันพอจะมีความพร้อมรับการประเมิน

☐ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือสามัญ
ชื่อลูกเสือ..... ลูกเสือ..... ชั้น..... ปีการศึกษา.....

พฤติกรรมลูกเสือสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. ลูกเสือร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสือช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพ ไม่ดื่มน้ำอัดลม ขนมหกกรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสือใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสือประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัย มีทักษะการสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสือแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสือมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิตดีหากได้
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
บางเรื่อง
จึงจะมีทักษะชีวิตที่ดี
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้วนะ)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

ใบความรู้
ผลการผ่านเกณฑ์
การประเมินกิจกรรมลูกเสือ

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือ ยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

2. การประเมินผลการตัดสินการผ่านกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็นต้องประเมินดังนี้

2.1 เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม

2.3 ผลงานที่ปรากฏจากการเรียนรู้ หรือคุณลักษณะของผู้เรียน/ พฤติกรรม/ ชิ้นงาน/ การเปลี่ยนแปลงตนเอง

3. การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1) การประเมินกิจกรรมลูกเสอรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1) ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2) ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน คุณลักษณะ / ชิ้นงาน / ของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3) ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

1.4) ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและ

ประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

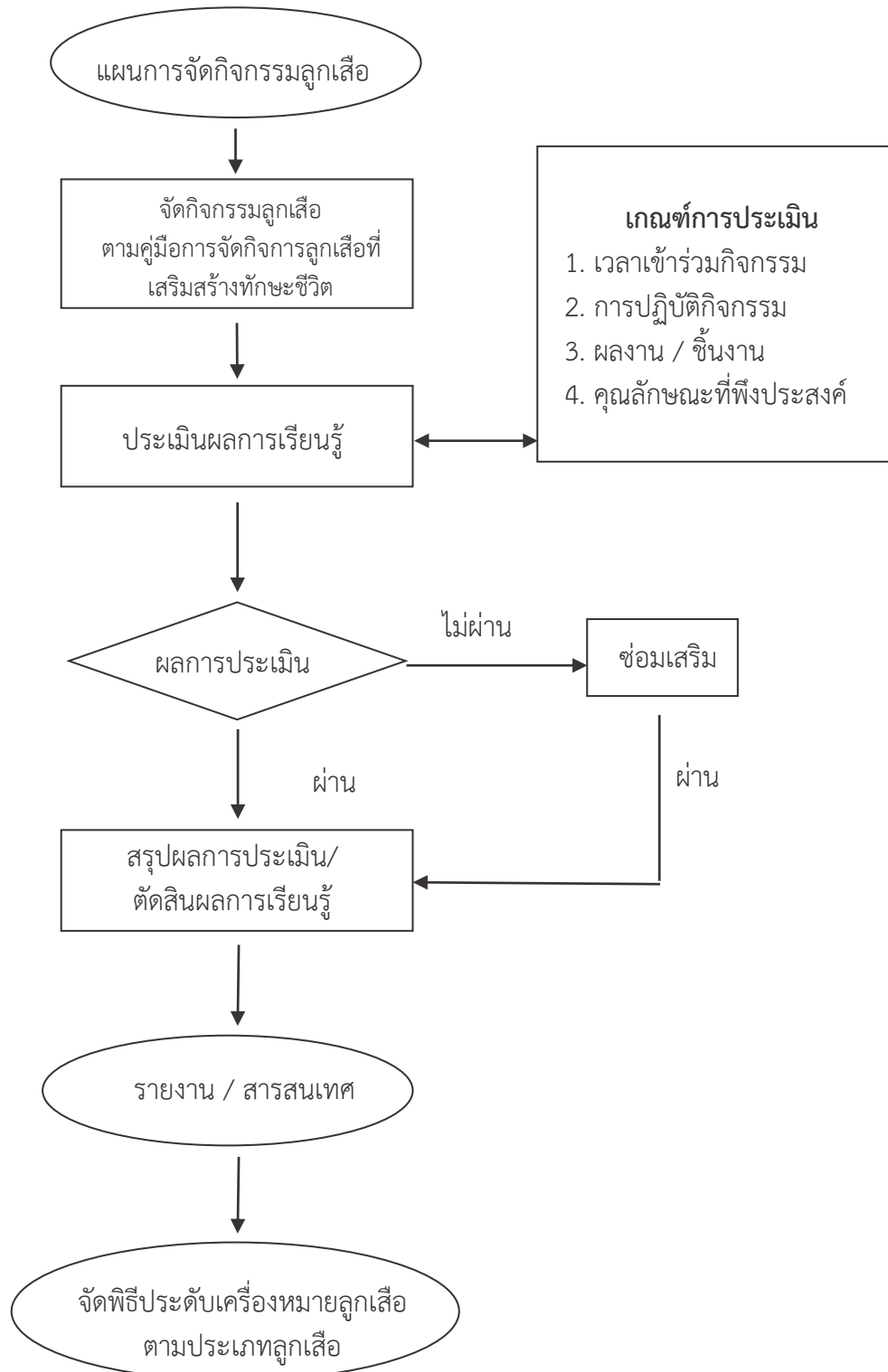
2) การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละ/ รายภาค/ สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นระดับลูกเสือและกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม ประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการทำเนิงานดังกล่าว มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

2.1) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2) ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

Flow chart ขั้นตอน
แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

4. เกณฑ์การตัดสิน

4.1 กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือผ่าน และไม่ผ่าน

4.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด/ ชี้นำงาน

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติ

4.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดรวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4.4 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมการประเมินรวบยอดกิจกรรมลูกเสือที่มีพฤติกรรมต่อเนื่องหรือเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมรายปี)

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

2551.

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือแต่ละชั้นปี

1) ลูกเสือสำรอง

- (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
- (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
- (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
- (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พูดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) ฟังตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน สังคม
- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ
- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติของตนเอง
- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก คู่มือการเทียบระดับ (Benchmarking) กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 2558

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือสามัญ (ลูกเสือตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 7 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญและการประดับเครื่องหมายลูกเสือตรี

จำนวน 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อรับรองลูกเสือสำรองไว้เป็นลูกเสือสามัญอย่างสมบูรณ์

2. เนื้อหา

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 โต้ะหมูปูชา (กรณีลูกเสือนับถือศาสนาพุทธทั้งกอง) (ไม่จำเป็นต้องมีโต้ะหมูปูชาก็ได้ เพราะในพิธีการไม่มีพิธีทางศาสนา อ้างอิงตามหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้นในบทเรียนที่ 4 เรื่องพิธีการลูกเสือสามัญ)

3.2 ลูกเสือเก่า และลูกเสือใหม่

3.3 เครื่องหมายลูกเสือตรี เท่าจำนวนลูกเสือใหม่

4. กิจกรรม

4.1 จัดเตรียมสถานที่ในห้องประชุม หรือสนามกลางแจ้งที่เป็นสถานที่ที่เหมาะสม

4.2 ผู้กำกับและลูกเสือพร้อมกันในห้องประชุม

4.3 ผู้กำกับเป็นประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และถวายสักการแด่พระบูรพราชกาลที่ 6

ผู้กำกับและลูกเสือร่วมกันถวายราชสดุดี (ในพิธีการที่อ้างอิง ไม่มีขั้นตอนนี้ จึงควรตัดออก)

4.4 ผู้กำกับกล่าวถึงการได้รับอนุมัติการผ่านกิจกรรมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ และต้อนรับให้เข้าประจำกองลูกเสือพร้อมทั้งประดับเครื่องหมายลูกเสือตรี

4.5 ดำเนินกิจกรรม/พิธีการเข้าประจำกองลูกเสือสามัญและมอบเครื่องหมายลูกเสือตรีให้กับลูกเสือทุกคน

4.6 ผู้กำกับลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือตลอดจนลูกเสือรุ่นพี่แสดงความชื่นชม (ด้วยการสัมผัสมือแบบลูกเสือ) ยินดีกับลูกเสือตรีทุกคน

5. การประเมินผล

จัดทำสารสนเทศลูกเสือทุกคน

กิจกรรมพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ

เมื่อลูกเสือสอบได้วิชาลูกเสือตรีแล้ว กองลูกเสือแต่ละกองต้องจัดทำพิธีปฏิญาณตัวขึ้นเพื่อรับรองลูกเสือไว้เป็นลูกเสืออย่างสมบูรณ์ อันมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ หรือเรียกว่าพิธีปฏิญาณตนนี้ ให้เป็นหน้าที่ของกองลูกเสือต่างกองต่างจัดทำและให้ปฏิบัติดังนี้

1. จัดลูกเสือเก่า (คือลูกเสือที่ได้ปฏิญาณตนแล้ว) อย่างน้อย 6 คน เป็นผู้แทนคณะลูกเสือแห่งชาติ เข้าแถวหน้ากระดานและลูกเสือใหม่ (คือลูกเสือที่จะปฏิญาณตน) เข้าแถวหน้ากระดานเหมือนกันอยู่หลังลูกเสือเก่า (ลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่มีพลอง)

2. ผู้กำกับยืนอยู่หน้าแถว มีรองผู้กำกับ 2 คน ยืนอยู่ด้านขวามือของผู้กำกับ เพื่อรับฝากพลองกับหมวกของลูกเสือใหม่

3. ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่ (สมมุติว่าลูกเสือใหม่ชื่อนายแดง รักไทย) ว่า “นายแดง รักไทยมาแล้วหรือยัง” (ถ้านายแดง รักไทย เคยเป็นลูกเสือสำรองมาก่อน ก็ให้เรียกว่า “ลูกเสือแดง รักไทย” นายหมู่ที่อยู่หัวแถวลูกเสือผู้นั้น ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยาหวัธ พร้อมกับขานว่า “มาแล้ว” และให้นายหมู่เรียกชื่อซ้ำอีกรว่า นายแดง รักไทย นายแดง รักไทย ขานรับว่า “อยู่” แล้ววิ่งออกมามอบพลองกับหมวกไว้ที่รองผู้กำกับ (เวลาวิ่งให้วิ่งไปด้านซ้ายของแถว) แล้วไปยืนหน้าผู้กำกับเป็นแถวหน้ากระดานทีละคนจนหมดหมู่ (ครั้งหนึ่งๆ ไม่ควรเกิน 8 คน) เมื่อหมดคนในหมู่แล้วให้นายหมู่วิ่งไปอยู่หัวแถว (นายหมู่วิ่งตรงไปหน้าผู้กำกับเลย)

4. ผู้กำกับเริ่มทำการสอบถาม ดังนี้

ผู้กำกับ “เข้าใจหรือไม่ว่า คำมั่นสัญญาของเจ้าคืออะไร”

ลูกเสือใหม่ “ข้าเข้าใจว่า คือข้าสัญญาว่าจะทำอะไรแล้ว ต้องทำเหมือนปากพูดทุกอย่าง”

ผู้กำกับ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้หรือไม่ว่า”

“ข้อ 1. เจ้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์”

“ข้อ 2. เจ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

“ข้อ 3. เจ้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

ลูกเสือใหม่แสดงรหัสแล้วกล่าวว่า

“ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า”

“ข้อ 1. ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์”

“ข้อ 2. ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

“ข้อ 3. ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

(ขณะที่ลูกเสือใหม่กล่าวคำปฏิญาณตนนี้ ลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่ที่ออกมาปฏิญาณตนแล้ว ให้ยกพลองมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง พลองส่วนบนพิงแขนซ้ายซึ่งงอเป็นมุมฉากรองรับอยู่ แล้วแสดงรหัส ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือที่อยู่ในบริเวณนั้น แสดงรหัสด้วย)

ผู้กำกับ “เจ้าจงรักษาคำมั่นสัญญาของเจ้าไว้ให้มันต่อไป บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสามัญและเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว”

5. เมื่อสิ้นคำผู้กำกับใน ข้อ 4. ให้รองผู้กำกับทั้งสองคนนำพลองและหมวกไปมอบให้ลูกเสือใหม่

6. เมื่อลูกเสือใหม่รับพลองและหมวกเรียบร้อยแล้ว นายหมู่สั่งว่า “ลูกเสือใหม่กลับหลังหัน” ลูกเสือใหม่รวมทั้งนายหมู่ทำกลับหลังหัน แล้วนายหมู่สั่งต่อ “ลูกเสือใหม่ ทำความเคารพลูกเสือเก่าวันทยาอูฐ” ทั้งลูกเสือใหม่และลูกเสือเก่าทำวันทยาอูฐพร้อมกัน นายหมู่สั่ง “เรียบอาวูฐ” เมื่อทุกคนเรียบอาวูฐแล้ว

7. ผู้กำกับสั่งว่า “ลูกเสือใหม่ เข้าประจำหมู่ – วิ่ง” ให้นายหมู่พาลูกเสือใหม่วิ่งเข้าประจำที่ (ที่เดิม)

8. เมื่อทุกคนได้ทำพิธีปฏิญาณตนหมดแล้ว ผู้กำกับจัดให้แถวหันหน้าไปทางกรุงเทพฯ ถ้าเป็นกรุงเทพฯ ให้หันหน้าไปทางพระบรมมหาราชวัง ผู้กำกับวิ่งไปอยู่หน้าแถว แล้วสั่งว่า “ลูกเสือถวายความเคารพแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววันทยา-อูฐ” ลูกเสือทุกคนทำวันทยาอูฐ ผู้กำกับกล่าวนำว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญ” ให้ลูกเสือทุกคนในที่นั้นรับ “ไชโย” พร้อมกัน 3 ครั้ง แล้วจึงสั่ง “เรียบ-อาวูฐ” และสั่งแถวลูกเสือหันกลับที่เดิม แล้วจึงสั่งเลิกแถว

ประเด็นการวิเคราะห์คุณธรรมที่ได้

1. ซื่อสัตย์ สุจริต
2. กตัญญู
3. ความรับผิดชอบ
4. อุทิศการณ ์ คุณธรรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

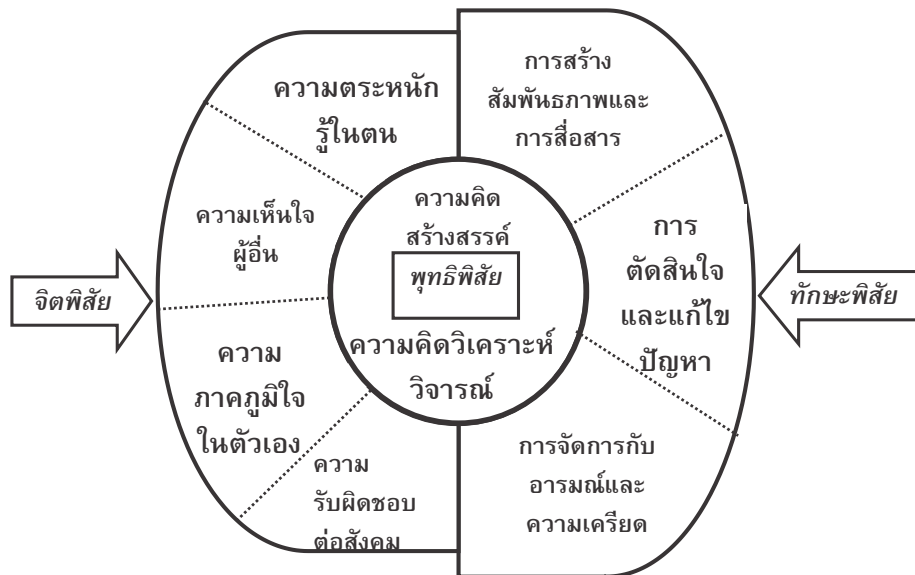
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. **ด้านพุทธิพิสัย** จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สีกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน				
เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็นสุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่มเสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็นสุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิตเฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ปรึกษา
เด็กมีปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบดูแล)	ครูที่ปรึกษา/ ระบบบริการเฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้ซึ่งเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดการกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

- ☐ การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง
- ☐ ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ
- ☐ การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- ☐ การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำการกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

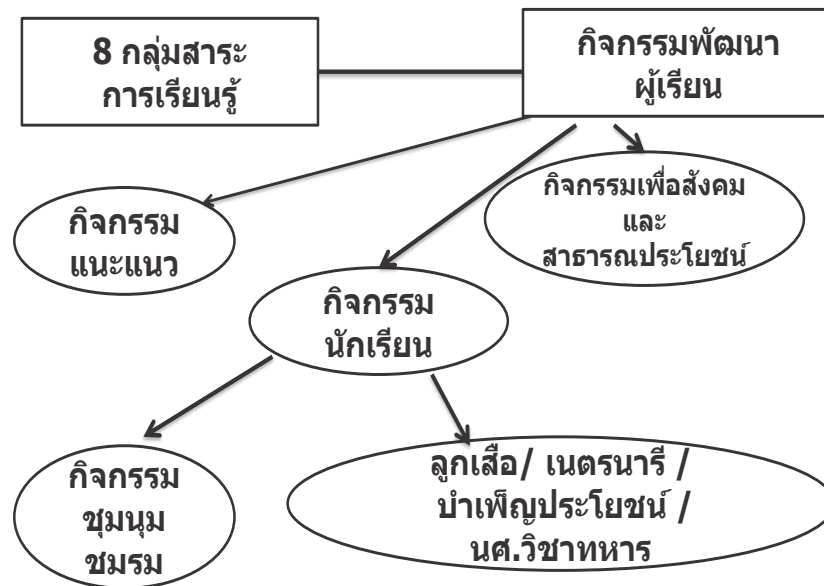
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้อะไรๆ สนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษา ส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

- 1.หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
- 2.หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3.หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ

2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน
รวมทั้งธรรมชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชีวิตธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ตั้ง คติวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความ
รับผิดชอบต่อ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบ
สุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหาที่
สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุใน
หลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละ
ประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการ
กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็น

ศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือ เสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก

4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิด

สร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้เป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

1.3 เล่นนิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาทิ

ฯลฯ

2. กิจกรรมการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจและจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความการเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระดาน เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำงานทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อน ที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

ภาคผนวก ค

แนวปฏิบัติการสอบวิชาพิเศษ

ให้โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งกรรมการ เพื่อดำเนินการสอนและสอบวิชาพิเศษ โดยออกคำสั่ง
ในนามโรงเรียน เมื่อทำการสอนแล้วให้จัดสอบภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ จากนั้นให้ทำเรื่องขอ
อนุมัติผลการสอบ และขอประทับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
แห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี ดังนี้

1. รายชื่อผู้เข้าสอบ
2. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขออนุญาตสอบวิชาพิเศษต่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
3. โรงเรียนออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบ
4. สอบภาคทฤษฎี
5. สอบภาคปฏิบัติ
6. รายชื่อลูกเสือ ที่สอบได้ - ตก แต่ละรายวิชา
7. หนังสือขออนุมัติผลการสอบและขอประทับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ส่งไปยังสำนักงาน
ลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาเพื่ออนุมัติ
8. โรงเรียนออกหนังสือรับรองให้กับลูกเสือตามรายวิชาที่สอบได้

หนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญ

ที่/.....

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ และระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ / ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษ

2. รายชื่อลูกเสือ – เนตรนารี ที่สอบวิชาพิเศษ

3. ข้อสอบภาคทฤษฎี

4. ข้อสอบภาคปฏิบัติ

5. โครงการ (ถ้ามี)

ด้วยโรงเรียน.....ได้ทำการอบรมและสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารี
สามัญ ให้แก่ลูกเสือสามัญ จำนวน คน เนตรนารีสามัญ จำนวน.....คน

รวมทั้งสิ้น คน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึง วันที่.....
เดือน.....พ.ศ..... โดยทำการสอบวิชาพิเศษ จำนวน.....วิชา ดังนี้

1. วิชา.....

2. วิชา.....

3. วิชา.....

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว
แล้ว ดังรายละเอียดที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาอนุมัติด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

รายชื่อลูกค้า - เนตรนารีสามัญที่สอบวิชาพิเศษ

.....
(.....)
กรรมกร

.....
(.....)
ประธานกรรมการ

.....
(.....)
กรรมการ

คำสั่งโรงเรียน.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ

เพื่อให้การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....วิชา ของ
โรงเรียน.....ซึ่งดำเนินการสอบ ณ.....
ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้ผลสมความมุ่งหมายทุกประการ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีนามต่อไปนี้ เป็น
คณะกรรมการ คือ

1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	กรรมการสอบวิชา.....
4.	กรรมการสอบวิชา.....
5.	กรรมการสอบวิชา.....
6.	กรรมการสอบวิชา.....
7.	กรรมการสอบวิชา.....
8.	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

หนังสือรับรองผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

ที่/.....

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขอรับรองว่า เป็นลูกเสือโรงเรียน.....

สอบได้วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยการอนุมัติผลการสอบของสำนักงานคณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติ ที่/.....ลงวันที่

และได้แนบสำเนาหนังสืออนุมัติผลมาด้วยแล้ว โดยสอบได้วิชาพิเศษ ดังนี้

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

(ลงชื่อ).....

(.....)

.....

การประชุมกองลูกเสือสามัญ

(1) พิธีเปิดประชุมกอง

1. การชักธงขึ้น

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับลูกเสือยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบทั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง คว่ำฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งประสานกันด้านหน้าซ้าย ๗ เป็นรูปครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของ ผู้กำกับ ๗ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนเป็นแนวเดียวกับผู้กำกับ ๗ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายยืนอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับ ๗ และนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับ ๗ เป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้น มือทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ลงล่าง และสับัดหน้าทางขวา ยกเว้นรองนายหมู่หมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"หนึ่ง"** ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางข้างประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มือขวาที่ถือไม้พลองให้เลื่อน ขึ้นมาเสมอเอว แล้วดันไม้พลองไปข้างหน้า เเฉียงไปข้างขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายไพล่หลัง โดยมีมือแบตามธรรมชาตินิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** และผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางซ้ายหรือขวามือและหันหน้าเข้าหาเสาธง ลูกเสือทุกคนดึงไม้พลองเข้าหาลำตัว มือขวายู่ระดับเอว แล้วเลื่อนมือลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมกับยกเท้ามาชิดเท้าขวา

1.7 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงขึ้น"** หมู่บริการฝากไม้พลองไว้กับคนข้างเคียงแล้ว วิ่งออกไปพร้อมกัน (ลูกเสือออกวิ่งด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงบนพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวนมกำมือและหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดอกและศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนทิ้งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร

1.8 ลูกเสือผู้ชักธงชาติทั้งสองวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าวและขีดเท้า แกะเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าวกลับมายืนที่เดิม และขีดเท้ายืนตรง แยกเชือกส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ (ธงชาติอยู่ทางขวามือของคนชักธงชาติเสมอ อย่าให้ส่วนหนึ่งส่วนของธงชาติแตะพื้นเป็นอันขาด) คนทางซ้ายมือเป็นคนชักธงชาติ คนทางขวามือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรง ในขณะที่ชักธงชาติเชือกทั้งสองด้านถึงตลอดเวลา จนกว่าธงชาติจะขึ้นสู่ยอดเสา

1.9 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-วุธ"** ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือทุกคน วันทยหัตถ์ ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ (ลูกเสือทำจังหวะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อยไว้ คงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง เขี่ยโดยตรงและชิดกัน ให้ข้อแรกของนิ้วชี้แตะไม้พลองในร่องไหล่ขวา

1.10 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งนำร้องเพลงชาติ **"ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนร้องเพลงพร้อมกัน **"เป็นประชาธิรัฐ ผไทของไทยทุกส่วน....."** จนจบเพลง พอเริ่มร้องเพลงชาติให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาอย่างช้า ๆ ให้เชือกตึง ส่วนคนทางขวามือค่อย ๆ ผ่อนเชือกให้ธงชาติขึ้นและเชือกตึงเช่นเดียวกัน ผู้ชักธงชาติจะต้องกะระยะว่าพอเพลงชาติจบ ให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วลูกเสือคนทางขวามือรับเชือกจากลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดเท้ายืนตรงผูกเชือกธง ก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และชิดเท้ากลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงวันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองกลับหลังหัน วิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน และรับไม้พลองที่ฝากมาทำท่าวันทยาวุธอย่าง แข็งแรงและองอาจเช่นเดียวกับลูกเสือในกอง (การก้าวเข้าไปผูกและแก้เชือกธง เริ่มต้นด้วยเท้าซ้าย)

1.11 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

2. สวดมนต์

2.1 ผู้กำกับสั่ง "ถอดหมวก"

2.2 ผู้กำกับสั่ง "หมู่บริการนำสวดมนต์" ลูกเสือนำไม้พลองมาไว้ระหว่างปลายเท้าทั้งสอง แล้วพิงท่อนบนไว้กับแขนซ้ายด้านในซึ่งงอตรงศอกเสร็จแล้วใช้มือขวาจับที่หมวกด้านหน้า แล้วถอดหมวก พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบกับมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของหมวกหันไปทางซ้าย หน้าหมวกหันเข้าหาตัว ให้หมวกอยู่ระหว่างฝ่ามือทั้งสองและหนีบหมวกไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกคนถอดหมวกด้วย

2.2 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย นำสวดมนต์ย่อ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนสวดมนต์ตามพร้อมกัน (สวดนำ) **"อิธ สรรมา สรรพทโร ภควา"** (สวดตาม) **"อิธ สรรมา สรรพทโร ภควา"** สวดนำและสวดตามจนจบ

3. สงบนิ่ง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"สงบนิ่ง"** (ลูกเสือลดมือขวาที่ถือหมวกไปอยู่กึ่งกลางลำตัว แขนเขี่ยโดยตรง พร้อมกับวางฝ่ามือซ้ายทับลงบนหลังมือขวา ก้มหน้าเล็กน้อย) สงบนิ่งประมาณ 1 นาที

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"สวมหมวก"** ลูกเสือเงยหน้าขึ้น สวมหมวก แล้วใช้มือขวาจับไม้พลอง มาอยู่ในท่าตรง

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** ผู้กำกับก้าวเดินไปยืนตรงที่หน้าเสาธงเช่นเดิม

4. ตรวจ

การตรวจมี 2 ประเภท คือ รองผู้กำกับตรวจและนายหมู่ตรวจ โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

- ก. ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง จะตรวจในเรื่องความสะอาดสุขภาพของร่างกาย อุปกรณ์ที่ผู้กำกับสั่งให้เอามาในการเรียนการสอน
- ข. ถ้าเป็นการตรวจในตอนปิดประชุมกอง จะตรวจรูปแบบเครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือจะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด หากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่คนพบเห็นได้

4.1 รองผู้กำกับ

4.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจ เชือก"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลงเมื่อรองผู้กำกับลดมือลง (รองผู้กำกับวิ่งไปทำความเคารพผู้กำกับก่อนตรวจนั้น จะต้องพิจารณาจังหวะให้ดี อย่าทำความเคารพพร้อมกัน) รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

4.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์เมื่อนายหมู่รายงาน และลดมือลงเมื่อรายงานจบ) นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าวและชิดเท้ามายืนตรงที่เดิม นายหมู่วันทยาวุธและสั่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียบ-อาวุธ"**

4.1.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก

4.1.4 รองผู้กำกับสั่งนายหมู่ **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือคนแรกและคน ต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้พลองขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้พลองลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน เมื่อตรวจลูกเสือถึงคนสุดท้ายแล้ว ให้นายหมู่ลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือเดินย้อนกลับที่เดิมเหมือนตอนแรก นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ, พัก"**

4.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ บางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกคนก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของ

ตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่มายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับ ในข้อ 4.1.4 โดยทำเหมือนกับรองผู้กำกับทุกประการ

4.3 การรายงานการตรวจ

4.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานต่อผู้กำกับว่า **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้ตักเตือนแล้ว, ครับ"** เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลังเสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป (รองผู้กำกับเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้รายงานผลการตรวจได้เลย ไม่ต้องรอให้เสร็จทุกหมู่ก่อนจึงค่อยรายงาน)

4.3.2 นายหมู่ลูกเสือรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียว ตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่รายงาน"** นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ลูกเสือยืนตรง, วันทยาวัตรและเรียบอาวุธ ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยาวัตร พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ"** เมื่อจบการรายงาน นายหมู่เรียบอาวุธ ถอยกลับเข้าที่ แล้วทำวันทยาวัตร แล้วเรียบอาวุธ, ตามระเบียบพัก นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วิ่ง"** นายหมู่ทุกคนทำวันทยาวัตรและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหันมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

5. แยก

ผู้กำกับสั่ง **"กอง-ตรง, กอง-แยก"** ลูกเสือทุกคนขวาหันแล้วแยกไปปฏิบัติกิจกรรมอื่นต่อไป

(2) เกม-เพลง

เกมหรือการเล่นของลูกเสือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกอบรมลูกเสือทุกประเภท ทั้งในทางจิตใจและการบริหารร่างกาย เกมช่วยพัฒนาเด็กในเรื่องนิสัยใจคอ อารมณ์ดี น้ำใจ นักกีฬา การรักหมู่คณะ ความอดทน ระเบียบวินัย และไม่เห็นแก่ตัว ทุกครั้งที่มีการประชุมกองจะต้องมีการจัดการให้เด็กเล่นเกมเพื่อบริหารร่างกายเป็นการฝึกอบรมเด็กในทางจิตใจไปในตัว เกมที่ใช้จะต้องเลือกเกมที่เหมาะสมต่อวัยของเด็กด้วย หรือการร้องเพลงเพื่อเป็นการปลุกใจ คลาย

อารมณ์ ก่อให้เกิดความรำเริงบันเทิงใจ และการร้องเพลงเป็นเพลงหมู่หรือร้องพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี

(3) การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับลูกเสือจะกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตร ซึ่งเขียนเป็นแผนการสอนหรือโครงการสอน ในแต่ละคาบจะกำหนดเนื้อหาสำหรับเขียนไว้ในการประชุมกอง การสอนอาจจะสอนเป็นฐาน แล้วมีการเปลี่ยนฐาน โดยกำหนดเวลาให้ อาจจะมี 1 ฐานหรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับลูกเสือและความเหมาะสมต่าง ๆ ส่วนเทคนิคการสอนอาจจะเป็นแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต หรือปฏิบัติจริง แล้วแต่เนื้อหาที่กำหนด หรืออาจจะให้นายหมู่สอนภายในหมู่ตนเองก็ได้

การรายงานเพื่อเข้าฝึกตามฐาน

การฝึกลูกเสือตามฐานต่าง ๆ นั้น ให้จัดฐานแต่ละฐานเป็นวงกลมหรือรูปเหลี่ยมมีศูนย์กลาง ระยะทางระหว่างฐานควรเท่ากัน เส้นทางเดินทางให้สะดวก บางฐานอาจมีเส้นทางเข้าสู่ฐานไม่ต้องตรงอ้อมสิ่งปลูกสร้าง พุ่มไม้ หรือบ่อน้ำ ก็จงคำนึงถึงเวลาเดินทางให้เท่ากับฐานอื่น ๆ มิฉะนั้นแล้ว ลูกเสือจะเสียเวลาเดินทางมาก ไม่ได้รับความรู้ในฐานนั้นเต็มที่

การเคลื่อนที่เข้าฐานนิยมเคลื่อนโดยเวียนขวา คือ ไปตามเข็มนาฬิกา ฉะนั้น ผู้อยู่ประจำฐาน (วิทยากร) จะต้องหันหน้าเข้าสู่จุดศูนย์กลางของวงใหญ่ เมื่อลูกเสือฝึกครบเวลามีสัญญาณปล่อยตัวแล้ว จะเข้าแถวหน้ากระดาน ทำขวาหัน แล้วเคลื่อนที่ตามนายหมู่ได้เลย

การเข้าฐานครั้งละหลายหมู่ แต่ละหมู่นั้นนายหมู่ต้องรายงานเองทุกหมู่ แต่รายงานทีละหมู่ มีบางครั้งที่จะให้หมู่ใดหมู่หนึ่งรายงานรวมหมดเดียว เพราะนายหมู่จะสั่งการได้เฉพาะลูกหมู่นั้นเองเท่านั้น หากมีการเข้าฐานมากหมู่จนเกินไปจะเสียเวลามาก ก็เปลี่ยนการเข้าฐานแบบวิทยากรเคลื่อนที่ไปหาลูกเสือ ซึ่งแบบนี้จะสามารถมีผู้แทนสั่งเคารพคนเดียวได้เสมือนครูเข้าห้องสอน

1. การรายงานกรณีทุกคนมีอาวุธ

เมื่อนายหมุนำลูกหมู่ไปถึง ผู้ประจำฐานให้เข้าแถวหน้ากระดาน โดยนายหมู่ยืนตรงหน้าผู้ประจำฐาน นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** เฉพาะนายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว ทำวันทยาวุธ แล้วรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ"** รายงานเสร็จทำเรียบอาวุธ แล้วถอยหลัง 1 ก้าวเข้ามาในแถว ทำวันทยาวุธไว้ให้เหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** และสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** (ช่วงนี้วิทยากรประจำฐานควรสั่ง **"พักแถว"** ก่อนก็ได้)

จากนั้นผู้ประจำฐานจะเริ่มสอนหรือฝึก ทางที่ดีผู้ประจำฐานควรสั่ง **"ตรง"** และสั่ง **"พักแถว"** ก่อนจึงเริ่มสอนก็จะเป็นการเหมาะสมมาก เพราะการสอนนั้นลูกเสือย่อมอยู่ในท่าพักตามระเบียบไม่ได้

สำหรับผู้ประจำฐานเมื่อนายหมู่สั่ง **"วันทยา-วุธ"** ก็รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และก็ค้างอยู่อย่างนั้นจนกว่านายหมู่จะก้าวออกมาและรายงานจบ เมื่อนายหมู่รายงานจบเรียบอาวุธ ผู้กำกับจะลดมือลงพร้อมกันตอนนี้ (มิใช่คอยลดมือลงพร้อมลูกเสือในแถว)

2. การรายงานกรณีมีอาวุธเฉพาะนายหมู่

การเข้าเรียนตามฐานบางกรณีนั้น เพื่อความสะดวกผู้กำกับหรือผู้สอนวิชาอาจสั่งให้ ลูกเสือรวมอาวุธไว้ให้นำติดตัวไปเฉพาะนายหมู่ก็ได้ หรือการเข้าค่ายพักแรมกรณีที่นำอาวุธไปเฉพาะนายหมู่ เพราะไม่สามารถนำพลอง ไม้พลอง จำนวนหลายร้อยอันไปได้

กรณีนี้นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง"** สำหรับตัวนายหมู่นั้นเมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยาขู-เรียบอาวุธ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว แล้วทำวันทยาขูอีก รายงาน เมื่อรายงานจบเรียบอาวุธ แล้วถอยหลังเข้าที่ในแถวอยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** ทั้งนี้ ไม่ต้องทำวันทยาขูอีกครั้ง เพราะขณะนั้นอยู่ใน ท่าตรงเหมือนลูกหมู่แล้ว

สำหรับผู้ประจำฐาน ให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ พร้อมกับลูกเสือในแถวเคารพด้วยท่าตรง และวันทยหัตถ์ค้างอยู่จนกว่านายหมู่จะรายงานจบ จึงเอามือลงพร้อมกับนายหมู่เรียบอาวุธ ตอนรายงานจบ

3. การรายงานกรณีไม่มีอาวุธทั้งหมด

นายหมู่จะสั่ง **"หมู่.....ตรง"** เฉพาะนายหมู่นายหมู่เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยหัตถ์ลดมือลง ก้าวเข้าไปรายงาน ขณะรายงานก็ทำวันทยหัตถ์ รายงานว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ"** รายงานแล้วลดมือลงถอยหลังเข้าไปในแถว อยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** (ถอยเข้าไปในแถวแล้วไม่ต้องทำวันทยหัตถ์อีก)

สำหรับผู้ประจำฐานให้การเคารพด้วยวันทยหัตถ์ ตอนที่ลูกเสือเคารพด้วยท่าตรง ทำวันทยหัตถ์ค้างไว้จนกว่านายหมู่จะรายงานจบและลดมือลง จึงลดมือลงพร้อมกับนายหมู่

4. การเข้าฐานกรณีผู้ประจำฐานเคลื่อนที่เอง

การสอนแบบนี้เหมาะสำหรับมีลูกเสือจำนวนมาก เมื่อแบ่งฐานแล้วจะได้ฐานละหลายหมู่ หากจะให้ลูกเสือเคลื่อนที่จะเสียเวลามาก จึงควรจัดให้ลูกเสืออยู่เป็นกลุ่ม กลุ่มละหลาย ๆ หมู่

กรณีนี้ไม่ต้องมีการรายงาน ให้ทำเหมือนครูเดินเข้าห้องสอน เมื่อผู้ประจำฐานเข้าไปลูกเสือก็ทำความเคารพ โดยผู้กำกับจะแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ชั่วคราวไว้เป็นผู้สั่งเคารพ โดยสั่งว่า **"ลูกเสือ-ตรง, วันทยา-ขู, เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ-พัก"**

แต่ถ้าในสนามมีอาวุธเฉพาะนายหมู่ (หลายหมู่) ก็สั่งว่า **"ลูกเสือ-ตรง"** เฉย ๆ แต่นายหมู่ทุกคนที่มีอาวุธอยู่แล้ว เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยาขู เรียบอาวุธเองโดยไม่มีใครสั่ง

สำหรับผู้ประจำฐาน เมื่อเข้าไปเขาสั่งเคารพก็รับการเคารพตามธรรมดา (วันทยหัตถ์ ลดมือลงเลย เพราะไม่มีการรายงาน) จะเหมือนกับครูเข้าสอนในห้องเรียน

5. การลาฐานเมื่อหมดเวลา

นายหมู่เป็นผู้สั่ง โดยออกคำสั่งว่า **"หมู่.....ตรง, วันทยา-ขู"** (นายหมู่คนเดียวกล่าวว่า **"ขอบคุณ-ครับ"**) เรียบ-อาวุธ, ขวา-หัน, ตามข้าพเจ้า"

แต่หากมีอาวุธเฉพาะนายหมู่ ก็เพียงสั่ง **"หมู่.....ตรง"** (ตนเองทำวันทยาขู แล้วกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ, เรียบอาวุธ"**) ขวาหัน, ตามข้าพเจ้า"

(4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ผู้กำกับควรหาเรื่องสั้นหรือนิทานมาเล่าให้ลูกเสือฟัง เพื่อแทรกคติธรรมต่าง ๆ โดยที่ ลูกเสือได้รับไปปฏิบัติโดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความนับถือ ความสนิทสนม ความเป็นกันเอง เพื่อให้ลูกเสือเกิดความกล้า ความสามัคคี เกิดความรักชาติ เสียสละ กตัญญู

(5) พิธีปิดประชุมกอง

1. น้ดหมาย

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับลูกเสือทุกคนยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว สั่ง **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบ้ทั้งสองข้าง เขยี้ดตรงลงข้างล่าง คว่ำฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งแขนประสานกันด้านหน้าซ้าย ๆ เป็นรูป ครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายของผู้กำกับลูกเสือ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนอยู่เป็นแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับลูกเสือเป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้นมาทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ลงล่าง และส่บัดหน้าทางขวา ยกเว้นนายหมู่ของหมู่แรกไม่ต้องส่บัดหน้า และรองนายหมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"นิ่ง"** (ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับส่บัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน)

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มือขวาที่ถือไม้พลองให้เลื่อนขึ้นมาเสมอเอว แล้วดันไม้พลองไปข้างหน้า เงียงไปข้างหน้าประมาณ 45 องศา มือซ้ายไพล่หลัง โดยตัวมือแบ้ตามธรรมชาติ นิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับน้ดหมาย เรื่องที่น้ดหมาย คือ เรื่องที่จะต้องให้ลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ในการฝึกอบรมครั้งต่อไป เช่น ครั้งต่อไปจะฝึกอบรมเรื่องเงื่อนลูกเสือ เตรียมเชือก

2. ตรวจ

สำหรับการตรวจตอนปิดประชุมกองจะตรวจเครื่องแบบ เครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือ จะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด ถ้าหากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่ผู้ที่พบเห็นได้

2.1 รองผู้กำกับตรวจ

2.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจเครื่องแบบ"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง เมื่อรองผู้กำกับลดมือลง รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

2.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว

วันท้าว พร้อมกับการกล่าวว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพ ด้วยวันท้าวหัตถ์ เมื่อนายหมู่รายงานและลดมือลง เมื่อนายหมู่รายงานจบ) นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าว และชิดเท้ากลับมายืนในท่าตรง ทำวันท้าว และส่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียบอาวุธ"**

2.1.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

การตรวจเครื่องแบบ นายหมู่เป็นคนแรกจะต้องถูกตรวจด้านหน้า ซึ่งจะตรวจในเรื่องต่อไปนี

1) หมวก

ทรงอ่อนสีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมหมวกให้ตรงหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย หมวกต้องมีขนาดเหมาะสมกับศีรษะ และสวมปิดไรผมทั้งหมด

2) เสื้อ

เป็นเสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีทึบ คอมีปก ผ่าอกตลอด มีดุมติดตลอด มีสาบที่หน้าอกเหนือกระดุมเม็ดที่หนึ่งนับจากคอเสื้อลงมาเล็กน้อย มีกระเป๋าสองกระเป๋าดัดที่อกเสื้อทั้งสองข้าง กึ่งกลางกระเป๋ามีจีบ จีบอยู่ในแถวขึ้นถึงปากกระเป๋ เครื่องหมายนายหมู่มีแถวผ้าสีเลือดหมูกว้าง 1.5 เซนติเมตร ยาวเท่ากระเป๋าสีเสื้อ 2 แถบ ติดอยู่ริมกระเป๋าด้านแนวยาวกระเป๋าด้านซ้าย กระเป๋ามีปกรูปมนกลางแหลม เจาะรูรั้งดุมสำหรับกลัดดุมที่ติดอยู่ที่กระเป๋าด้านขวา บนไหล่มีอินทรีขนสีเลือดหมู ปลายอินทรีขนมีอักษร "ล.ญ." ป้ายชื่อโรงเรียนเป็นผ้าโค้งไปตามตะเข็บไหล่ ติดต่ำกว่าไหล่ข้างขวา 1 เซนติเมตร แผ่นป้ายบอกชื่อกลุ่ม กอง ติดอยู่กลางป้ายชื่อโรงเรียน (ตัวขาวพื้นแดง) ส่วนเครื่องหมายหมู่ทำด้วยผ้าสีเหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บ 1 เซนติเมตร กระดุมเสื้อกลัดหมด ผ้าผูกคอเป็นรูปสามเหลี่ยมม้วนพับตามแนวตะเข็บให้เรียบ ม้วนเหลือชายประมาณหนึ่ง ฝ่ามือให้รอยพับอยู่ด้านใน รวบชายผ้าผูกคอไว้ด้านหน้า แล้วสวมปลอกตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ปลอก ห่างจากคางระยะ 1 กำมือของตนเอง สายนกหวีดสีเหลืองสวมทับผ้าผูกคอ เก็บนกหวีดไว้กระเป๋าด้านซ้าย

3) กางเกง

สีกางเกงเช่นเดียวกับเสื้อ ขาสั้นแบบไทย ริมขอบขาห่างจากกึ่งกลางสะบ้าหัวเข่า 5 เซนติเมตร มีกระเป๋าสองกระเป๋าด้านหน้าที่มีซิปซ่อนไว้ข้างในและรัดซิปเรียบร้อย เวลาสวมเอวขอบกางเกงทับชายเสื้อ มีหูกางเกงด้วย เข็มขัดสีน้ำตาลแก่ หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง ต้องขัดให้สะอาดเป็นเงาเสมอ มีลายฉลุรูปเฟลอร์เดอลีส์ประกอบหน้าอยู่ในกรอบข้อชายพูกฤษ ตรงส่วนล่างของกรอบมีคติพจน์ว่า **"เสียชีพอย่าเสียสัตย์"** เวลาคาดเข็มขัดทับขอบกางเกง ไม่ปล่อยให้หัวเข็มขัดห้อยยาน

4) ถุงเท้า

ถุงเท้ายาวสีทึบ มีสายรัดถุงทึบ ยาวเวลาสวมให้พับขอบอยู่ใต้เข่าประมาณ 5 เซนติเมตร หรือ 4 นิ้วฝ่ามือตนเอง ขอบพับกว้างประมาณ 4 นิ้วฝ่ามือตนเอง ปลายของถุงเท้าตรง

5) รองเท้า

รองเท้าส้นน้ำเตา ทำด้วยหนังหรือผ้าใบก็ได้ แต่ไม่มีลวดลาย หุ้มส้น มีเชือกผูกแข็งแรง และผูกด้วยเงื่อนพิรอด รองเท้าหนังสะอาดและขัดเป็นเงางาม

2.1.4 เมื่อรองผู้กำกับตรวจด้านหน้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว สั่ง **"กลับหลังหัน"** เพื่อตรวจด้านหลังอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่กลับหลังหัน รองผู้กำกับตรวจความเรียบร้อยด้านหลัง เช่น เชือกผูกรัด หมวกทรงอ่อน ผ้ามุ่คอกอยู่ตรงกลางเสื้อ เสื้อออกนอกกางเกง หรือไม่

2.1.5 เมื่อรองผู้กำกับตรวจนายหมู่ด้านหลังเสร็จเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับสั่ง **"กลับหลังหัน"** รองผู้กำกับสั่งต่อไป **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือด้านหน้า ตรวจลูกเสือคนแรกและคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจรองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปอย่างอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้พลองขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้พลองลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน การตรวจเหมือนกับการตรวจนายหมู่ด้านหน้า ทุกประการ ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง ตรวจสุขภาพร่างกาย หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน จะไม่เดินอ้อมหลัง

เมื่อตรวจด้านหน้าเสร็จทุกคน แล้วจึงเดินตรวจด้านหลังต่อไป การเดินตรวจด้านหลังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเดินตรวจด้านหน้า การตรวจปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจนายหมู่ เมื่อตรวจด้านหลังเสร็จ ทุกคนแล้ว รองผู้กำกับและนายหมู่กลับมายืนที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยาหัตถ์และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ-พัก"**

2.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ ในบางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกหมู่ก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังมายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับทุกประการ

2.3 การรายงานการตรวจ

2.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยาหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานว่า **"ข้าพเจ้าได้มอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ.....หมู่.....ปรากฏว่า.....และได้ตกแต่งเรียบร้อย, ครับ"** เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลังเสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป

2.3.2 นายหมู่รายงาน

นายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง หันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อนายหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับ

ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่หมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่รายงาน"** นายหมู่หมู่บริการรายงานการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ยืนตรง วันทยาวุธ และเรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจเครื่องแต่งกายหมู่.....ปรากฏว่า..... และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว, ครับ"** นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วิ่ง"** นายหมู่ทุกคน วันทยาวุธและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหัน วิ่งกลับมายืนในหมู่ของตนในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมกลับหลังมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

3. ชักธงลง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** ผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางขวามือหรือซ้ายมือ หันหน้าเข้าหาเสาธง

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงลง"** ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการฝากไม้พลองกับลูกเสือ คนถัดไป วิ่งออกมาพร้อมกันและหยุดยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยัตต์และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือทางขวามือก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าวและขีดเท้า แก่เลือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และ

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-วุธ"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือวันทยัตต์ ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ ลูกเสือผู้ชักธงชาติลงทางขวามือ ค่อย ๆ ดึงเชือกลงช้า ๆ คนทางซ้ายมือค่อย ๆ ปลดปล่อยเชือก เชือกทั้งสองด้านถึงตลอดเวลาขณะชักธงชาติลง เมื่อชักธงชาติลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ลูกเสือทางขวามือรับเชือกจาก ลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน ก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว และขีดเท้า ผูกเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และขีดเท้ากลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงทำวันทยัตต์และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) กลับหลังหันวิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วรับไม้พลองที่ฝากไว้มาทำวันทยาวุธอย่างแข็งแรงและองอาจเช่นเดียวกับลูกเสือในกอง

3.4 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

4. เลิก

4.1 ลูกเสือทุกคนเมื่อเรียบอาวุธแล้วยังยืนอยู่ในท่าตรง

4.2 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, เลิก"** ลูกเสือทั้งหมดทำวันทยาวุธ และเรียบอาวุธ ขวามือพร้อมกัน เดินออกนอกแถว

การประชุมนายหมู่ลูกเสือสามัญ

ที่ประชุม

การจัดที่ประชุมนายหมู่

1. ห้องประชุม ในห้องประชุมจัดให้มีโต๊ะหมู่บูชา มีพระพุทธรูป ธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน กับมีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และรูปของลอร์ดจอร์จ เบเดน เพาเวลล์

2. โต๊ะประชุม ควรจัดให้มีเก้าอี้ประชุมตามจำนวนของนายหมู่ และจัดที่นั่งเป็นพิเศษสำหรับผู้กำกับหรือรองผู้กำกับที่จะเข้าประชุมด้วยในฐานะที่ปรึกษา โดยจัดให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน

3. การจัดที่นั่ง จะต้องกำหนดไว้ให้ทราบ โดยมีการเขียนป้ายหรือเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่นั้น ๆ เช่น ประธาน เลขานุการ หมูสิงโต หมูเสือ หมูนกหัวขวาน ฯลฯ และผู้กำกับลูกเสือ

4. ผู้เข้าประชุม

- นายหมู่ทุกหมู่ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ให้รองนายหมู่เข้าประชุมแทน
- ผู้กำกับลูกเสือ ถ้าผู้กำกับไม่อยู่ให้รองผู้กำกับเข้าประชุมแทน
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่กองลูกเสือเชิญมาเพื่อแนะนำการเป็นครั้งคราว
- การเลือกประธานและเลขานุการ

5. การเข้าห้องประชุม เลขานุการจะเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่าง ๆ เข้าประชุม จนถึงประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้ายผู้ที่เข้าประชุมก่อนที่จะเข้านั่งจะต้องไปไหว้พระพุทธรูป (ยกเว้นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น มิใช่ศาสนาพุทธ ให้แสดงความเคารพต่อธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ได้เลย) และแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามลำดับเสียก่อน โดยวิธีวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน ยกเว้นประธานจะต้องจุดธูปเทียนและกราบที่หน้าพระ)

6. การเปิดประชุม เป็นหน้าที่ของประธานที่จะกล่าวเปิด โดยลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยืนมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือแล้วกล่าวว่า “บัดนี้สมาชิกของที่ประชุมได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม ขอให้สมาชิกทั้งหลายได้ใช้สิทธิและเสรีภาพของท่านโดยเสรีในการประชุมและขอให้ถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับไม่เปิดเผย” เมื่อประธานกล่าวจบแล้วลดมือลงมาแสดงรหัส สมาชิกที่เข้าประชุมยืนพร้อมกัน พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้คำปฏิญาณของลูกเสือแล้วกล่าวพร้อมกันว่า “ข้าพเจ้าจะถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับ เว้นไว้แต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม” เสร็จแล้วประธานนั่งลง สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

7. การพูดในที่ประชุม ก่อนพูดต้องยกมือขออนุญาต เมื่อประธานอนุญาต จึงจะพูดได้ เมื่อเวลาพูดให้นั่ง ไม่ต้องยืน (และจะต้องพูดกับประธานทุกครั้ง)

8. การนัดหมาย เรียกประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่จะแจ้งนัดหมายไป

9. การจัดระเบียบวาระการประชุมนายหมู่ เป็นหน้าที่ของเลขานุการโดยประสานงานกับประธาน

10. เรื่องที่จะจัดเข้าวาระการประชุมนายหมู่ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในจัดทำกำหนดรางวัล กองลูกเสือของตน การฝึกอบรม การให้ การลงโทษ การเงิน การอยู่ค่ายพักแรม และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

11. รายงานการประชุมของนายหมู่ ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องถือเป็นความลับ ไม่ควรเปิดเผย เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม

12. การจดยางานการประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการจะต้องเป็นผู้จัดและจัดทำรายงานการประชุมบันทึกลงในสมุดและทำสำเนาแจ้งให้ผู้เข้าประชุมทราบ

13. ผู้ดำรงตำแหน่งประธานที่ประชุมนายหมู่ เป็นบุคคลที่ผู้กำกับแต่งตั้งจากนายหมู่ที่นายหมู่ส่วนมากเห็นชอบด้วย

14. เลขานุการของที่ประชุม ประธานที่ประชุมเป็นผู้แต่งตั้งจากนายหมู่ โดยให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน เลขฯ จะเป็นผู้เชิญนายหมู่เข้าที่ประชุมนายหมู่ทีละคนจนถึงประธานแล้วจึงเชิญผู้กำกับฯ เป็นคนสุดท้าย เลขฯ มีสิทธิแสดงความคิดเห็นได้แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนและมติของที่ประชุม

15. ผู้กำกับลูกเสือ ที่ประชุมไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุม แต่มีสิทธิยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ผู้กำกับฯ เห็นว่าถ้าจะปล่อยให้ทำไปตามข้อตกลงของที่ประชุมแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นได้

16. การปิดประชุม ประธานจะลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยืนมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แล้วกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม” แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่า (ประธานทำวันทยหัตถ์ตอบ) เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นยืนทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน

17. โดยปฏิบัติ ประธานและนายหมู่ การออกจากห้องประชุม ตามลำดับดังนี้ คือ ที่ปรึกษา พิธีการ เช่นเดียวกับการเข้าห้องประชุมเลขานุการเป็นคนสุดท้าย

(ตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม)

ระเบียบวาระการประชุมนายหมู่

ครั้งที่..... /

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ณ

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ทราบ (ถ้ามี)

วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่...../

วาระที่ 3 เรื่องที่สืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน (ถ้ามี)

วาระที่ 4 เรื่อง..... (เป็นเรื่องที่จะประชุมพิจารณากันในการประชุม ถ้ามีหลายเรื่อง ก็ใส่ วาระที่ 5 ที่ 6 จนหมดเรื่องที่จะนำมาประชุม) วาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

วาระที่ 5 หรือวาระอันดับสุดท้ายนี้เป็นวาระที่กำหนดสำหรับเรื่องที่จะมีขึ้น ภายหลังจากที่ได้กำหนดระเบียบวาระไปแล้ว จะได้นำ มาเข้ามาพูดในที่ประชุมได้

(ตัวอย่างบันทึกการรายงานการประชุม) บันทึกการรายงานการประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ณ

- ผู้เข้าร่วมประชุม
1.
 2.
 3.

ฯลฯ

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

เปิดประชุมเวลา..... น.

ประธานกล่าวเปิดการประชุมแล้ว ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

วาระที่ 1 เรื่อง.....

ประธานเสนอว่า ที่ประชุม

(มีมติหรือ ตกลงอย่างไร)

ฯลฯ

ปิดประชุมเวลา..... น.

(ลงชื่อ).....ผู้จัดรายงานการประชุม

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมนี้แล้ว

(ลงชื่อ).....ประธาน

(ลงชื่อ).....นายหมู่ หมู่.....

(ลงชื่อ).....รองนายหมู่ หมู่.....

ฯลฯ

(ตัวอย่างบัญชีลงชื่อผู้เข้าประชุม)

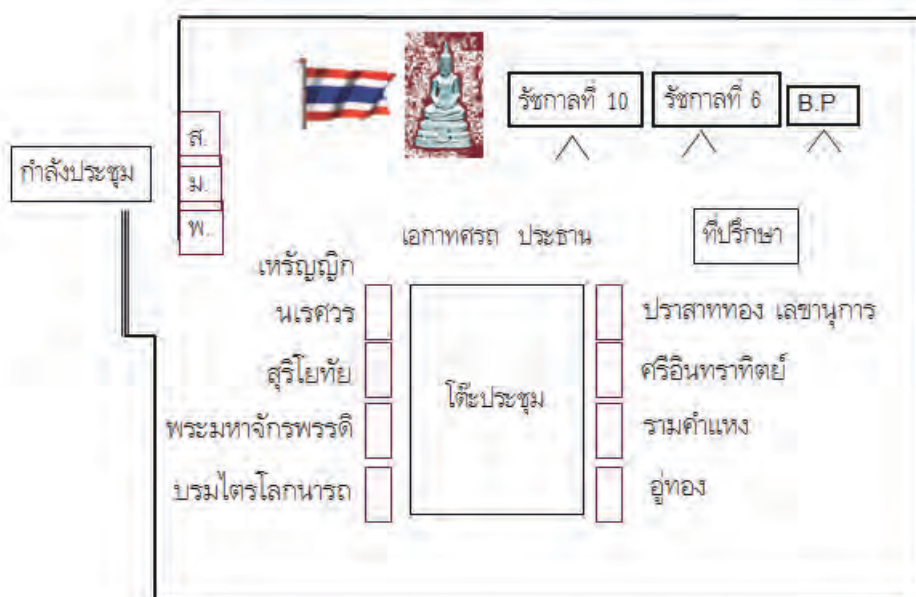
รายชื่อผู้เข้าประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ณ

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	ลายเซ็น	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1			ประธาน	
2			นายหมู่ หมู่.....	
3			รองนายหมู่ หมู่.....	
4			นายหมู่ หมู่.....	
5			รองนายหมู่ หมู่.....	
6			ฯลฯ	
7				
8				
9				
10			เลขานุการ	

ตัวอย่างการจัดสถานที่ประชุมนายหมู่

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ .ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ 13 ฉบับที่). โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว,
2525.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
4-6 (ลูกเสือสามัญ),2533 .
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. นิทานที่เป็นคติสอนใจ. มปท : (เอกสารอัดสำเนา)., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
พิมพ์ครั้งที่ : .ท.ป.ม, ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส.
พิมพ์ครั้งที่ : .ท.ป. น.พ. อนันต์ อุ้นแก้ว บรรณาธิการ 1 มิถุนายน 2544.
- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรม
ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ
Assistant Leader Trainers course) (A .L.T.C .) โรงพิมพ์ สกสคลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ่มจันทร์. เกม. มปท : เอกสารอัดสำเนา. นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์/, 2547.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.
- เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักที่ดีง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24
มีนาคม 2553
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้น
ทักษะชีวิต, สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. 2553.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552.
องค์การคำของ สกสค, 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2525.
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

สำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง (เอกสารอัดสำเนา) : , 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรจึงเรียกว่า

เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>